

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

MINISTERUL ECONOMIEI, COMERTULUI ȘI MEDIULUI DE AFACERI

**Autoritatea de Management
pentru Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice”**

**Raportul Anual de Implementare pe anul 2011 al
Programului Operațional Sectorial
„Creșterea Competitivității Economice”
2007-2013**

București

iunie 2012

Lista de acronime

AA	Autoritatea de Audit
ACIS	Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale
ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
ADI	Asociație de Dezvoltare Intercomunitară
AM	Autoritate de Management
AM POS CCE	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice”
ANCS	Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
ANRMAP	Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
AP	Axă prioritară
AT	Asistență Tehnică
BS	Buget de stat
CAEN	Clasificarea activităților din economia națională
CDI	Cercetare, Dezvoltare, Inovare
CE	Comisia Europeană
CM	Comitet de Monitorizare
CF	Cerere de finanțare
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
DCI	Documentul Cadru de Implementare
DMI	Domeniu major de intervenție
EMAS	Sisteme de Management pentru Mediu (Eco-Management and Audit Scheme)
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEP	Fondul European pentru Pescuit
FSE	Fondul Social European
HG	Hotărâre de Guvern
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
ISO	Organizația Internațională pentru Standardizare - Sisteme de Management pentru Calitate (International Organization for Standardization)
Jaspers	Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions
Jeremie	Joint European Resources for Micro to medium Enterprises
IMA	Instalații Mari de Ardere (Large Combustion Plants)
ME	Ministerul Economiei (denumire MECMA 2007-2008)
MEF	Ministerul Economiei și Finanțelor (denumire MECMA 2008-2009)
MECMA	Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
OI	Organism Intermediar
OI CDI	Organism Intermediar pentru CDI
OI IMM	Organism Intermediar pentru IMM
OI PSI	Organism Intermediar pentru TIC
OIE	Organism Intermediar pentru Energie
OPCP-UP	Oficiul de plăți și contractare Phare - Unitatea de plată
OUG	Ordonanța de Urgență a Guvernului
PHARE CES	PHARE – Coeziune Economică și Socială
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
POR	Programul Operațional Regional
POS CCE	Programul Operațional Sectorial “Creșterea Competitivității

	Economice”
RAI	Raport Anual de Implementare
RFI	Raport Final de Implementare
RP	Raport de Progres (elaborat de beneficiar)
RTP (I)	Raport Trimestrial de Progres (implementare)
SEA	Strategic Environmental Assesment (Evaluare Strategica de Mediu)
SUMI/SMIS	Sistem Unic de Management al Informației (Single Management Information System)
TI	Tehnologia Informației
TIC	Tehnologia Informației si Comunicațiilor
UCE	Unitatea Centrală de Evaluare
UCVAP	Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice
UE	Uniunea Europeană

CUPRINS

1. IDENTIFICARE	6
2. PREZENTARE GENERALĂ A IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL SECTORIAL „CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE” (POS CCE) 7	
2.1. REALIZĂRI ȘI ANALIZA PROGRESULUI.....	7
Prezentarea detaliată a acestor apeluri de proiecte se face în cadrul capitolului 2.1.6.	
2.1.1 Informații asupra progresului fizic al POS CCE.....	9
2.1.2. Informații financiare.....	
2.1.3. Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii	15
2.1.4 Finanțare pe grupuri țintă	17
2.1.5. Finanțare recuperată sau reutilizată.....	17
2.1.6. Analiză calitativă.....	18
2.2. INFORMAȚII DESPRE CONCORDANȚA CU LEGISLAȚIA COMUNITARĂ	21
2.3. PROBLEME IMPORTANTE ÎNREGISTRATE ȘI MĂSURILE ADOPTATE PENTRU REZOLVAREA LOR	1
2.4. MODIFICĂRI ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL	31
2.5. MODIFICĂRI IMPORTANTE ÎN SENSUL ARTICOLULUI 57 DIN REGULAMENTUL (CE) NR. 1083/2006 (DACĂ SUNT SEMNIFICATIVE).....	34
2.6. COMPLEMENTARITATE CU ALTE INSTRUMENTE.....	34
2.7. MONITORIZARE ȘI EVALUARE	35
2.8. REZERVĂ NAȚIONALĂ DE PERFORMANȚĂ.....	43
3. IMPLEMENTAREA POS CCE PE AXE PRIORITARE	44
3.1. AXA PRIORITARA 1 – DEZVOLTAREA UNUI SISTEM INOVATIV SI ECO- EFICIENT DE PRODUCȚIE	44
3.1.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate	44
3.1.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor....	53
3.2. AXA PRIORITARA 2 – COMPETITIVITATE PRIN CERCETARE, DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI INOVARE.....	58
3.2.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate	58
3.2.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor....	66
3.3. AXA PRIORITARA 3: TEHNOLOGIA INFORMAȚIILOR SI COMUNICAȚIILOR PENTRU SECTORUL PUBLIC SI PRIVAT	68
3.3.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate	68
3.3.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor....	75
3.4. AXA PRIORITARA 4: CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI A SECURITĂȚII FURNIZĂRII ÎN CONTEXTUL COMBATERII SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE	78
3.4.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate	78
3.4.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor....	86
3.5. AXA PRIORITARĂ 5: Asistența tehnică.....	89
3.5.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate	89
3.5.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	
4. PROGRAME FSE: COERENȚĂ ȘI CONCENTRARE.....	91

5. PROGRAME FEDR/FOND DE COEZIUNE: PROIECTE MAJORE	91
6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ.....	93
7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE	97
8. ANEXE.....	100

1. IDENTIFICARE

PROGRAM OPERAȚIONAL:	Obiectiv vizat: Convergență
	Arie eligibilă vizată: România
	Perioadă de programare: 2007 - 2013
	Numărul programului (numărul CCI): 2007RO161PO002
	Titlul programului: Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice”
RAPORT ANUAL DE IMPLEMENTARE	Anul care face obiectul raportării: 2011
	Data aprobării Raportului Anual de către Comitetul de Monitorizare pentru POS CCE:

2. PREZENTARE GENERALĂ A IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL SECTORIAL „CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE” (POS CCE)

Sinteză asupra stadiului implementării POS CCE

POS CCE a fost adoptat prin Decizia Comisiei Europene nr. 3472, din 12 iulie 2007, dată la care programul a devenit operațional.

În cursul anului 2011 în cadrul Programului Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” (POS CCE) au fost propuse și aprobate de Comitetul de Monitorizare (CM) a POS CCE realocări de fonduri atât în cadrul axelor prioritare, pentru suplimentarea bugetului unor operațiuni foarte populare precum investițiile pentru întreprinderi în cadrul AP1 sau proiecte de producere a energiei din resurse regenerabile (RRE) în cadrul AP4, cât și între axele prioritare, în special în vederea finanțării proiectului ELI - NP în cadrul AP2 - Cercetare.

Ca urmare POS CCE urmează a fi modificat, propunerea finală fiind în curs de elaborare la Autoritatea de Management și urmează a fi transmisă spre aprobare CE.

Structura instituțională a POS CCE nu a suferit modificări pe parcursul anului 2011.

2.1. REALIZĂRI ȘI ANALIZA PROGRESULUI

Stadiul implementării POS CCE la 31 decembrie 2011, cumulat de la demararea programului se prezintă astfel:

Proiecte depuse:

- Numărul total al proiectelor depuse pentru finanțare în cadrul programului operațional a fost de 11.150, în valoare totală de 68,39 miliarde lei, din care finanțarea FEDR solicitată a reprezentat 31,32 miliarde lei.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, numărul proiectelor depuse a crescut cu 45,4%, valoarea totală a proiectelor a crescut cu 21,5% și valoarea finanțării din FEDR solicitate a crescut cu 20%.
- Valoarea finanțării din FEDR solicitate reprezintă cca 282 % raportat la alocarea totală 2007-2013.

Proiecte aprobate:

- În urma procesului de selecție și aprobare a proiectelor, au fost aprobate 3.315 proiecte, în valoare totală de aproximativ 18,53 miliarde lei, din care finanțarea FEDR este de 7,84 miliarde lei.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, numărul proiectelor aprobate a crescut cu 53%, valoarea totală a proiectelor aprobate a crescut cu 88,9%, și valoarea finanțării din FEDR, a crescut cu 61%.
- Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele aprobate reprezintă peste 70 % raportat la alocarea 2007-2013.

Contracte / Decizii de finanțare semnate cu beneficiarii:

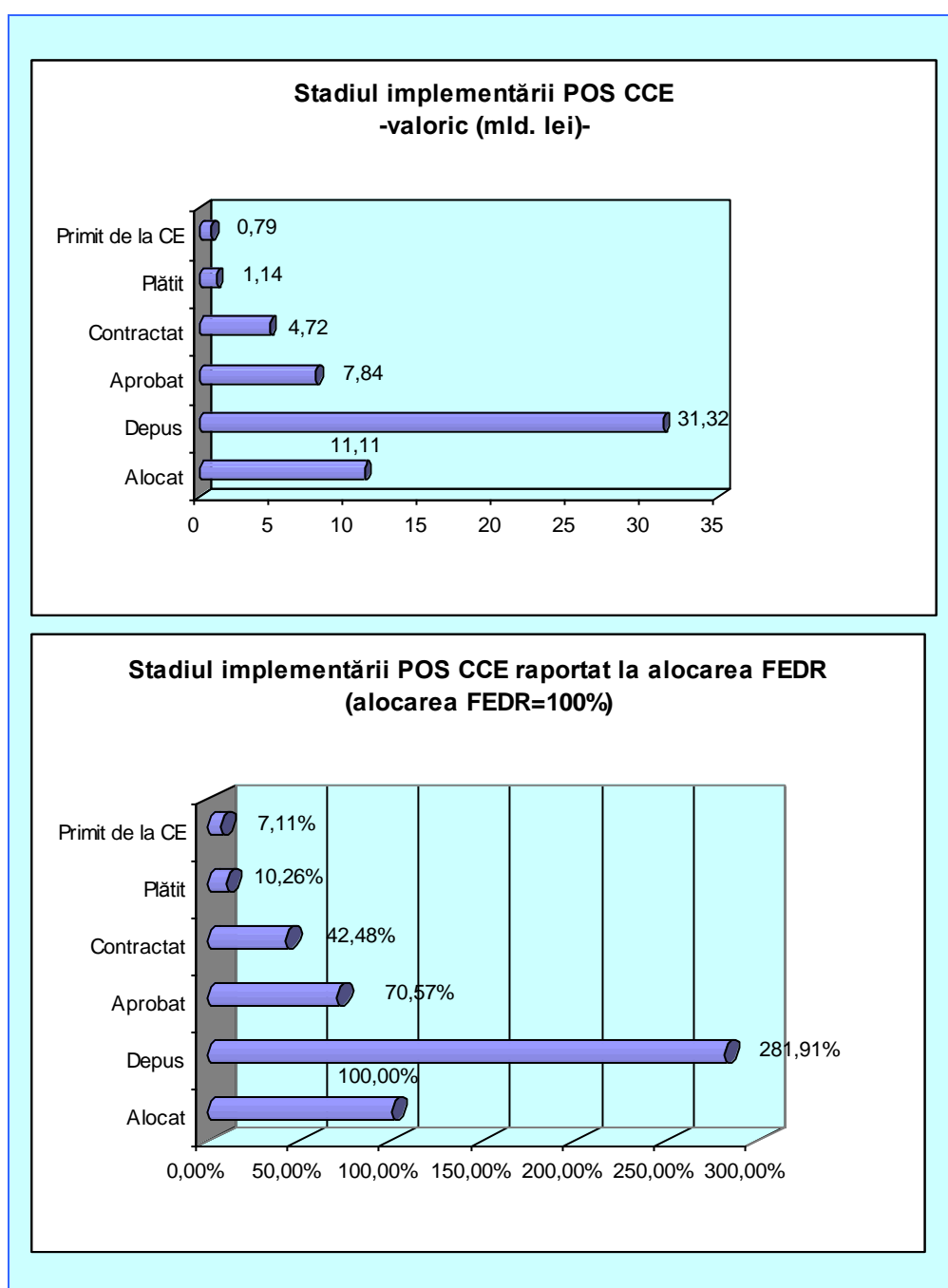
- Numărul total al proiectelor contractate pentru finanțare în cadrul programului operațional a fost de 2.161, în valoare totală de 10,15 miliarde lei, din care finanțarea FEDR însumează 4,72 miliarde lei

- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, numărul proiectelor contractate a crescut cu 48,6%, valoarea totală a proiectelor contractate a crescut cu 67% și valoarea finanțării din FEDR a crescut cu 43,4 %.
- Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele contractate reprezintă 42,5% raportat la alocarea 2007-2013.

Plăți către beneficiari:

- Plățile către beneficiari, reprezentând prefinanțări și rambursări efectuate de AM până la 31 decembrie 2011 totalizează cca. 1,968 miliarde lei, din care 1,14 miliarde lei din FEDR.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, volumul plăților către beneficiari a crescut cu 72%.
- Valoarea finanțării din FEDR (cumulând prefinanțarea și contribuția UE), în cadrul plăților totale efectuate către beneficiari, reprezintă 15,8 % raportat la alocarea 2007-2013.

Informațiile prezentate sunt ilustrate grafic astfel:

2.1.1 Informații asupra progresului fizic al POS CCE

Indicatorii cheie (core indicators) , la nivelul programului operațional, sunt prezentați în tabelul de mai jos, tabel care conține și informații privind progresele efectuate în punerea în aplicare a programului operațional:

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Număr de proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM ¹⁾	Realizat	-	-	445	689	867				-	867
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	2.000	2.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de muncă nou create- investiții IMM sector productiv: -femei -bărbați (număr)	Realizat	0	0	64	1028	1593	-	-	-	-	1593
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	2190 0	21900
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de muncă nou create- (număr)*	Realizat	-	-	64	1640	2713				-	2.713
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	23.00 0	23.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte realizate în parteneriat de institutii de C&D si intreprinderi (număr)	Realizat	-	-	0	26	32					32
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte de C&D (număr)	Realizat	-	-	80	271	338					338
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	600	600
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Întreprinderi start-up dezvoltate (număr)	Realizat	-	-	5	7	42					42
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de munca nou create – proiecte de C&D (număr)	Realizat	-	-	5	262	611					611
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	500	500
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte TIC (număr)	Realizat	-	-	167*	248	481					481
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	1.400	1.400
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Populația adițională care are acces la rețele de broadband - infrastructura de comunicații electronice (număr)	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	300.0 00	300.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte pentru valorificarea resurselor	Realizat	-	-	12	14	14					14
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30

¹ Echivalent cu indicatorul “IMM asistate financiar-investiții IMM sector productiv”

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
regenerabile de energie (număr)	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte pentru îmbunătățirea calității aerului (număr)	Realizat	-	-	0	0	1					1
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Capacitatea energetică suplimentară instalată- sector RRE (MW) -Electric -Termic	Realizat	-	-	0	85,2	99,2					99,2
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
¹ Ținta este pentru toată perioada de programare *Indicatorul „Locuri de muncă nou create-(număr)” exprimă numărul total al locurilor de muncă create la nivelul programului											

Analiza stadiului de realizare a indicatorilor cheie conduce la următoarele concluzii :

- Pe baza progresului fizic înregistrat la 31 decembrie 2011, la nivelul POS CCE, se poate estima că majoritatea țăintelor asumate vor fi atinse.
- În ceea ce privește indicatorul „Locuri de muncă nou create”, valoarea realizată, respectiv 2.102 locuri de muncă nou create, este raportată la proiectele a căror implementare este finalizată. Având în vedere că numărul acestora este sub 10% la nivelul programului și că proiectele mari de investiții, care crează multe locuri de muncă sunt încă în curs de implementare, se estimează că și acest indicator ar putea fi realizat.
- În ceea ce privește indicatorul „Locuri de muncă nou create-în proiecte de CD”, putem consemna că, prin efectul operațiunilor lansate, s-a reușit deja depășirea țintei propuse pentru anul 2015.
- Dacă pentru indicatorii vizând „Proiecte pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie” și “Capacitatea energetică suplimentară instalată- sector RRE” există premise extrem de favorabile pentru atingerea și depășirea țăintelor, în cazul indicatorului „Proiecte pentru îmbunătățirea calității aerului”- indicator legat intrinsec de existența operațiunii 4.1.3.- „Investiții în instalații de desulfurare a gazelor de ardere,. arzătoare cu NOx redus și filtre pentru IM A din grupuri modernizate/retehnologizate” – realizarea este incertă, având în vedere răspunsul negativ al Comisiei Europene de a finanța aceste tipuri de investiții sub regulile ajutorului de stat regional.

2.1.2. Informații financiare (Toate datele financiare sunt exprimate în euro²) – cumulat 2008-2011

	Finanțarea totală a programului operațional (FEDR și contribuție națională)	Baza de calcul a contribuției UE (cost public sau total)	Suma totală a cheltuielilor eligibile certificate plătite de beneficiari	Contribuția publică corespunzătoare	Rată de execuție (%)
	a	b	c	d	e=c/a daca T sau e= d/a daca P
Axa prioritară 1	1.079.827.075,00	P	127.102.672,42	114.165.372,78	10,57
Din care cheltuieli de tip FSE	-	-	-	-	-
Din care cheltuieli de tip FEDR	1.079.827.075,00	P	127.102.672,42	114.165.372,78	10,57
cheltuieli pentru regiuni care nu beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
cheltuieli pentru regiunile care beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
Axa prioritară 2	646.259.176,00	P	32.968.589,13	26.724.938,96	4,14
Din care cheltuieli de tip FSE	-	-	-	-	-
Din care cheltuieli de tip FEDR	646.259.176,00	P	32.968.589,13	26.724.938,96	4,14
cheltuieli pentru regiuni care nu beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
cheltuieli pentru regiunile care beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
Axa prioritară 3	469.435.674,00	P	11.591.888,43	10.230.967,98	2,18
Din care cheltuieli de tip FSE					
Din care cheltuieli de tip FEDR	469.435.674,00	P	11.591.888,43	10.230.967,98	2,18
cheltuieli pentru regiuni care nu beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
cheltuieli pentru regiunile care beneficiază de un	-	-	-	-	-

² Plățile în lei au fost transformate în euro la cursul inforeuro din luna decembrie 2011 respectiv 1 euro = 4,3518 lei

sprijin de tranziție					
Axa prioritară 4	725.540.194,00	P	52.444.612,12	27.383.588,82	3,77
Din care cheltuieli de tip FSE					
Din care cheltuieli de tip FEDR	725.540.194,00		52.444.612,12	27.383.588,82	3,77
cheltuieli pentru regiuni care nu beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
Cheltuieli pentru regiunile care nu primesc sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
Axa prioritară 5	90.040.307,00	P	0	0	0,00
Din care cheltuieli de tip FSE					
Din care cheltuieli de tip FEDR	90.040.307,00	P	0	0	0,00
cheltuieli pentru regiuni care nu beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
cheltuieli pentru regiunile care beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
Total General	3.011.102.426,00		224.107.762,10	178.504.868,54	5,93

În cadrul POS CCE nu se aplică finanțarea încrucișată FEDR – FSE.

Până la 31 decembrie 2011 valoarea plăților efectuate și a prefinanțării deduse către beneficiari a fost de 1.968.717.633 lei (452.391.569.69 euro), din care 1.143.697.275 lei (262.810.164,76 euro) contribuție FEDR, ceea ce reprezintă 35,57% din valoarea contractelor de finanțare semnate.

Din totalul plăților efectuate de AM POS CCE până la sfârșitul anului 2011 au fost certificate de Autoritatea de Certificare și Plată 798.122.424,09 lei (183.400.529,46 euro), ceea ce reprezintă 6,09% din alocarea totală a POS CCE.

Sumele rambursate de CE se ridică numai la 152.812.358,81 euro, respectiv 5,07% din alocare.

**STADIUL ÎNDEPLINIRII REGULII N+3/N+2
LA 31 DECEMBRIE 2011**

Alocare UE*						Avans CE 2007-2011**	Declarații de cheltuieli transmise la CE 2007- 2011**	Total avans + Declarații de cheltuieli 2007- 2011**	Risc n+3/2			
2008	2009	2010	2011	2012	2013				2012	2013	2014	2015
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
223,25	393,37	514,05	535,67	464,23	423,65	229,88	152,81	382,69	233,93	1.283,65	1.747,88	2.171,52

Milioane Euro

* În conformitate cu prevederile Regulamentului (EU) nr. 539/2010

** Sume cumulate la 31 decembrie 2011

$$9 = 7 + 8$$

$$10 = (1 + 2) - 9 \text{ (daca valoarea e negativă, } 10=0, \text{ iar diferența in minus se reportează pentru 2013)}$$

$$11 = 3 + 4 \text{ (minus suma reportata de la 10)}$$

$$12 = 5$$

$$13 = 6$$

Analizând situația prezentată, putem constata că, dat fiind progresul lent al implementării financiare a POS CCE până la acest moment și întrucât necesarul de declarații de cheltuieli, ce trebuie transmise la CE până la finele anului 2012, depășește 150% din totalul declarațiilor de cheltuieli transmise de ACP la CE până la data de 31.12.2011, există un risc de dezangajare automată chiar pentru anul 2012.

Potrivit situației prezentate, riscul de dezangajare devine însă major la nivelul anului 2013, fapt ce impune măsuri grabnice de accelerare a implementării programului și de creștere a volumului rambursărilor către beneficiari, respectiv a absorbției. Valoarea plăților ar trebui să crească accelerat în anul 2012, peste nivelul minim necesar de transmis la CE, astfel încât să se reducă valorile foarte mari pentru ultimii ani de implementare.

Aprobarea la nivelul CE a măsurilor de realocare de fonduri adoptate de CM POS CCE, constituie o formă eficientă de contracarare a dezangajării unor sume și a eventualității ca sistemul să fie incapabil să facă față sarcinii administrative spre sfârșitul perioadei de programare.

2.1.3. Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii

Pentru perioada raportată, defalcarea fondurilor pe cele 5 categorii se prezintă astfel:

A) Temă prioritară

-Milioane Euro- FEDR

Cod	Descriere Cod	Alocare 2007- 2013	Contracte semnate 2007-2011	
			valoare	%
1	2	3	4	5= 4X100/3
01	Activități CDI în centre de cercetare	75,09	60,9	81,1
02	Infrastructura CDI	241,37	245,88	101,86
03	Transfer tehnologic și îmbunătățiri în rețele de cooperare între IMM, afaceri și universități, școli, centre de cercetare și poli științifici	63,04		
04	Sprijin pentru CDI în IMM	37,54	12,03	32,04
05	Servicii suport avansate pentru firme și grupuri de firme	218,58	92,37	42,26
06	Sprijin pentru IMM pentru produse și procese eco eficiente	62,4	3,62	5,80
07	Investiții în firme direct legate de cercetare și inovare (tehnologii inovative, înființarea de firme de către universități, centre și firme CD existente)	131,41	77,95	59,31
08	Alte investiții in firme	493,35	322,68	65,4
09	Alte masuri pentru stimularea cercetării, inovării și antreprenoriatului în IMM –uri	142,21	26,17	18,4
10	Infrastructura de comunicații electronice (inclusiv rețele broadband)	68,97		
13	Servicii și aplicații pentru cetățeni (e-sănătate, e-guvernare, e-learning, etc)	153,26	126,32	82,42
14	Servicii și aplicații destinate IMM (comerț electronic, educație și formare, marketing)	114,95	5,83	5,07
15	Alte măsuri pentru îmbunătățirea accesului și utilizării eficiente a TIC de către IMM	45,98	3,33	7,24
33	Electricitate	35,11		
34	Electricitate (TEN-E)	47,88		
35	Gaze naturale	21,06		
36	Gaze naturale (TEN-E)	47,88		
37	Petrol	7,02		
39	Energie regenerabilă: eoliană	57,46	26,6	46,29
40	Energie regenerabilă: solară	19,15	12,33	64,38
41	Energie regenerabilă: biomasă	47,88	1,86	3,88

42	Energie regenerabilă: hidroelectrică, geotermală ș.a.	67,03	18,57	27,7
43	Eficiență energetică, cogenerare, management energetic	161,53	8,65	5,35
48	Prevenirea și controlul integrat al poluării	126,41	21,41	16,93
85	Pregătire, implementare, monitorizare și control	40,51	18,9	46,65
86	Evaluare și studii; informare și comunicare	27,01	2,8	10,36
	TOTAL	2554	1088,2	42,6

Analizând defalcarea sumelor contractate pe teme prioritare, în raport cu alocările pe această dimensiune, se pot face următoarele precizări:

- referitor la codul 02, procentul calculat surprinde progresul înregistrat în cadrul temei.
- referitor la codul 43, în vederea creșterii gradului de absorbție pentru operațiunea de eficiență energetică la întreprinderi din sectorul industrial, se va proceda la contractarea proiectelor deja aprobate și, în plus, în prima parte a anului 2012 se va organiza un nou apel de proiecte cu întregul buget disponibil la acea dată pentru această operațiune.
- referitor la codurile 39-42, în scopul asigurării unui grad ridicat de absorbție, în cadrul CM POS CCE, organizat în nov. 2011, s-a decis suplimentarea bugetului aferent operațiunii de resurse regenerabile de energie cu suma de 100 milioane de Euro de la operațiunea de investiții IMA, astfel încât proiectele deja evaluate și aflate pe lista de rezervă să poată începe etapa de contractare, în limita fondurilor disponibile, în prima parte a anului 2012. Aceasta va asigura implementarea proiectelor și absorbția fondurilor disponibile cu condiția parcurgerii riguroase de către beneficiari a etapelor aferente implementării proiectelor și a prezentării la timp a cererilor de rambursare.
- referitor la codul 48 și în contextul precizărilor făcute la Codurile 39-42, perspectivele sunt incerte (pentru operațiunea de investiții la Instalații Mari de Ardere se așteaptă decizia finală a CE).
- referitor la codurile 14 și 15, este necesară accelerarea ritmului în domeniul respectiv, pentru asigurarea unui grad mai ridicat de absorbție.

B) Forma de finanțare

-milioane euro-

Cod	Descriere Cod	Alocare 2007-2013	Contracte semnate 2007-2011	
		-valoare-	-valoare-	%
01	Asistență nerambursabilă	2.454	995,83	40,58
02	Asistență (împrumut, subvenționarea dobânzii, garanții)	82,5	76,2	92,36
03	Capital de risc (participație, fond capital de risc)	17,5	16,17	92,4
	TOTAL	2554	1088,2	42,6

C) Tipul teritoriului

-milioane euro-

Cod	Descriere Cod	Alocare 2007-2013	Contracte semnate 2007-2011	
		-valoare-	-valoare-	%
00	Nu se aplică	-	-	-

D) Activitatea economică

-milioane euro-

Cod	Descriere Cod	Alocare 2007-2013	Contracte semnate 2007-2011	
		-valoare-	-valoare-	%
00	Nu se aplică	-	-	-

E) Locația

-milioane euro-

Cod	Descriere Cod	Alocare 2007-2013	Contracte semnate 2007-2011	
		-valoare-	-valoare-	%
Ro	România	2.554	1.088,2	42,6

2.1.4 Finanțare pe grupuri țintă

Nu este cazul

2.1.5. Finanțare recuperată sau reutilizată

Începând din anul 2010, CE a adoptat mai multe inițiative politice care vizează combaterea fraudelor (IP/11/783, MEMO/11/454, IP/11/644) menite a avea un impact pozitiv asupra protejării intereselor financiare ale UE. Sistemul de raportare bazat pe Internet (IMS) a îmbunătățit semnificativ condițiile generale de raportare a neregulilor. De altfel, în urma publicării, de către CE, în luna septembrie 2011 a raportului anual cu privire la protecția intereselor financiare ale UE și combaterea fraudei în 2010, Comisarul pentru impozitare și uniune vamală, audit și antifraudă, dl. Algirdas Semeta declara că, deși lupta împotriva fraudei nu s-a încheiat, raportul ne oferă o imagine mai liniștitoare, întrucât statele membre depistează mai multe nereguli, deci tot mai mulți bani utilizați greșit se pot întoarce la bugetul UE.

Recuperarea utilizării necorespunzătoare a fondurilor și reutilizarea este reglementată în Regulamentele 1083 și 1828 din 2006. Detalierea cuantumului corecțiilor financiare și a situațiilor în care acestea se aplică a fost elaborată la nivelul Comisiei prin Ghidul COCOF, în 2010.

Pentru transpunerea Ghidului COCOF al Comisiei Europene, la data de 29 iunie 2011 a fost emisă OUG nr.66, privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora. Noul act normativ formulează principii și reguli de management financiar și control aplicabile în activitatea curentă de către autoritățile responsabile de gestionarea fondurilor

comunitare, clarifică limitele de competență între instituțiile naționale responsabile, fluxul informațional și de raportare în acest domeniu, transpune ghidul COCOF al Comisiei Europene privind corecțiile financiare aplicabile în cazul nerespectării legislației privind achizițiile publice, reglementând totodată și alt cazuri în care se pot aplica corecții financiare.

Conform OUG 66/2011, activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare / corecțiilor financiare se efectuează de structura de control din cadrul AM POS CCE formată din 2 persoane. În vederea asigurării desfășurării activității de înregistrare, monitorizare și raportare a neregulilor, în cadrul AM POS CCE există un ofițer de nereguli. Atribuțiile privind gestionarea Registrului debitorilor sunt îndeplinite de o structură diferită, formată dintr-o persoană. Ambele structuri sunt subdimensionate și vor trebui întărite.

Totalul debitelor create până la 31.12.2011 este de 4.067.358,38 lei (din care numai în 2011 3.725.660,28 lei).

Dintre acestea, totalul debitelor încasate până la 31.12.2011 a fost de 1.598.638,96 lei (încasările numai din 2011 însumează 1.391.596,69 lei).

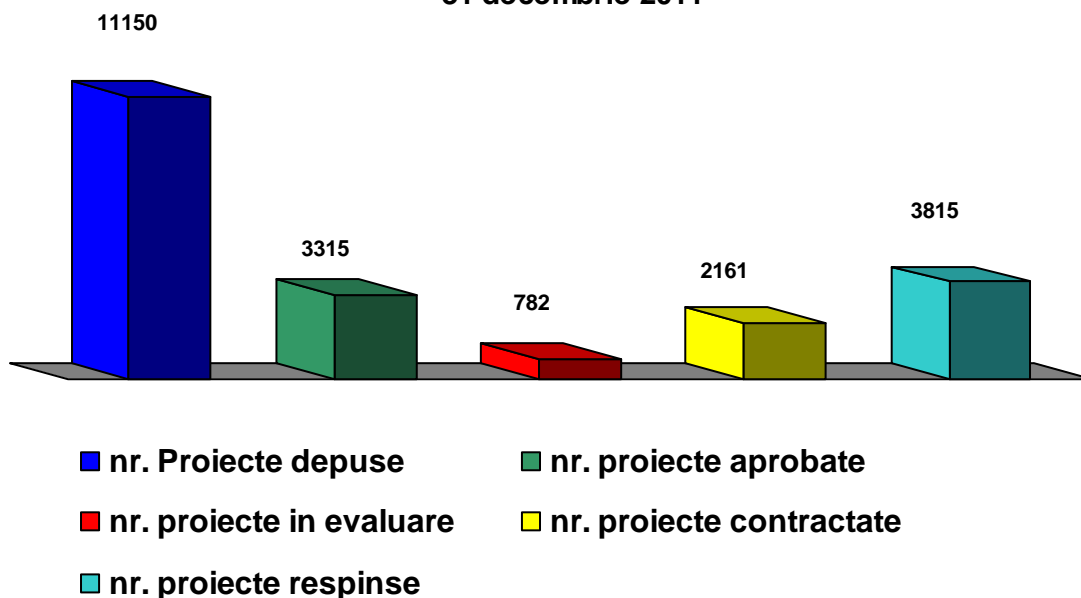
Lista privind creanțele bugetare rezultate ca urmare a constatării unor nereguli sau ca urmare a unor erori apărute în procesul de verificare și autorizare a cererilor de rambursare la nivelul OI/AM, recuperate în cursul anului 2011, în contul "RO47TREZ70054010502XXXXX", este prezentată în Anexa 3.

2.1.6. Analiză calitativă

La data de 31 decembrie 2011, erau depuse spre finanțare din POS CCE 11.150 proiecte dintre care 3.815 au fost respinse, 782 se aflau încă în evaluare și 3.315 proiecte erau aprobate. Numărul de contracte semnate era de 2.161, ceea ce reprezintă o creștere de peste 48% față de cifra înregistrată la finele anului 2010.

Stadiul proiectelor depuse, aprobate și respectiv al contractelor de finanțare semnate este ilustrat în graficul următor:

Situație proiecte POS CCE -31 decembrie 2011-

Analiza datelor evidențiază faptul că trendul de creștere anuală - pentru proiectele depuse, proiectele aprobate și proiectele contractate - de cca.45-50%, înregistrat în rapoartele comparative pentru anii 2010 și 2009 se menține la același nivel și în rapoartele comparative pentru anii 2011 și 2010.

Creșterea constantă a numărului proiectelor depuse denotă interesul potențialilor beneficiari pentru operațiunile lansate în cadrul POS CCE.

Privitor la numărul proiectelor depuse, mențiuni speciale trebuie făcute în cazul AP 3 (deoarece, în intervalul 31.12.2010 – 31.12.2011, creșterea a fost explozivă, de cca.220%) și în cazul AP 4, care se plasează la polul opus (datorită numărului redus de proiecte depuse în cele două apeluri deschise în anul 2011).

Raportul dintre proiectele aprobate și proiectele depuse în anul 2011, înregistrează o ușoară creștere față de situația anului 2010, dar se cantonează totuși în preajma a 30%.

În ceea ce privește numărul proiectelor respinse, trebuie precizat că, în anul 2011, raportul între numărul proiectelor respinse și numărul proiectelor depuse a fost de 34,2%, în sensibilă scădere față de același tip de raport înregistrat în anul 2010, care se cifra la 43,6%. Totodată, comparând rezultatele raportului dintre numărul proiectelor respinse în anul 2011, față de numărul proiectelor respinse în anul 2010 (respectiv 114%), cu rezultatele raportului dintre numărul proiectelor respinse în anul 2010, față de numărul proiectelor respinse în anul 2009 (respectiv 161,6%), constatăm că trendul favorabil înregistrat demonstrează calitatea în creștere a proiectelor depuse, înțelegerea mai exactă de către potențialii beneficiari a cerințelor și implicarea mai eficientă a AM/OI în diseminarea informațiilor necesare aplicanților.

Trebuie însă menționat că numărul proiectelor respinse datorită lipsei de experiență a unor potențiali beneficiari (cu preponderență IMM-uri) în întocmirea corectă a documentației necesare obținerii finanțării este relativ mic și că principala cauză a situației statistice prezentată mai sus este suprasubscrierea în cadrul apelurilor lansate, suma solicitată ca finanțare nerambursabilă depășind de câteva ori valoarea alocată.

Durata procesului de evaluare, cuprinsă în anii anteriori între cca 5 luni (investiții pentru întreprinderi mari) și 36 luni (pentru unele proiecte din AP3 sau AP4) a fost mult îmbunătățită în cursul anului 2011, datorită contractării mai active a serviciilor externe de consultanță pentru evaluare din axa de asistență tehnică.

Îngrijorător este însă nivelul contractării față de alocarea totală a programului. Deși în anul 2011 raportul dintre alocarea FEDR și valoarea FEDR contractată este de 42,5%, cu o creștere semnificativă față de 2010, când același raport era de numai 29,6% se impun măsuri urgente de creștere a ritmului de contractare.

La data de 31.12.2011, se înregistrează un număr de 821 contracte a căror implementare a fost finalizată. Valoarea finanțării nerambursabile aferentă este de cca 920 milioane lei.

La finele anului 2011, numărul contractelor reziliate se ridică la 268. Valoarea totală aferentă este de cca 921 milioane lei.

La data de 31.12.2011, valoarea totală a cererilor de rambursare a fost de cca. un miliard de lei. Raportând valoarea cererilor de rambursare la 31.12.2011, la valoarea cererilor de rambursare la 31.12.2010 (cca. 0,46 miliarde lei), se constată că procentul rezultat este de 227%, ceea ce denotă o accelerare a implementării proiectelor și a prezentării documentelor în vederea decontării cheltuielilor.

Durata procesării cererilor de rambursare a fost în medie, în 2011, de 75 zile.

Monitorizarea duratei de procesare a cererilor de rambursare relevă o scădere a acestei durate și încadrarea în termenul de 45 de zile.

Este de menționat în acest context faptul că, la 31 decembrie 2011, sumele plătite de AM reprezentau 35,6 % din volumul fondurilor solicitate de beneficiari, ceea ce arată pe de o parte decalajul în timp între semnarea contractelor de finanțare și ritmul de implementare a proiectelor și pe de altă parte decalajul în timp între cererile de rambursare și plățile efective la beneficiari.

Din totalul plăților către beneficiari, plata pentru prefinanțări, respectiv 621,76 milioane lei, reprezintă 31,6%, fapt explicabil prin aceea că majoritatea beneficiarilor programului sunt întreprinderi, în special IMM-uri, afectate din punct de vedere al asigurării lichidităților, de criza economică.

Ca o **concluzie**, se poate aprecia că, progresul POS CCE este mai bun în primele faze ale ciclului de procesare al proiectelor și mai lent în ceea ce privește contractarea și, mai ales, cheltuirea efectivă a fondurilor.

De asemenea, se poate constata că, performanța variază între axele prioritare definitorii pentru programul operațional. Astfel , dacă în ceea ce privește lansarea operațiunilor/alocarea sumelor

situația este relativ echilibrată, în ceea ce privește contractarea și plățile, situația este mult diferențiată între axele prioritare ale programului, așa după cum rezultă din tabelul de mai jos :

Axa prioritară	% - contribuție UE la proiectele contractate în raport cu alocarea UE pentru perioada 2007-2013	% - plăți contribuție UE în raport cu alocarea UE pentru perioada 2007-2013
AP 1	50,58	20,88
AP 2	68,46	26,39
AP 3	35,65	8,91
AP 4	14,01	5,49

Finanțări încrucișate

Nu e cazul

2.2. INFORMAȚII DESPRE CONCORDANȚA CU LEGISLAȚIA COMUNITARĂ

Contribuția la Agenda Lisabona

Nu sunt modificări de principiu

Dezvoltarea durabilă

Nu sunt modificări de principiu

Se impune totuși o mențiune, și anume că, urmare a realocărilor aprobate la nivelul CM POS CCE, în special cele de la operațiunea de desulfurări la instalații mai de ardere, din cadrul AP4, se previzionează o modificare a indicatorilor de mediu și a țintelor propuse asumate pentru programul operațional.

Egalitatea de șanse și incluziunea socială

Nu sunt modificări de principiu

Procesul partenerial

Nu sunt modificări de principiu

Concurența și Ajutorul de Stat

La nivelul întregului program, până la data de 31 12 2011, au primit finanțare pe baza ajutorului de minimis 466 de beneficiari și în baza schemelor de ajutor de stat 593 de beneficiari.

Valoarea totală a ajutorului de minimis acordat din fonduri UE se ridică la 3.690.633,5 lei, iar valoarea totală a ajutorului de stat acordat din fonduri UE se ridică la 27.862.559,74 lei.

(datele sunt preluate din Raportarea către Consiliul Concurenței privind ajutorul de stat/minimis, realizată de AM POS CCE pentru anul 2011).

În 2011 a fost elaborată o nouă schemă de ajutor de stat în cadrul AP 4, o nouă schemă de ajutor de minimis în cadrul AP 1 și au fost modificate anexele a două ordine de aprobare a unor scheme de ajutor de stat pentru operațiuni din cadrul AP 1 :

- Schema de ajutor de minimis pentru sprijinirea și implementarea operațiunii „Dezvoltarea structurilor de sprijin al afacerilor de interes național și internațional - Poli de competitivitate” din cadrul AP 1, domeniul major de intervenție 1.3 – a fost aprobată prin Ordinul MECMA nr. 3.188 din 12 decembrie 2011.

Schema de ajutor de minimis a fost elaborată în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1.998/2006 al Comisiei Europene din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul ajutoarelor de minimis. Potrivit Reg. 1.998/2006, schema de ajutor de minimis nu intră sub incidența obligației de notificare către Comisia Europeană.

Obiectivul principal al schemei de ajutor de minimis îl reprezintă acordarea de sprijin financiar pentru implementarea coordonată și coerentă a proiectelor și realizarea strategiilor de dezvoltare la nivelul polilor de competitivitate existenți sau potențiali. Schema de ajutor de minimis vizează în principal întărirea capacității instituționale a polilor de competitivitate, îmbunătățirea coerenței proiectelor și strategiilor de dezvoltare a polilor de competitivitate și crearea premiselor pentru ca aceste structuri să se dezvolte în cadrul climatului economic european.

Beneficiarii schemei de ajutor de minimis pot fi numai membrii polilor de competitivitate (inclusiv entitatea de reprezentare a polului și orice asocierie a membrilor polului). Numărul estimat de beneficiari în cadrul schemei este de 120.

Valoarea totală a ajutorului de minimis acordat unui beneficiar individual nu va depăși 200.000 euro pe o perioadă de 3 ani fiscali. La nivelul unui pol de competitivitate suma totală a cererilor de finanțare care vor beneficia de ajutor de minimis nu poate depăși valoarea de 2.000.000 euro, pe toată perioada de implementare a prezentei scheme de ajutor de minimis. Valoarea maximă estimată a ajutorului de minimis care va fi acordat în cadrul schemei, pe întreaga durată de aplicare a acesteia, este de 24 milioane euro. Repartizarea anuală, orientativă, a sumelor alocate se prezintă astfel: anul 2012 – 18 mil. euro ; anul 2013 – 6 mil. euro

- Schema de ajutor de stat privind sprijinirea investițiilor în extinderea și modernizarea rețelelor de transport al energiei electrice și gazelor naturale, din cadrul AP 4 - a fost aprobată prin Ordinul MECMA nr. 156 din 25 ianuarie 2011.

Acordarea ajutoarelor de stat pentru investiții în cadrul acestei scheme se face cu respectarea prevederilor art. 107 alin. (1) și art. 108 alin. (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Obiectivul principal al schemei de ajutor de stat îl reprezintă sprijinirea realizării de investiții în rețelele de transport al energiei electrice și gazelor naturale în scopul reducerii pierderilor de energie, protecției mediului înconjurător, creșterii securității în furnizare și evitării situațiilor de criză prin reducerea pierderilor și evitarea căderilor majore de sistem și a întreruperilor în furnizare, precum și în scopul atingerii performanțelor economice și standardelor de calitate solicitate de către consumatorii de energie electrică și gaze naturale

Beneficiarii schemei de ajutor de stat sunt operatorii de transport din sectoarele transportului de energie electrică și gaze naturale. Numărul estimat de beneficiari în cadrul schemei este 2.

Bugetul total alocat schemei este de 57,7 milioane euro (echivalent în lei), din care 88% reprezintă fonduri europene nerambursabile asigurate prin FEDR. Repartizarea anuală, orientativă, a sumelor alocate se prezintă astfel : anul 2011 – 38,25 mil. euro ; anul 2012 – 10,30 mil. euro ; 2013 – 9,15 mil. euro.

- Anexa la Ordinul MEF nr. 477/2008 - privind aprobarea schemei de ajutor de stat "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de întreprinderile mici și mijlocii", aferentă operațiunii a) "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile", domeniul major de intervenție 1.1 "Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM", axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice" – a fost modificată prin Ord. MECMA nr. 1055 din 24 mai 2011. Modificarea a fost determinată de necesitatea ca acordarea ajutoarelor de stat, pentru investiții realizate de întreprinderile mici și mijlocii, să se facă cu respectarea criteriilor privind ajutorul de stat regional pentru investiții stipulate în regulamentul Comisiei Europene nr. 800 din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratat (Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare), publicat în Jurnalul Oficial al UE nr.L 214 din 9 august 2008.

Bugetul schemei este de 223 mil Euro, din care 191,78 mil Euro din FEDR și 31,22 mil Euro de la bugetul de stat. Repartizarea anuală, orientativă, a sumelor alocate se prezintă astfel : anul 2011 – 189,2 mil.Euro FEDR și 30,8 mil Euro BS ; anul 2012 – 1,29 mil. euro FEDR și 0,09 mil. euro BS; 2013 – 1,29 mil. euro FEDR și 0,09 mil. euro BS.

Numărul estimat de beneficiari în cadrul schemei este de 700.

- Anexa la Ordinul MEF nr. 479/2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de întreprinderile mari", aferentă operațiunii a) "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile, Axa Prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice" - a fost modificată prin Ord. MECMA nr. 1054 din 24 mai 2011. Modificarea a fost determinată de necesitatea ca acordarea ajutoarelor de stat, pentru investiții realizate de întreprinderile mici și mijlocii, să se facă numai cu respectarea criteriilor privind ajutorul de stat regional pentru investiții stipulate în regulamentul Comisiei Europene nr. 800 din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratat (Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare), publicat în Jurnalul Oficial al UE nr.L 214 din 9 august 2008.

Bugetul schemei este de 100 mil. euro, din care 86 mil. euro din FEDR și 14 mil. euro de la bugetul de stat. Repartizarea anuală, orientativă, a sumelor alocate se prezintă astfel : anul 2011 – 83,42 mil. euro FEDR și 13,58 mil. euro BS; anul 2012 – 1,29 mil. euro FEDR și 0,21 mil. euro BS; 2013 – 1,29 mil. euro FEDR și 0,21 mil. euro BS.

Numărul estimat de beneficiari în cadrul schemei este de 40.

Achiziții publice

În scopul prevenirii problemelor care apar în derularea procedurilor de achiziții publice și în implementarea contractelor de lucrări, în luna februarie 2011, sub coordonarea ANRMAP, s-a demarat activitatea de elaborare a unor documentații de atribuire standardizate, cu scopul de a preveni numeroasele probleme care apar.

Documentele standardizate au fost postate pe site-ul www.anrmap.ro, la finalul anului 2011 aflându-se în consultare publică.

În acest sens a fost emisă HG nr.802 din 4 august 2011 care aduce modificări H.G. nr. 457/2008 privind cadrul instituțional de coordonare și de gestionare a instrumentelor structurale în sensul introducerii responsabilităților Autorității de Management în verificările pe care le efectuează, precum și în stabilirea și aplicarea corecțiilor financiare în cazul încălcării legislației privind achizițiile publice.

Prin acest act normativ s-au clarificat rolul și atribuțiile instituțiilor implicate în procesul de verificare a achizițiilor publice. Au fost incluse elemente de cooperare și colaborare între principalele instituții în domeniu, în scopul identificării și prevenirii riscurilor de încălcare a legislației privind achizițiile publice pentru proiecte finanțate din instrumente structurale.

Practic, conform art.32¹ alin. (3) din acest act normativ, autoritățile de management realizează verificări în scopul de a se asigura că normele comunitare și naționale privind achizițiile publice au fost respectate, fiind sprijinite în îndeplinirea acestei atribuții de ANRMAP și UCVAP.

În acest sens, pentru completarea cadrului legal s-au revizuit și protocoalele inter instituționale ANRMAP/UCVAP/AM –uri, în scopul:

- asigurării unui cadru unitar de funcționare, prin stabilirea în mod detaliat a rolului și funcțiilor structurilor implicate în verificarea achizițiilor publice, astfel încât activitatea de verificare să fie eficientă și să asigure un control integrat
- îmbunătățirii și accelerării implementării proiectelor finanțate din instrumentele structurale
- utilizării corecte a fondurilor structurale și de coeziune și evitării corecțiilor financiare ca urmare a nerespectării legislației privind achizițiile publice.

În cazul beneficiarilor care nu se încadrează în definiția autorității contractante conform art.9 lit.c) și c1) din O.U.G. nr.34/2006, cu modificările și completările ulterioare, pentru contractele de achiziții aflate fie peste pragul de 50% finanțare publică, dar sub pragurile privind valoarea estimată a contractului de achiziție prevăzută în OUG nr. 34/2006 pentru fiecare tip de achiziție (lucrări, servicii, furnizare) fie până la pragul de 50% finanțare publică, se aplică normele simplificate de achiziții elaborate de AM POS CCE.

Corecțiile financiare aplicabile contractelor finanțate din POS CCE în caz de nerespectare a reglementărilor privind achizițiile, atât pentru beneficiarii publici, cât și pentru cei privați (inclusiv achizițiile reglementate prin instrucțiuni anexe la contractele de finanțare), se

realizează în conformitate cu prevederile OUG nr.66/2011 și cotele procentuale stabilite în anexa acesteia.

Totodată, AM POS CCE a modificat procedura de verificare a achizițiilor în sensul departajării verificărilor efectuate de OI și AM. De asemenea, au fost modificate listele de verificare a procedurilor de achiziții publice și a fost introdus dreptul AM de a aplica corecții financiare indiferent de verificările ex-ante realizate de UCVAP și ANRMAP.

În data de 5 octombrie 2011 AM POS CCE, în urma derulării unei proceduri de achiziții publice, a încheiat un contract de prestare de servicii de consultanță de specialitate pentru activitatea de reverificare a achizițiilor publice aferente cererilor de rambursare în cadrul căruia au fost reverificate 100 de proceduri de achiziții selectate pe baza procedurii de eșantionare.

De asemenea, AM POS CCE a contractat servicii de formare în achiziții publice pentru creșterea gradului de pregătire a personalului AM în domeniu, la care au participat 35 de persoane din diferite servicii ale AM.

Evaluarea conformității sistemului de management și control al POS CCE

În perioada 06.09.2011 – 12.11.2011, Curtea de Conturi-Autoritatea de Audit a efectuat o misiune de audit care a avut ca arie de aplicabilitate Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. C(2007) 3472 din 12.07.2007, finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională.

Obiectivul general al auditului de sistem l-a constituit obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice funcționează eficient pentru a preveni erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul acționează eficient în detectarea și corectarea lor.

Pentru a răspunde solicitărilor Comisiei Europene formulate prin scrisoarea nr. Ares (2011) 823545/28.07.2011 privind noile modificări în mecanismul de verificare a achizițiilor publice, au fost stabilite ca obiective suplimentare:

- Evaluarea existenței și funcționării mecanismului de verificare ex-ante și ex-post al achizițiilor publice, rezultat în urma integrării formale în sistemul de management și control al ANRMAP și UCVAP. Autoritatea de Audit a urmărit astfel să se asigure că instituțiile implicate (AM, OI, ACP, ANRMAP, UCVAP) realizează eficient verificările pentru evitarea suprapunerilor și adresarea riscurilor existente în procesul de verificare al achizițiilor publice.
- Verificarea pe bază de eșantion a modului în care AM/OI/ACP s-au asigurat de respectarea legislației naționale și comunitare în domeniul achizițiilor publice pentru cheltuielile deja certificate către CE.

La evaluarea funcționării sistemului de management și control auditorii au avut în vedere cerințele cheie și criteriile de evaluare asociate fiecăreia dintre ele, pentru fiecare organism auditat (Autoritate de Management, Autoritate de Certificare și Plată) definite în Ghidul Comisiei Europene privind metodologia comună pentru evaluarea sistemelor de management și control pentru perioada 2007-2013.

Raportul de audit întocmit, la finele misiunii, constată că la nivelul fiecărei entități auditate, situația se prezintă astfel:

-la nivelul Autorității de Management - „sistemul funcționează parțial, sunt necesare îmbunătățiri substanțiale la nivelul verificărilor de management privind achizițiile publice”.

- la nivelul OI IMM, OI PSI, OI Cercetare și OI Energie – „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

- la nivelul Autorității de Certificare și Plată – „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

Pe baza concluziilor formulate pentru fiecare entitate auditată, a fost stabilită concluzia generală asupra funcționării sistemului.

Concluzia generală a misiunii de audit este că sistemul de management și control instituit pentru Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice este conform cerințelor articolelor de la 58 la 62 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006 și ale Părții a III-a din Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1828/2006 și „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”, având în vedere că deficiențele constatate afectează doar zona achizițiilor publice, reprezentând 30% din alocarea bugetară, restul de 70% din fondurile alocate din F.E.D.R. acestui program sunt destinate sectorului privat (alți beneficiari decât cei din administrația publică centrală și locală), pentru care nu au fost înregistrate decât nereguli minore cu ocazia misiunilor de audit anterioare.

2.3. PROBLEME IMPORTANTE ÎNREGISTRATE ȘI MĂSURILE ADOPTATE PENTRU REZOLVAREA LOR

Dificultăți în implementarea unor operațiuni din cadrul Axei prioritare 4- Energie

✓ operațiunea 4.3 Interconectări

Operațiunea a fost lansată în 2008 cu o valoare alocată de circa 57,3 milioane euro pentru întreaga perioadă de programare 2007-2013. Deși Transgaz a propus inițial includerea proiectului de interconectare Giurgiu-Ruse în lista de propuneri de proiecte pentru operațiunea de interconectări, acesta a fost depus ulterior de către Transgaz pentru finanțare în cadrul Programului de Recuperare Economică Europeană împreună cu alte 2 proiecte de interconectare (Creșterea siguranței în aprovizionarea cu gaze naturale a României și Bulgariei prin asigurarea curgerii reversibile a fluxului de gaze pe conducta de tranzit dedicată Bulgariei și Conducta de transport Gaze Naturale Nabucco - conducta de tranzit).

Ulterior lansării operațiunii din 2008, fără aplicarea regulilor ajutorului de stat, Comisia Europeană a solicitat notificarea proiectelor de interconectări sub incidența regulilor ajutorului de stat. Astfel în anul 2010 a fost transmisă companiilor o solicitare de propuneri de proiecte de interconectare în vederea relansării operațiunii conform recomandărilor CE. Singura propunere transmisă a fost proiectul de interconectare 400 kV Resita (Romania) – Pancevo (Serbia), din partea Transelectrica.

Datorită neatractivității operațiunii și numărului foarte redus de propuneri de proiecte, conform Deciziei nr. 9/octombrie 2010 a Comitetului de Monitorizare, s-au realocat 27 milioane euro din bugetul aferent operațiunii în cadrul axei prioritare 4.

Studiul de fezabilitate al singurului proiect de interconectare propus de Transelectrica (România-Serbia), elaborat și aprobat în prima jumătate a anului 2011 estimează valoarea

totală a investiției la 51,3 milioane de euro, din care cheltuielile eligibile estimate sunt de circa 15 milioane euro.

Suma rămasă în urma realocării menționate este de cca 30 milioane euro.

✓ **operațiunea 4.1.1. Eficiența energetică**

Urmare a neatractivității operațiunii, în 2011 a fost lansat apelul 3 cu un buget alocat de cca 58 milioane euro. Apelul a fost închis la sfârșitul lunii decembrie 2011, cu un număr de 18 proiecte depuse cu o valoare a finanțării FEDR este de 184, 5 milioane lei (cca. 43 milioane euro).

✓ **operațiunea 4.1.c) „Investiții în instalații de desulfurare a gazelor de ardere, arzătoare cu NO_x redus și filtre pentru instalațiile mari de ardere din grupuri modernizate/retehnologizate”**

Finanțarea aprobată în cadrul Programului Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” (POS CCE) pentru această operațiune este de 127.666.981 Euro. Beneficiarii sunt centrale de bază aflate în coordonarea MECMA. Au fost depuse 7 proiecte majore (cu valoare totală peste 50 milioane Euro), dintre care unul (Craiova II) a fost aprobat de CE și s-a semnat contractul de finanțare în vigoare la acest moment.

În data de 22 decembrie 2011, CE-DG Regio a transmis o scrisoare de posibilă modificare a deciziei de aprobare și a sugerat utilizarea unui alt tip de ajutor de stat, respectiv de tip de protecția mediului, în locul celui de tip regional (diminuare semnificativă a intensității de ajutor nerambursabil, pe de o parte și imposibilitatea aplicării acestui tip de ajutor, care se adresează numai extracosturilor de depășire a standardelor comunitare de mediu).

În această situație, operațiunea nu se mai poate finanța din program, deși CEN Craiova are un contract în vigoare încheiat cu MECMA, în baza Deciziei CE. În plus, finanțarea din surse proprii ale beneficiarilor este dificilă și, în anumite cazuri chiar imposibilă, aceasta putând conduce la închiderea lor (neconformare cu perioadele de tranziție prevăzute în Tratatul de aderare). Aceasta poate conduce la scăderea cu 2.050 MW a puterii instalate, cu riscuri privind securitatea SEN și riscuri sociale, având în vedere că unele grupuri energetice furnizează energie termică unor orașe precum Craiova și Deva și se află în zone monoindustriale.

Necesitatea identificării surselor de finanțare pentru proiectul ELI NP

Proiectul paneuropean ELI NP care face parte din cea mai avansată infrastructură pe plan mondial destinată studiilor legate de radiația fonică cu caracteristici extreme, distribuită în trei locații („piloni”) din România, Cehia și Ungaria, a fost asumat ca proiect prioritar de Guvernul României prin aprobarea în 6 iunie 2011 a Memorandumului privind finanțarea proiectului ELI-NP în cadrul POS-CCE. Bugetul proiectului este de 280 milioane de euro, din care 180 milioane euro necesar în această perioadă de programare, iar restul de 100 milioane euro pentru următoarea perioadă, 2014-2020.

Măsuri:

În vederea finanțării proiectului, s-au făcut propuneri de realocări în cadrul și între axele prioritare, aprobate de Comitetul de Monitorizare din 24 noiembrie 2011, astfel:

- ✓ Din cadrul Axei Prioritare 4 Energie, **49 milioane euro**
  - 15 mil euro de la operațiunea 4.3 Interconectări

- 7 milioane euro de la operațiunea 4.1.1 Eficiența energetică
- 27 milioane euro de la operațiunea 4.1.3 Investiții în instalații de desulfurare
- ✓ Din cadrul Axei Prioritare 5 Asistența Tehnică, **20 mil euro.**
- ✓ Din cadrul Axei Prioritare 2 Cercetare, **111 milioane euro:**
  - 35 milioane de la operațiunea Proiecte în parteneriat între universități/institute de CD și întreprinderi
  - 20 milioane euro de la operațiunea 2 Dezvoltarea de poli de excelență:
  - 15 milioane euro de la operațiunea Proiecte de cercetare în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi
  - 10 milioane euro de la operațiunea 3 Promovarea inovării în cadrul întreprinderilor
  - 31 milioane euro din supracontractarea cu cca 5% pe Axa prioritară 2 Cercetare (alocarea orientativă pe Axa 2 este de cca 646 mil euro), mult sub limita prevăzută de OUG 64/2009.

Dificultăți în implementarea operațiunilor de infrastructură de broadband - proiectul "Ro-NET – din cadrul Axei Prioritare 3 ICT

- Operațiune din cadrul Axei Prioritare 3 – ITC, cu un buget alocat 2007 – 2013 de 84 mil euro
- Modelul de implementare propus are MCSI ca beneficiar
- Acțiuni întreprinse de beneficiar pentru demararea proiectului
  - Asigurarea cadrului legal, în vederea constituirii unui nucleu de specialiști cu expertiză, pentru proiectul Ro-NET: 05 octombrie 2011 –
    - aprobarea Memorandumului cu tema: *"Proiectul Ro-NET – Construirea unei infrastructuri naționale de broadband în zonele defavorizate, prin utilizarea fondurilor structurale"*
    - Ordinul MCSI nr. 1028/11.10.2011, în baza căruia a fost creat cadrul instituțional pentru constituirea echipei dedicate proiectului Ro-NET.
    - Memorandum, pentru crearea unui cadru legal necesar înființării grupului operațional al proiectului Ro-NET, denumit nucleu TASK FORCE, în care să fie atrase resurse umane cu expertiză din afara MCSI – aprobat 10.01.2012
  - Două studii - un studiu de fezabilitate pe 2 zone albe și un studiu referitor la modele de implementare aplicate în alte state membre – finalizate 23.12.2011.
  - Modelul operațional a fost publicat spre consultare publică cu operatorii privați în perioada 10 noiembrie 2011 – 10 ianuarie 2012. Urmează formalizarea p.d.v. ale operatorilor prin transmiterea unor formulare completate
- Urmează elaborarea documentației de achiziție și lansarea licitației publice pentru studiul de fezabilitate; termen: 15 martie 2012, cu verificarea în prealabil a asigurării în bugetul MCSI a sumei necesare SF-ului
- încheierea contractului cu castigatorul; termen: 1 mai 2012
- finalizarea SF - 15 oct.2012
- elaborarea și transmiterea aplicației la CE; termen: 1 noiembrie 2012.

Proiectul este în continuare în stadiu incipient, termenele asumate în calendar sunt deja depășite, ceea ce induce un grad mare de risc în implementarea acestuia. După cum rezultă din cele de mai sus, elaborarea documentației care stă la baza aprobării unui proiect major (studii de fezabilitate, inclusiv analiza cost-beneficiu) nu a fost încă începută, contractarea serviciilor în acest scop fiind prevăzută pentru anul 2012, cu finalizare spre sfârșitul anului. Vor fi necesare eforturi susținute ale echipei de implementare organizate la nivelul MCSI, cu sprijinul altor instituții implicate, pentru respectarea calendarului propus astfel încât proiectul să poată fi transmis la CE, aprobat de CE și finalizat până în 2015.

Alte dificultăți majore care contribuie la întâzieri și un grad de absorbție scăzut sunt în mare majoritate cele semnalate și în Raportul Anual de Implementare 2010, precum

La nivel instituțional:

- numărul insuficient de personal pe majoritatea palierelor sistemului de management și control, atât la nivelul AM cât și al OI-urilor, în raport cu necesitățile dar și în comparație cu alte programe (ex: POSCCE 220 persoane, POR peste 600)
- structura instituțională specifică a POS CCE (cu organisme intermediare create în instituții centrale de nivel echivalent, în timp ce la alte programe ele funcționează în structuri subordonate instituției care găzduiește AM)
- număr mare de personal inactiv (suspendări, detașari),
- lipsa de stimulare a personalului existent și ca urmare fluctuația mare de personal (cca 10% pe an, în special persoane cu experiență și pregătire specifică). În multe situații, deși posturile vacante au fost completate aproape de maximul posturilor alocate, fără ca acest aspect să îmbunătățească însă activitatea, având în vedere că aspectul duratei necesare pregătirii specializate pe domeniul extrem de specific al implementării fondurilor structurale nu este luat în considerare. Concluzia este că eficiență maximă se poate obține prin motivarea personalului bine pregătit și nu prin stimularea angajării de persoane care urmează a căpăta experiența necesară postului în cca 6 – 12 luni.
- nivel de salarizare diferit între instituțiile implicate în sistem (AM POSCCE față de alte AM-uri, ACP, Autoritatea de audit, în raport de 1 la 2 sau 2,5)
- colaborare interinstituțională câteodată dificilă și neunitară (ANRMAP, UCVAP)
- performanța neuniformă a organismelor intermediare (de ex. OI IMM, ceea ce a condus la retragerea temporară a atribuției de verificare a cererilor de rambursare și preluarea acesteia integral la AM timp de 9 luni, cu costuri de timp și supraîncărcare a personalului AM)
- misiuni de audit (intern, Autoritatea de audit, CE) frecvente și chiar suprapuse
- Cadru instituțional greoi de utilizare a fondurilor de asistență tehnică (durate excesive, număr mare de contestații).
- Creșterea numărului de acțiuni în instanță intentate de beneficiari (în special pe spețe legate de corecții financiare sau respingere a proiectelor în cadrul procesului de evaluare) corelată cu insuficiența cadrului legal în acest domeniu.

La nivelul beneficiarilor:

- dificultate în redactarea corectă a cererii de finanțare și a cererii de rambursare, ceea ce conduce la un număr ridicat de respingeri și la creșterea duratei de analiză a documentelor

- dificultăți în implementare, solicitări frecvente de modificare a calendarelor și prelungire a duratei de implementare datorate majoritar lipsei de lichidități (la beneficiari privați) și procedurilor de achiziție publică (la beneficiari publici)
- Pe fondul crizei financiare, accentuată din 2009, beneficiarii privați au dovedit o capacitate redusă de asigurare a cofinanțării datorită scăderii performanțelor economice ale firmelor. În strânsă corelare cu aceasta, se adaugă și politica prudentă a băncilor în acordarea de credite, emiterea de scrisori de garanție pentru prefinanțare etc
- Capacitatea și expertiza destul de limitată a beneficiarilor din administrația centrală și locală de a pregăti și implementa corespunzător proiecte este dublată de deficiențe care vizează în principal: inexistența unui personal specializat suficient, cu experiență și motivat salarial, lipsa unei planificări strategice și a unei bugetări riguroase a proiectelor, competențe scăzute în domenii cheie precum managementul de proiecte, achizițiile publice sau managementul financiar-bugetar. Datorită restricțiilor bugetare, în situația actualei crize economice, întârzierile în implementarea proiectelor cu beneficiari publici se amplifică și datorită imposibilității asigurării cash-flowului.
- toți beneficiarii, indiferent dacă sunt publici sau privați, par să își supraestimeze capacitatea de implementare atât din punct de vedere financiar, cât și al asigurării expertizei necesare, ceea ce conduce la sincope în implementare

Măsuri la nivel guvernamental:

Dat fiind că aceste dificultăți erau cunoscute și mare parte dintre ele afectau întregul sistem de implementare a programelor operaționale și, implicit, gradul de absorbție al acestora, încă din 2010 și în continuare în 2011 s-au luat măsuri, menite să îmbunătățească deficiențele semnalate: HG nr.606/2010 pentru beneficiarii privați, (prin care este reglementată posibilitatea de gajare sau ipotecare a activelor fixe care fac obiectul contractului), OUG nr. 9/2010 pentru beneficiarii publici (autorități publice locale, institute de cercetare și instituții de învățământ superior, prin care a fost adoptat prin un mecanism de susținere a acestora în contractarea de credite destinate cofinanțării proiectelor proprii prin acordarea de garanții de stat), elaborarea și aprobarea Planului de măsuri prioritare în vederea creșterii gradului de absorbție, modificări legislative în domeniul achizițiilor publice și modului de verificare unitară a acestora de către entitățile implicate, în vederea identificării și corectării eventualelor nereguli, aprobarea OG 66 cu privire la tratamentul neregulilor, monitorizarea trimestrială a nivelului de ocupare în structurile implicate în managementul și controlul programului operațional, încercări (fără succes deocamdata) de a se identifica modalități de angajare suplimentară de personal contractual, care să nu greveze cheltuielile de personal ale instituțiilor publice respective.

Măsuri la nivelul POS CCE

- Delegarea acordării vizei „bun de plată” către 3 din cele 4 OI-uri, pe baza rapoartelor de conformitate a centralizatoarelor cererilor de rambursare,
- închirierea unui sediu pentru AM și cele 2 OI-uri din cadrul MECMA (dec 2011)
- utilizarea activă a resurselor financiare oferite de axa de AT, prin achiziția de servicii specializate, pentru compensarea deficitului de personal pe diferite tipuri de activități (evaluare cereri de finanțare, verificare și control la fațalocului, monitorizare, acțiuni de informare pentru beneficiari) menite să reducă durata de procesare a documentelor și scurtarea termenelor până la contractare/plată (excepție OIPSI)

- redactarea unor materiale de îndrumare a beneficiarilor postate pe site-ul AM POSCCE/OI (instrucțiuni de completare a cererii de rambursare, greșeli frecvente în implementarea proiectelor)
- organizarea de evenimente de informare pentru beneficiari și servicii de tip help desk
- realocarea de fonduri, în 2010, către operațiunile cu cerere mare de la operațiunile (în cadrul aceiași axe prioritare) mai puțin populare și cu grad de contractare mic. O a doua serie de realocări s-a făcut în cadrul Comitetului de Monitorizare din luna noiembrie 2011, în special pentru asigurarea finanțării proiectului major ELI-NP.
- demararea, sub coordonarea MAEur, a unui exercițiu de simplificare a procedurilor astfel încât să se fluidizeze plățile și să se reducă termenele (în curs)

2.4. MODIFICĂRI ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL

Modificări legislative

Regulamentul Parlamentului European și Consiliului European (CE) nr.1311/2011 din 20 decembrie 2011, care a modificat Regulamentul Consiliului European (CE) nr.1083/2006 în ceea ce privește anumite dispoziții referitoare la managementul financiar pentru o serie de State Membre ce se confruntă sau sunt amenințate de dificultăți serioase privind stabilitatea financiară.

Impact:

- declanșarea procedurilor în vederea aplicării mecanismului de top-up, aplicat la nivel național pentru toate programele operaționale
- creșterea temporară a ratei de co-finanțare UE cu zece puncte procentuale față de plafonul maxim cuprins în Anexa III la Regulamentul (CE) 1083/2006. Pentru POS CCE este de cca 0,17%
- diminuarea pentru perioada imediat următoare a efortului financiar al României pentru asigurarea contribuției naționale publice la finanțarea programului de cca 6 milioane euro în cazul POS CCE

OUG nr.78 din 21 septembrie 2011, privind stabilirea unor măsuri organizatorice în domeniul afacerilor europene.

Impact:

- Ministerul Afacerilor Europene, organizat prin acest act normativ, preia atribuțiile de autoritate pentru coordonarea instrumentelor structurale, în sensul prevăzut la art.7 din HG nr.457/2008

HG nr.802 din 4 august 2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul implementării instrumentelor structurale.

Impact:

- stabilirea mecanismului de verificare a respectării normelor privind achizițiile publice în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale
- clarificarea rolului și atribuțiilor instituțiilor implicate în procesul de verificare a achizițiilor publice

OUG nr.66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.

Impact:

- adoptarea unor măsuri de sprijin pentru asigurarea unei bune gestiuni financiare a fondurilor europene, atât de către beneficiari, cât și de către autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene (măsuri de prevenire a apariției neregulilor în gestionarea fondurilor europene, în special privind conflictele de interese, în absența cărora – în contextul procesului continuu de selecție a proiectelor – există riscul permanent al finanțării unor proiecte/contracte a căror contravaloare nu va putea fi solicitată/rambursată de Comisia Europeană
- implementarea principiului proporționalității, în absența căruia au fost deja și pot fi și în continuare stabilite debite excesive în sarcina beneficiarilor fondurilor europene, inclusiv a instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat
- finalizarea cât mai urgentă a procedurilor de constatare și recuperare de la debitori a sumelor reprezentând corecții financiare stabilite, în conformitate cu reglementările comunitare, ca urmare a constatării unor nereguli de sistem sau ca urmare a identificării unor nereguli în aplicarea de către beneficiarii publici a prevederilor legale privind achizițiile publice, în scopul evitării blocajului implementării proiectelor de investiții, inclusiv a celor majore, finanțate prin instrumente structurale.

HG nr.1135 din 9 noiembrie 2011 pentru modificarea și completarea HG nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale.

Impact:

- cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată nedeductibilă, potrivit legii, este considerată eligibilă pentru toate programele operaționale finanțate din instrumente structurale, dacă respectiva cheltuială este aferentă unor cheltuieli eligibile efectuate în cadrul proiectelor finanțate.
- Hotărârea, cu aplicabilitate de la 1 ianuarie 2012, are în vedere două obiective: pe de o parte, creșterea gradului de absorbție a fondurilor comunitare, prin faptul că TVA devine eligibilă, deci poate fi suportată din fondurile comunitare; pe de altă parte, are un efect pozitiv asupra beneficiarilor, care astfel vor putea să-și deducă această cheltuială, care va fi suportată din fonduri UE.

OUG nr. 88 din 12 octombrie 2011 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie

Impact:

- acordarea unui număr de certificate verzi stabilit de ANRE prin reducerea numărului de certificate verzi prevăzut la art. 6, alin. (2) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, prin diminuarea valorii de referință a investiției per MW cu valoarea ajutorului primit per MW și păstrând valoarea ratelor interne de rentabilitate considerate în calculele furnizate Comisiei Europene în cadrul procesului de autorizare a sistemului de promovare, dacă centralele electrice beneficiază suplimentar de unul sau mai multe alte ajutoare de stat.
- Aceasta a produs în cazul operațiunii de RRE, AP4, renunțări ale unor beneficiari selectați pentru finanțare (încheierea procesului de selecție a fost în luna septembrie 2011) sau

întârzieri de până la 3 luni în depunerea documentelor de contractare (dovada capacității de cofinanțare a proiectului, băncile comerciale solicitând refacerea analizei cost beneficiu în vederea acordării de credite sau garanții).

OUG nr. 121 din 22 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative

Impact:

Limitarea la maximum 45 de zile lucrătoare a termenului pentru autorizarea la plată a cererilor de rambursare. Benefică pentru beneficiari din perspectiva reducerii perioadei între depunerea cererii de rambursare și plata efectivă, această măsură pune o presiune suplimentară pe structurile de gestionare, subdimensionate în raport cu volumul de activitate (după cum s-a precizat anterior).

Absorbția în contextul crizei economice

România s-a confruntat, în cursul anului 2011, cu provocări semnificative, într-un context marcat de persistența crizei economice și continuarea ajustărilor structurale.

Programul îndrăzneț de stabilizare macroeconomică, început de România în 2009, cu sprijinul FMI, Comisiei Europene și Băncii Mondiale, urmat de acordul stand-by, care adâncește măsurile de consolidare fiscală și eficiența (prin restructurarea companiilor de stat, restructurări în aparatul de stat și plata arieratelor), au avut efecte pozitive la nivel macro.

Modul de performare a economiei se regăsește în cifrele statistice, care consemnează :

- o creștere reală a produsului intern brut (PIB) cu 2,5% față de anul precedent. Creșterea a fost determinată, în mod semnificativ, de majorarea volumului de activitate și, în consecință, a valorii adăugate brute din agricultură (+11,3%) și industrie (+5,0%), o creștere relativ mai redusă fiind înregistrată în construcții (+2,7%). Din punctul de vedere al utilizării PIB, în anul 2011 cererea internă a crescut cu 3,1%, iar consumul final s-a menținut aproximativ constant (+0,3%).
- o creștere a producției industriale atât ca serie brută cu 5,6%, cât și ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonalitate cu 6,1%, comparativ cu anul precedent
- o creștere a exportului de bunuri, a cărui valoare totală a depășit 45 miliarde euro, devansând cu 20,5% rezultatele anului anterior
- o creștere a numărului mediu de salariați cu 0,7% față de anul precedent, ceea ce a condus implicit și la înregistrarea la sfârșitul anului a celei mai scăzute rate a șomajului din ultimii trei ani (5,12%)
- situarea deficitului bugetar la 4,35% din PIB, cu puțin sub ținta stabilită în acordul cu FMI (4,4% din PIB)
- scăderea ratei inflației, care la sfârșitul lunii decembrie 2011 a atins nivelul istoric de 3,14%
- coborârea succesivă a dobânzii de politică monetară, care în ședința BNR din luna noiembrie 2011 ajunsese la 6%, mișcare menită să conducă la scăderea ratei de împrumut .România a fost astfel, prima dintre țările emergente ale UE care a procedat la reducerea dobânzii cheie, după luna mai a anului 2010
- deprecierea doar cu 2% a leului față de euro, leul fiind cea mai puternică monedă din regiune în anul 2011
- scăderea riscului fiscal, indicatorul calculat de CE pentru România situându-se – potrivit raportului „Reforma fiscală în statele membre 2011 – la 0.54 puncte, ușor peste media UE de 0,51 puncte

- reducerea costurilor asigurării împotriva riscului de faliment (CDS), care a condus la costuri mai mici în cazul finanțării externe și la îmbunătățirea percepției investitorilor. Eforturile României pentru a atinge stabilitatea macroeconomică au avut atât consecințe pozitive, materializate în cifrele statistice, în evaluările instituțiilor internaționale (inclusiv a agențiilor de rating, Fitch sau Moody's care situează România la categoria „investment grade”) și în percepția investitorilor străini, dar și consecințe mai puțin dorite, cum ar fi blocarea creditării, lipsa lichidităților, griparea potențialului de dezvoltare al firmelor mici și mijlocii autohtone și, în special, creșterea explozivă a datoriei externe.

Anul 2012 se anunță de asemenea un an dificil, președintelui grupului miniștrilor de finanțe din UE, Jean-Claude Juncker opinând că Europa este în pragul unei recesiuni a cărei anvergură este dificil de prezis.

Cvasi-majoritatea experților în domeniul economiei sunt de acord că un salt spectaculos în absorbția fondurilor europene, o colectare mult mai bună a taxelor și impozitelor, precum și distribuirea banilor statului spre investiții, nu spre cheltuieli, ar putea constitui singurele soluții pentru ca România să atingă estimările de creștere economică (1,8%), în condițiile în care stagnarea din zona euro face aproape imposibilă continuarea redresării prin exporturi, ca până acum.

Potrivit Strategiei fiscal bugetare 2012-2014, una din direcțiile principale de acțiune o reprezintă reorientarea cheltuielilor de investiții publice în vederea realizării unei treceri treptate de la investițiile finanțate integral din surse naționale la investiții cofinanțate din fonduri UE, context în care se va proceda la evaluarea și prioritizarea proiectelor, punându-se accent pe absorbția de fonduri europene pentru proiectele majore aflate în implementare sau pe cale de a fi implementate.

În opinia lui Jeffrey Franks, șeful misiunii FMI în România „absorbția fondurilor europene este de o importanță crucială ; este cel mai important element pentru strategia de creștere economică.”

Absorbția fondurilor europene este esențială în anul 2012 și dintr-o altă prismă, întrucât România se pregătește pentru a negocia următorul pachet de finanțare pentru perioada 2014-2020 și trebuie să demonstreze că are capacitatea să acceseze această finanțare.

2.5. MODIFICĂRI IMPORTANTE ÎN SENSUL ARTICOLULUI 57 DIN REGULAMENTUL (CE) NR. 1083/2006 (DACĂ SUNT SEMNIFICATIVE)

Nu este cazul pentru anul 2011.

2.6. COMPLEMENTARITATE CU ALTE INSTRUMENTE

Nu sunt modificări de principiu

Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale a inițiat în 2011 procesul de elaborare a unei solicitări de servicii prin intermediul Facilității de Asistență Tehnică finanțată din Programul Operațional Asistență Tehnică în vederea *dezvoltării unui mecanism de asigurare a evitării suprapunerilor în finanțarea publică a proiectelor și de verificare a complementarității diverselor mecanisme de finanțare publică a proiectelor.*

În cadrul contractului de servicii vor fi desfășurate următoarele activități:

- ✓ Analiza programelor de finanțare publică pentru identificarea potențialelor suprapuneri între diversele programe de finanțare publică

- ✓ Identificarea posibilităților de asigurare de complementarități între programele de finanțare din perspectivă sectorială, teritorială și a grupurilor țintă (ex. IMM, grupuri defavorizate etc)
- ✓ Identificarea de mecanisme de asigurare a evitării suprapunerilor în finanțarea publică a proiectelor și de verificare a complementarității diverselor mecanisme de finanțare publică a proiectelor utilizate în alte State Membre ale Uniunii Europene
- ✓ Analiza mecanismelor utilizate în alte State Membre pentru identificarea celor mai adecvate a fi replicate în România (a mecanismelor utilizate în țări cu condiții specifice de finanțare similare României).
- ✓ Elaborarea propunerilor vizând structura și funcționarea mecanismului de asigurare a evitării suprapunerilor în finanțarea publică a proiectelor și de verificare a complementarității diverselor mecanisme de finanțare publică a proiectelor pentru România
- ✓ Elaborarea planului de acțiune pentru implementarea mecanismului
- ✓ Realizarea unei simulări pentru verificarea funcționalității mecanismului
- ✓ Propuneri privind modul de evaluare a funcționării mecanismului de asigurare a evitării suprapunerilor în finanțarea publică a proiectelor și de verificare a complementarității diverselor mecanisme de finanțare publică a proiectelor pentru România
- ✓ Propuneri vizând modul de actualizare/îmbunătățire a mecanismului pe baza concluziilor evaluării

Solicitarea de servicii urmează să fie contractată în cursul anului 2012.

2.7. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Reuniuni CM POS CCE

Pe parcursul anului 2011 au avut loc două reuniuni ale Comitetului de Monitorizare al POS CCE (în data de 07.06.2011 , respectiv 24.11.2011).

Cu prilejul reuniunii din data de 07.06.2011, CM POS CCE a fost prezentat și aprobat Raportul Anual de Implementare pentru anul 2010. CM a luat în discuție și aprobat și propunerea de modificare a Planului Multianual de Evaluare a POS CCE, abordând totodată problemele legate de Planul anual de evaluare a POS CCE și situația implementării recomandărilor la evaluarea intermediară a programului.

Cu prilejul reuniunii din data de 24.11.2011, CM POS CCE a analizat și aprobat propunerile de realocări în cadrul axelor prioritare. CM din 24.11.2011 a constituit și platforma de prezentare de către reprezentanții ACIS a capacității de evaluare a unității de evaluare. Reuniunile CM s-au dovedit a fi o bună ocazie de a aduce la cunoștința membrilor acestui for informațiile privind stadiul implementării programului, atât pentru operațiunile gestionate de AM, cât și pentru operațiunile gestionate de OI-uri, la nivelul fiecărei axe prioritare, de a sesiza dificultățile întâmpinate, de a împărași concluziile desprinse din implementarea programului și de a-i consulta cu privire la soluțiile aplicabile în viitor pentru remedierea deficiențelor, pentru accelerarea și sporirea calității implementării.

Sistemul de monitorizare, raportare și evaluare

În anul 2011 activitatea de monitorizare a constat în principal în colectarea datelor la nivel de proiect/operațiuni/axe prioritare și elaborarea de către fiecare OI-POS CCE a Rapoartelor

Trimestriale de Implementare (RTI). Informațiile din RTI prezintă stadiul implementării operațiunilor din cadrul fiecărei axe prioritare, respectiv situația proiectelor depuse, verificate, evaluate, selectate pentru finanțare și contractate, precum și informații privind vizitele de monitorizare efectuate și verificările la fața locului derulate în perioada de raportare., problemele întâmpinate în implementarea axei prioritare și măsurile de remediere a acestora.

În ceea ce privește activitatea de monitorizare derulată de Serviciul de Evaluare și Monitorizare din cadrul AM POS CCE, aceasta a vizat următoarele aspecte:

- urmărirea progresului implementării la nivelul fiecărei axe prioritare în vederea menținerii unei situații periodice care să permită identificarea unor posibile probleme cât mai curând cu putință
- elaborarea RAI și transmiterea acestuia pentru analizare și aprobare Comitetului de Monitorizare și Comisiei Europene.
- urmărirea progresului implementării contractelor finanțate în cadrul operațiunii de investiții pentru întreprinderi mari. Astfel, în 2011 au fost finalizate 14 contracte, dintre care 12 contracte din cadrul Apelului I și 2 contracte din cadrul Apelului II, au fost realizate 18 vizite de monitorizare tehnică și reziliate 8 contracte, dintre care 6 din Apelul I și 2 din Apelul II.

Evaluare

Prin Unitatea de Evaluare, AM POS CCE a desfășurat pe parcursul anului 2011 următoarele activități:

- I. Finalizarea procesului de contractare aferent proiectului “Evaluarea Implementării Planului de Comunicare”(contract semnat în data de 28.03.2011) și urmărirea implementării acestuia.

AM POS CCE a contractat și, ulterior implementat, în perioada 28 martie – 28 august 2011, proiectul de asistență tehnică privind „Evaluarea modului de implementare a Planului de Comunicare al POS CCE”, proiect ce a constituit primul exercițiu de acest fel desfășurat în România și a avut ca scop analiza eficienței și eficacității modului de implementare a Planului de Comunicare pentru atingerea obiectivelor propuse (a se vedea Anexa nr.5).

Contractul a fost implementat de către consorțiul format între DC Communication SA și GEA Strategy&Consulting SA.

Obiectivul acestei analize a fost acela de a contribui la îmbunătățirea intervențiilor finanțate prin POS CCE și a creșterii ratei de absorbție a fondurilor europene alocate, prin optimizarea activităților de comunicare, informare și publicitate aferente acestui program.

Evaluarea a acoperit activitățile de comunicare și informare legate de POS CCE desfășurate de la lansarea acestui program și până la sfârșitul anului 2010 (decembrie 2010).

Evaluarea a avut ca scop furnizarea unei opinii independente factorilor de decizie POS CCE (AM și CM) cu privire la rezultatele implementării Planului de Comunicare al POS CCE, precum și recomandări pentru îmbunătățirea activităților prin care Planul de Comunicare este implementat.

La finalul contractului, a fost elaborat și un Raport Sinteza a Evaluării care a fost postat pe site-ul AM POS CCE.

- II. Pregătirea documentației (documentația de atribuire/Caiet de Sarcini) pentru Evaluarea axelor prioritare ale POS CCE (Evaluare orientată spre performanță, care va analiza eficiența și eficacitatea axelor prioritare prin prisma gradului de îndeplinire a indicatorilor fizici și financiari propuși și a contribuției lor la atingerea obiectivelor programului);

În paralel cu activitățile de monitorizare a implementării proiectului “Evaluarea Implementării Planului de Comunicare”, AM POS CCE - Serviciul Evaluare și Monitorizare a elaborat documentația tehnică pentru proiectul „Evaluarea axelor prioritare ale POS CCE”, (Evaluare orientată spre performanță, care va analiza eficiența și eficacitatea axelor prioritare prin prisma gradului de îndeplinire a indicatorilor fizici și financiari propuși și a contribuției lor la atingerea obiectivelor programului) și, după avizarea de către CCEv și factorii decizionali ai AM POS CCE, documentația a fost transmisă, în decembrie 2011, către Direcția Generală de Achiziții Publice, Concesiuni și Servicii Interne din cadrul Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri pentru inițierea procedurilor de contractare.

III. Elaborarea primei forme a documentației (Caiet de Sarcini) pentru proiectul „Evaluarea performanței FEI în gestionarea fondului de participare JEREMIE în România”

În cel de-al doilea semestru al anului 2011, Unitatea de Evaluare AM POS CCE a elaborat o primă formă a documentației (Caiet de Sarcini) pentru proiectul „Evaluarea performanței FEI în gestionarea fondului de participare JEREMIE în România”, (Evaluare orientată spre performanță, care are ca scop de a contribui la îmbunătățirea performanței FEI de gestionare a fondului de participare JEREMIE în România în vederea realizării indicatorilor și obiectivelor propuse în cadrul POS CCE).

IV. Participarea la întâlnirile Grupului de Lucru pentru Evaluare coordonat de ACIS și la evaluările cu caracter orizontal desfășurate la nivelul ACIS în scopul îmbunătățirii capacității naționale de absorbție și a implementării generale a CSNR 2007-2013.

Pe parcursul anului 2011, personalul AM POS CCE-Unitatea de Evaluare a participat la întâlnirile Grupului de Lucru de Evaluare coordonat de ACIS și totodată a contribuit la evaluările cu caracter orizontal desfășurate la nivelul ACIS în scopul îmbunătățirii capacității naționale de absorbție și a implementării generale a CSNR 2007-2013 (prin furnizarea de date, completarea de chestionare, participare la interviuri, precum și prin analiza rapoartelor transmise de ACIS-UCR și transmiterea de recomandări/completări/comentarii).

Membrii Unităților de Evaluare dețin un rol crucial în ceea ce privește calitatea rezultatelor evaluării fiind implicați atât în planificarea, conceperea și analiza calității metodologiei și rezultatelor evaluării precum și în realizarea managementului exercițiilor de evaluare, precum și furnizarea de sprijin metodologic pentru celelalte părți interesate de exercițiile de evaluare.

Raportul de analiză a sistemului de evaluare realizat de ACIS în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității de evaluare a unităților de evaluare din cadrul Autorităților de Management și ACIS” a relevat faptul că *„există o nevoie semnificativă de continuare a dezvoltării personalului din cadrul unităților de evaluare”*, în scopul îmbunătățirii într-un mod semnificativ și durabil a capacității în domeniul evaluării IS a resurselor umane din cadrul sistemului, menită să conducă la o mai bună realizare a progresului și eficienței României în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite prin CSNR 2007-2013.

Pornind de la aceste premise, „Strategia de învățare continuă”, realizată în cadrul aceluiași proiect, a recomandat furnizarea unui mix de oportunități de învățare către membrii personalului Unităților de Evaluare, pentru ca aceștia să-și poată dezvolta și menține abilitățile și experiența necesare pentru a-și îndeplini funcțiile. În acest sens au fost identificate un set de competențe necesare, pe baza tipurilor de evaluare avute în vedere și a subiectelor pe care se concentrează aceste exerciții: sectoriale, necesare pentru o mai bună înțelegere a sectorului în care este implementat programul operațional, metodologice, necesare pentru o mai bună

evaluare a punctului central ale evaluării după cum este descris în Planurile Multianuale de Evaluare și orizontale, necesare pentru implementarea fără dificultăți a exercițiilor de evaluare.

Pornind de la aceste premise și luând în considerare necesitatea de a începe în scurt timp a doua rundă de evaluări intermediare ce vor necesita cunoștințe specifice și cunoașterea a noi metode de evaluare, au fost realizate două sesiuni de instruire pe două subiecte importante: metoda contrafactuală de impact și metoda studiilor de caz.

De asemenea, în cadrul fiecărui grup de lucru pentru evaluare au fost prezentate informații legate de celelalte competențe identificate: economia rețelelor, competitivitate economică, noua geografie economică, economia regională, etc.

Având în vedere că în cursul anului 2012 este programată a doua rundă de evaluări intermediare, la nivelul ACIS a fost realizat și aprobat în cadrul Grupului de Lucru pentru Evaluare un „Ghid pentru evaluarea intermediară a Programelor Operaționale”, cu sprijinul consultanței acordate în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității de evaluare a unităților de evaluare din cadrul Autorităților de Management și ACIS”.

Acesta conține recomandări pentru realizarea acestor evaluări, pornind de la noile oportunități ce pot fi exploatate precum și noile provocări ce trebuie adresate: schimbările intervenite în contextul mai larg al politicii de coeziune, progresul înregistrat în implementare și experiența acumulată.

Ghidul cuprinde un set comprehensiv de întrebări de evaluare, prin aplicarea cărora va fi asigurată coordonarea evaluărilor dar și agregarea rezultatelor acestora într-un raport sinteză care să conducă la concluzii și recomandări pentru întregul sistem. Pornind de la aceste premise, a fost recomandată utilizarea acestuia de către toate autoritățile de management pentru elaborarea termenilor de referință pentru evaluările intermediare.

Utilizarea întrebărilor de evaluare recomandate în Ghid va permite analizarea efectelor intenționate, dar și neintenționate ale intervențiilor finanțate din fondurile structurale, identificarea greșelilor și punctelor forte ale logicii intervenției, impactul înregistrat asupra bugetului, diferența între distribuția teritorială a asistenței în cadrul programului și nevoile și potențialul teritoriilor. De asemenea, au fost incluse întrebări de evaluare legate de problemele întâmpinate în implementare: factorii interni instituționali și procedurali care au cauzat întârzieri în procesul de selecție a proiectelor, fenomene noi (cum ar fi proiecte anulate, nereguli) care afectează implementarea, care sunt acțiunile prin care poate fi evitat riscul de dezangajare, efectele realocărilor și impactul acestora asupra țințelor.

Întrebările de evaluare prezentate în Ghid permit, de asemenea, identificarea consecințelor măsurilor luate pentru îmbunătățirea absorbției (planul de măsuri prioritare) dar și modul cum au fost implementate recomandările evaluărilor anterioare. De asemenea, evaluările realizate prin utilizarea acestui ghid, vor oferi informații importante în ceea ce privește schimbările în volumul de muncă legat de implementarea fondurilor, care pot defini obiective pentru politica de resurse umane ale autorităților de management dar și asupra modului în care sunt percepute de către publicul larg intervențiile instrumentelor structurale.

Unitatea Centrală de Evaluare din cadrul Autorității pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale are în implementare proiectul „Dezvoltarea capacității pentru analiza cost – beneficiu”, finanțat din Programul Operațional de Asistență Tehnică (POAT), având ca obiectiv îmbunătățirea instrumentelor care servesc la luarea deciziilor privind necesitatea și

oportunitatea finanțării din Instrumentele Structurale a proiectelor de investiții și consolidarea capacității în acest domeniu.

Proiectul se poate evidenția cu următoarele realizări:

- Raport de evaluare a eficienței și eficacității practicii în domeniul analizei cost – beneficiu;
- 10 lucrări clarificatoare pentru adresarea punctelor slabe identificate prin analiza eficacității și eficienței practicii în domeniul analizei cost – beneficiu: 1. Rolul indicatorilor de performanță în selectarea/ aprobarea proiectelor de investiții finanțate din FEDR și FC; 2. Analiza cost-beneficiu și alte metode de evaluare a proiectelor de investiții finanțate din FEDR și FC; 3. Valoarea reziduală: definiție și mod de calculare în cadrul analizei cost-beneficiu a proiectelor de investiții finanțate din FEDR și FC; 4. Costuri utilizate în analiza cost-beneficiu a proiectelor finanțate din FEDR și FC; 5. Beneficii de cuantificat în analiza cost-beneficiu a proiectelor finanțate din FEDR și FC; 6. Factorii de conversie în analiza cost-beneficiu a proiectelor de investiții finanțate din FEDR și FC; 7. Recomandări privind externalitățile ce trebuie considerate în cadrul analizei cost-beneficiu a proiectelor finanțate din FEDR și FC; 8. Identificarea și definirea scenariilor tehnico-economice și a opțiunilor în cadrul analizei cost-beneficiu a proiectelor finanțate din FEDR și FC; 9. Elaborarea analizei de sensibilitate în cadrul analizei cost-beneficiu a proiectelor finanțate din FEDR și FC; 10. Elaborarea analizei de risc în cadrul analizei cost-beneficiu a proiectelor finanțate din FEDR și FC;
- Studiu privind rata de rentabilitate și Studiu privind rata de actualizare economică și socială;
- Manual privind Analiza Cost – Eficacitate și Manual Analiza Multi-Criterială;
- traducerea în limba română a „Ghidului pentru analiza cost – beneficiu a proiectelor de investiții”, publicat de DG Regio în anul 2008. Varianta în limba română a documentului a fost certificată de Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj – Napoca, Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor.

De asemenea, în intervalul decembrie 2011 – mai 2012, se vor organiza sesiuni de instruire cu tema „Metode de analiză a proiectelor de investiții în contextul instrumentelor structurale” dedicate autorităților de management, organismelor intermediare, secretariatelor tehnice comune stabilite pentru Obiectivul Cooperare Teritorială Europeană, potențiali beneficiari ai instrumentelor structurale. Topica instruirii va fi adaptată potrivit specificității și responsabilității grupurilor țintă. Numărul total al participanților va fi în jur de 300.

Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS)

În cursul anului 2011, aplicația SMIS-CSNR a fost îmbunătățită semnificativ, fiind lansată în producție o nouă versiune, rezultat al unui proces îndelungat de analiză, dezvoltare și testare, necesar acomodării în sistem a specificului procedural al fiecărui program operațional. Îmbunătățirile aduse aplicației au vizat mai multe funcții și module din sistem, precum și realizarea de noi rapoarte, permițând generarea automată a declarațiilor de cheltuieli de la AM la ACP și de la ACP la Comisia Europeană, conform procedurilor în vigoare.

Printre noile funcționalități ale aplicației se numără: înregistrarea valorii absolute a cheltuielilor publice incluse în cererile de rambursare, pentru proiectele care nu aplică procentul de public stabilit prin contractul de finanțare (în special în cazul ajutorului de stat), reflectarea procesului de autorizare a cererilor de rambursare (inclusiv autorizarea parțială), asigurarea legăturii dintre plăți și cererile de rambursare, prin adăugarea informațiilor referitoare la cererea de rambursare la nivelul ordinului de plată, implementarea posibilității marcării prefinanțării acordate sau retrase, declarate la Comisia Europeană, extinderea posibilității de a suspenda cheltuieli, inclusiv la nivel de cerere de rambursare etc.

Și introducerea de date a înregistrat progrese semnificative, atât în ceea ce privește colectarea de date referitoare la proiecte (cereri de finanțare, proiecte aprobate și contracte de finanțare) cât și cele referitoare la cererile de rambursare.

Introducerea de date a fost sprijinită de către ACIS prin intermediul proiectului “Sprijin pentru actualizarea informațiilor în SMIS – CSNR”, finanțat din POAT, în cadrul căruia au fost înregistrate 1601 de contracte de finanțare și 50 de acte adiționale (AM POSDRU, AM POSCCE, OI IMM, OI PSI, OI Turism), 1108 de cereri de rambursare înregistrate (AM POSDRU, AM PODCA, AM POSCCE, AM POAT, OI ANCS, OI PSI, OI IMM, CNDIPT), inclusiv elementele de autorizare/plată pentru AM POR și AM PODCA.

Utilizarea datelor din sistem a fost și ea susținută și îmbunătățită, prin punerea la dispoziția utilizatorilor a unui volum ridicat de informații din sistem, prin intermediul ART4SMIS, instrumentul adițional de raportare al SMIS-CSNR, care utilizează în timp real baza de date a SMIS.

În luna iulie 2011, ACIS a contractat serviciile necesare dezvoltării MySMIS, aplicație conexă SMIS-CSNR, prin care sistemul informatic va fi extins către potențialii beneficiari și beneficiarii de instrumente structurale, permițând completarea, verificarea, validarea și transmiterea electronică a cererilor de finanțare, cererilor de rambursare și a rapoartelor de progres. MySMIS va permite colectarea informațiilor din cererile de finanțare, cererile de rambursare și rapoartele de progres direct de la Beneficiari și transferul acestora în SMIS, diminuând astfel considerabil efortul de introducere în SMIS a informațiilor aferente acestora, la nivelul OI și AM.

În cadrul contractului, au fost organizate o serie de reuniuni cu coordonatorii SMIS și experții din cadrul Autorităților de Management/Organismelor Intermediare, în care au fost formulate nevoile de dezvoltare specifice ale acestora, fiind conturat conceptul detaliat al MySMIS. Având ca suport analiza rezultată, a fost definită structura aplicației MySMIS, ce va include cel puțin modulele: eApel (cereri de proiecte), eSolicitare (cereri de finanțare), eEvaluare (evaluarea cererilor de finanțare), eImplementare (cereri de rambursare, rapoarte de progres), eSecuritate, FAQ și Căutare, fiind demarată etapa de implementare.

Pe parcursul anului 2011 instanța de producție a SMIS a fost actualizată continuu cu date aferente proiectelor primite de către AM (pentru operațiunile gestionate direct de AM) și de către organismele intermediare. Astfel, la nivelul lunii decembrie 2011 erau înregistrate în sistem 95,58% din cererile de finanțare precum și 84,12% din contractele de finanțare.

Problema reprezentată de întârzierea introducerii de date în SMIS a persistat și în 2011 dar decalajul s-a micșorat vizibil. Cauzele decalajului au rămas aceleași și anume: volumul foarte mare de proiecte primite în urma apelurilor lansate, fluctuația și insuficiența personalului în instituțiile implicate, prioritizarea primirii, evaluării și contractării în detrimentul introducerii de date în SMIS. Pe lângă aceste cauze enumerate mai sus a apărut încă una, datorată noii versiuni de SMIS lansată în producție, și anume, pentru a genera Declarațiile de cheltuieli lunare din SMIS (începând cu DCL 1) a fost necesară reverificarea și recorelarea datelor deja introduse în sistem. Aceasta activitate a necesitat un timp suplimentar în introducerea datelor pentru efectuarea corecțiilor necesare astfel încât DCL-urile generate direct din SMIS (conform cerințelor Comisiei Europene) să fie în concordanță cu DCL-urile transmise deja la ACP.

Până la 31 decembrie 2011, au fost introduse în sistem date aferente proiectelor **depuse** pentru un număr de 9.113 de proiecte, după cum urmează:

- Axa Prioritară 1   5.415 proiecte,
- Axa Prioritară 2   1.040 proiecte,
- Axa Prioritară 3   1.953 proiecte,
- Axa Prioritară 4   589 proiecte
- Axa Prioritară 5   116 proiecte.

Până la 31 decembrie 2011, au fost introduse în sistem date aferente proiectelor **contractate** pentru un număr de 2.318 de proiecte, după cum urmează:

- Axa Prioritară 1   1.450 proiecte,
- Axa Prioritară 2   360 proiecte,
- Axa Prioritară 3   462 proiecte,
- Axa Prioritară 4   16 proiecte
- Axa Prioritară 5   30 proiecte.

Până la 31 decembrie 2011, au fost introduse în sistem un număr de 1.067 **cereri de rambursare** aferente proiectelor contractate după cum urmează:

- Axa Prioritară 1 - 612 cereri de rambursare, aferente 2.047 înregistrari pentru subproiecte
- Axa Prioritară 2 - 194 cereri de rambursare, aferente 1.977 înregistrari pentru subproiecte
- Axa Prioritară 3 - 234 cereri de rambursare, aferente 1.432 înregistrari pentru subproiecte
- Axa Prioritară 4 - 10 cereri de rambursare, aferente 52 înregistrari pentru subproiecte
- Axa Prioritară 5 - 17 cereri de rambursare, aferente 288 înregistrari pentru subproiecte

Pe tot parcursul anului 2011, rețeaua SMIS a funcționat la parametrii stabiliți, toate structurile utilizatoare având acces la sistem.

Monitorizarea efectelor asupra mediului

Monitorizarea efectelor asupra mediului este o problemă de interes la nivel european și chiar mondial. Constatând că, până în prezent, evaluarea fenomenului efectului de seră în Europa nu a fost efectuată sistematic și că, în consecință, monitorizarea datelor corespunzătoare măsurătorilor sporadice ar fi fost irelevantă, UE a decis finanțarea unui proiect, intitulat ICOS

– Integrated Carbon Observation System, în vederea realizării infrastructurii de cercetare și evaluare a raportului emisie/absorbție de CO₂ în Europa.

Conform Raportului de evaluare strategică a mediului pentru POS CCE (EuropeAid/121373/D/SV/RO), principalul partener al AM POS CCE în ce privește colectarea datelor specifice este reprezentat de Ministerul Mediului și Pădurilor, prin Agenția Națională de Mediu și agențiile teritoriale de profil. Din păcate, însuși Ministerul Mediului și Pădurilor s-a confruntat în anul 2011 cu o problemă extrem de serioasă, Comitetul ONU de Conformare al Protocolului de la Kyoto suspendând România de la tranzacționarea certificatelor de emisii. Decizia finală a Comitetului ONU de Conformare, adoptată în luna august 2011, referitoare la neconformitățile identificate la nivelul Inventarului Național al Emisiilor de Gaze cu Efect de Seră (INGES 2010), confirmă concluziile preliminare ale aceluiași Comitet, potrivit cărora, România trebuie să asigure derularea și dezvoltarea măsurilor menite să asigure îndeplinirea adecvată a tuturor activităților și funcțiilor specifice inventarului național și sistemului național pentru estimarea emisiilor antropice de gaze cu efect de seră (GES).

În atari condiții, în care instituția specializată în domeniu se confruntă cu reale probleme de estimare și evidențiere a emisiilor, este evident că instituții nespecializate ar fi putut formula aprecieri hazardate privitoare la obiective de tipul „Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative”, „Limitarea impactului asupra calității aerului” sau de tipul „Reducerea emisiilor ce cauzează schimbări climatice”. Situația incertă a operațiunii 4.1.3 „Investiții în instalații de desulfurare a gazelor de ardere, arzătoare cu NO_x redus și filtre pentru IMA din grupuri modernizate/retehnologizate” (a se vedea Cap.3.4) pune sub semnul întrebării relevanța unor indicatori de tipul „Emisii de NO_x (mg/Nm³)”, „Emisii de SO₂ (mg/Nm³)”, „Emisii de praf (mg/Nm³)”, „Emisii de echivalent CO₂ în atmosferă (ktone de echivalent CO₂)”.

Definitorie pentru relația dintre investițiile sprijinite prin POS CCE și problematica respectării mediului este că pentru orice investiție cu posibil impact asupra mediului, POS CCE impune ca cerință de eligibilitate prezentarea ACORDULUI DE MEDIU. Atât timp cât autoritățile de mediu din România, care au atribuții și responsabilități stricte în acest domeniu, aprobă un proiect prin eliberarea acordului de mediu pentru investiția preconizată, acest lucru înseamnă că efectele sale sunt în limitele acceptate. Semnarea, între agenția de mediu și potențialul investitor, a acordului de mediu angajează părțile în urmărirea și respectarea clauzelor acestuia.

Un exemplu îl constituie sprijinirea investițiilor în microhidrocentrale, pe baza DMI 4.2 (a se vedea și Cap.3.4), pentru care la eliberarea acordului de mediu se are în vedere și obiectivul „Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor”. Începând cu anul 2011, realizarea proiectelor de microhidrocentrale sunt garantate de către investitori prin plata unei garanții financiare. În plus, avizele de gospodărire a apelor pentru astfel de proiecte se acordă, începând cu anul 2011, doar investitorilor care pot demonstra prin documentații tehnice că vor exploata cel puțin 70% din potențialul hidroenergetic al zonei.

O mențiune în plus necesită sprijinirea investițiilor în turbinele eoliene, pe baza DMI 4.2 (a se vedea și Cap.3.4), prin utilizarea cărora se încearcă și limitarea fenomenului încălzirii globale. Întrucât aceste turbine eoliene sunt amplasate în zone, care îndeobște constituie și căi de zbor pentru păsările migratoare, studiile de impact care însoțesc solicitările de acord de mediu, trebuie să fie extrem de minuțioase și temeinice, pentru a nu veni în coliziune cu obiectivul „Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din

potențiale arii Natura 2000”. Dată fiind strictețea analizei în vederea eliberării acordului de mediu în aceste cazuri, se reușește practic conservarea biodiversității, mai ales dacă eventual se acționează și potrivit recomandărilor organizațiilor ecologiste, de a se opri funcționarea turbinelor eoliene pentru câteva săptămâni, în fiecare an, astfel încât păsările să poată traversa zona în siguranță.

Sunt totuși o serie de obiective și o serie de indicatori pentru care s-ar putea totuși, în anumite condiții, raporta și unele rezultate. Astfel, pentru obiectivul „Susținerea introducerii de inovații ecologice”, indicatorul „Numărul beneficiarilor care au implementat EMAS / ISO EN 14001” consemnează 129 beneficiari, din care 27 beneficiari au implementat proiecte vizând certificarea conform standardului ISO EN 14001 și 102 beneficiari care au implementat certificarea conform sistemului integrat calitate-mediu. Date concrete ar putea fi eventual disponibile și pentru obiectivul „Facilitarea producerii de energie din resurse regenerabile”, însă raportarea efectivă a realizărilor aferente indicatorului „Energie produsă din resurse regenerabile pentru beneficiarii asistați (MWh/an)” ține de clarificarea momentului de la care trebuie evidențiată/înregistrată/raportată producția de energie realizată, în contextul procesului mai larg de monitorizare a implementării/durabilității.

AM POS CCE va demara în 2012 un proiect finanțat din axa de asistență tehnică în vederea estimării impactului operațiunilor implementate prin POS CCE asupra mediului.

Totodată, AM POS CCE a solicitat un sprijin ad-hoc din partea experților Jaspers în vederea analizării și eventual adaptării / actualizării Raportului de evaluare strategică a mediului pentru POS CCE în condițiile modificării de program transmisă spre aprobare CE.

2.8. REZERVĂ NAȚIONALĂ DE PERFORMANȚĂ

Nu este cazul.

3. IMPLEMENTAREA POS CCE PE AXE PRIORITARE

3.1. AXA PRIORITARĂ 1 – DEZVOLTAREA UNUI SISTEM INOVATIV SI ECO-EFICIENT DE PRODUCȚIE

O economie națională funcțională și, cu atât mai mult, o economie națională confruntată cu turbulențele violente ale actualei piețe internaționale, nu poate rezista în absența unei finanțări constante și a unor investiții solide.

Așa după cum reiese și din titlul său, raționamentul existenței POS CCE îl reprezintă creșterea competitivității economiei românești, iar instrumentul principal de atingere a acestui obiectiv îl reprezintă sprijinul pentru investițiile în sectorul productiv, acordat prin AP 1 a programului.

Experiența ultimilor ani a demonstrat aportul investițiilor sprijinite prin POS CCE, în menținerea economiei românești la un nivel rezonabil de funcționare precum și în promovarea unei atitudini responsabile față de procesul investițional. Regulile și cerințele aplicabile investițiilor sprijinite prin fondurile structurale, au generat o schimbare salutară de atitudine a antreprenorilor, a decidenților și în general a mediului de afaceri. Acest lucru este elementul cel mai pozitiv, întrucât într-o lume ce se confruntă cu o lipsă acută a cererii, cu grave probleme de finanțare sau deleveraging bancar și cu un risc major de delocalizare a capacităților de producție și a investițiilor productive, un mediu de afaceri sănătos, un mediu concurențial sănătos este – așa după cum sublinia Dl. Joaquin Almunia, în luna octombrie 2011 – cea mai bună carte de vizită pentru atragerea investițiilor.

Politicile economice prudente și schimbările de atitudine intervenite au avut ecouri printre analiști, într-un top realizat de Bloomberg, privind mediul de afaceri, România fiind plasată pe locul 32 din 160 de economii analizate, iar în Indicele Libertății Economice, publicat anual de Wall Street Journal și The Heritage Foundation, România fiind încadrată în categoria țărilor cu o libertate economică moderată (alături, între altele, de Cehia, Coreea de Sud, Emiratele Arabe Unite, Spania, Franța, Portugalia, Bulgaria, Slovenia, Belgia și Ungaria).

Cu siguranță, mai sunt multe de făcut, în special în ceea ce privește susținerea întreprinderilor mici și mijlocii, în ceea ce privește îmbunătățirea climatului investițional, în ceea ce privește reducerea contribuțiilor, în ceea ce privește stimularea mediului de afaceri, îmbunătățirea creditării, dar însăși prezența instrumentelor de susținere puse la dispoziția antreprenorilor de către AP 1 a POS CCE și interesul beneficiarilor pentru aceste operațiuni sunt garanția că progresul așteptat nu va întârzia să apară.

3.1.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate

- **Informații privind progresul fizic și financiar**

Până la sfârșitul trimestrului IV 2011, a fost lansat cca. 92% din bugetul FEDR alocat AP1, de 928,65 milioane euro.

În anul 2011, în cadrul AP 1 – Un sistem de producție inovativ și eco-eficient, au fost lansate 4 noi apeluri de proiecte din cadrul Domeniul Major de Intervenție 1.1. – Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM:

-Operațiunea 1.1.1 a) – Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile - Schema de finanțare – A1 (apelul 3) - sprijin financiar nerambursabil de 1.065.000 lei – 6.375.000 lei pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Bugetul alocat acestui apel a fost de 97,7 milioane Euro (echivalent lei: 425 milioane lei).

Operațiunea a fost lansată la data de 23.05.2011, aplicația electronică de înregistrare on-line a proiectelor deschizându-se pe data de 02.06.2011, cu termen limită de depunere a proiectelor 23.08.2011, dată până la care au fost depuse 722 proiecte (pentru care valoarea contribuției FEDR solicitate este de 2.518.275.600 lei).

- Operațiunea 1.1.2 (apelul 3) - Sprijin pentru implementarea standardelor internaționale
Bugetul alocat acestui apel a fost de 19,6 milioane Euro (echivalent lei: 85,5 milioane lei).

Operațiunea a fost lansată la data de 28.11.2011, aplicația electronică de înregistrare on-line a proiectelor deschizându-se pe data de 15.12.2011, cu termen limită de depunere a proiectelor 13.04.2012.

- Operațiunea 1.1.3 (apelul 3) - Sprijin pentru accesul pe noi piețe și internaționalizare

Bugetul alocat acestui apel a fost de 19,6 milioane Euro (echivalent lei: 85,5 milioane lei).

Operațiunea a fost lansată la data de 26.08.2011, aplicația electronică de înregistrare on-line a proiectelor deschizându-se pe data de 12.09.2011, cu termen limită de depunere a proiectelor 02.12.2011, dată până la care au fost depuse 148 proiecte (pentru care valoarea contribuției FEDR solicitate este de 38.041.926 lei).

-Operațiunea 1.1.1 b) (apelul 3) – Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile în întreprinderi mari

Bugetul alocat acestui apel a fost de 91,9 milioane euro (echivalent lei: 400 milioane lei).

Valoarea maximă a sprijinului financiar nerambursabil acordat a fost de 20 milioane lei.

Operațiunea a fost lansată în 24.05.2011, depunerea proiectelor începând cu data de 02.06.2011, iar termenul limită de depunere a proiectelor a fost 16.08.2011, dată până la care au fost depuse 164 de proiecte (pentru care valoarea contribuției FEDR solicitate este de 1.183.750.325 lei). La data de 31.12.2011, 158 de proiecte erau deja aprobate (pentru care valoarea contribuției FEDR solicitate este de 1.149.050.563 lei).

..

Pentru acuratețea raportării, trebuie menționat că, pe lângă cele 4 noi apeluri lansate și devenite operaționale în anul 2011, în anul de raportare a fost lansat formal și apelul pentru Operațiunea 1.1.1 a) – Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile - Schema de finanțare - A2 (apelul 4) - sprijin financiar nerambursabil de până la 1.065.000 lei pentru întreprinderile mici și mijlocii

Bugetul alocat acestui apel a fost de 140,54 milioane euro (echivalent lei: 611,6 milioane lei).

Această operațiune a fost lansată la data de 22.11.2011. Aplicația electronică de înregistrare on-line a proiectelor urma a se deschide pe data de 12.01.2012, cu termen limită de depunere a proiectelor 31.05.2012, fapt pentru care operațiunea va fi raportată în RAI 2012.

La data de 31.12.2011, situația realizării indicatorilor corespunzători AP1, se prezintă astfel:

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM ³ (număr)	Realizat	-	-	445	743	867					867
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	2000	2000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM asistate financiar-implementare standarde (număr)	Realizat	0	0	99	179	239					239
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	1500	1500
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM asistate financiar-acces la noi piețe (număr)	Realizat	-	-	45	58	57					57
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	1200	1200
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de muncă nou create-investiții IMM sector productiv: -femei -bărbați (număr)	Realizat	0	0	64	1028	1593					1593
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	21900	21900
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM certificate-implementare standarde (număr)	Realizat	-	-	0	179	296					296
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	1400	1400
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instrumente financiare dezvoltate -fonduri de garantare -fonduri de capital de risc (număr)	Realizare	-	-	0	2	4					4
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM sprijinite prin instrumente financiare -fonduri de garantare -fonduri de capital de risc (număr)	Realizat	-	-	0	0	115					115
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intreprinderi mari asistate financiar (număr)	Realizat	-	-	0	26	68					68
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de muncă nou	Realizat	-	-	0	150	380					380
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

³ Echivalent cu indicatorul “IMM asistate financiar-investiții IMM sector productiv”

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
create-investiții întreprinderi mari sector productiv (număr)	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laboratoare IMM de încercări și etalonări certificate – implementare standarde (număr)	Realizat	-	-	0	20	42					42
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Structuri nou create de sprijinire a afacerilor (număr)	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Structuri dezvoltate de sprijinire a afacerilor (număr)	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM asistate financiar-achiziție servicii de consultanță (număr)	Realizat	-	-	85	69	69					69
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	2000	2000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Dintre cele două obiective specifice ale POS CCE corespunzătoare AP1, obiectivul „Consolidarea și dezvoltarea sectorului productiv românesc”, cu referire în special la operațiunile DMI 1, prin evoluția indicatorilor specifici de mai sus este fezabil și cu mare probabilitate de a fi îndeplinit.

Pentru o parte a indicatorilor AP1, probabilitatea de realizare este ridicată, întrucât gradul de realizare al indicatorului „Proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM” se apropie de 50%, iar ținta pentru indicatorul „Intreprinderi mari asistate financiar” a fost deja depășită. Pe de altă parte, o evaluare pertinentă a perspectivelor de îndeplinire a indicatorilor de tipul „Locuri de muncă nou create-investiții IMM sector productiv” sau „IMM asistate financiar-achiziție servicii de consultanță”, indică dificultăți în atingerea țintelor asumate.

În ceea ce privește obiectivul „Constituirea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea durabilă a întreprinderilor”, dat fiind stadiul operațiunilor din DMI 3, situația, deși incipientă, este pe cale să contribuie la stimularea scontată a mediului de afaceri, prin punerea la dispoziție a sprijinului financiar pentru constituirea unor nuclee relaționale între o serie de agenți economici.

Este vorba despre operațiunile 1.3.1 Dezvoltarea structurilor de sprijin al afacerilor de interes național și internațional (poli de competitivitate), care va fi implementată de AM și operațiunea 1.3.3 Sprijin pentru integrarea întreprinderilor în lanțurile de furnizori sau clusterelor ce urmează a fi implementată de OI IMM.

Astfel, în cazul indicatorilor, corelați cu aceste operațiuni (pregătite cu servicii de consultanță externă finanțate din AT în vederea lansării la începutul anului 2012), de tipul „Structuri dezvoltate de sprijinire a afacerilor”, „Structuri nou create de sprijinire” a afacerilor, probabilitatea de îndeplinire este ridicată, având în vedere interesul manifestat în mediul de afaceri și nivelul relativ redus al țintelor stabilite.

- **Analiză calitativă**

Operațiuni implementate de OI IMM

Până la sfârșitul anului 2011, din bugetul FEDR alocat operațiunilor gestionate de OI IMM de 551,07 milioane euro, au fost lansate operațiuni cu o alocare ce reprezintă 93,87 %, restul de 6,13 % urmând a fi lansat în anul 2012.

Față de anul 2010, lansarea a înregistrat în anul 2011 o creștere de 46,18%. Lansarea masivă demonstrează voința de a pune la dispoziția potențialilor beneficiari importante fonduri alocate și necesitatea acută de dezvoltare și consolidare a sectorului IMM, pentru a beneficia ulterior de „efectul de pârgă” asupra competitivității.

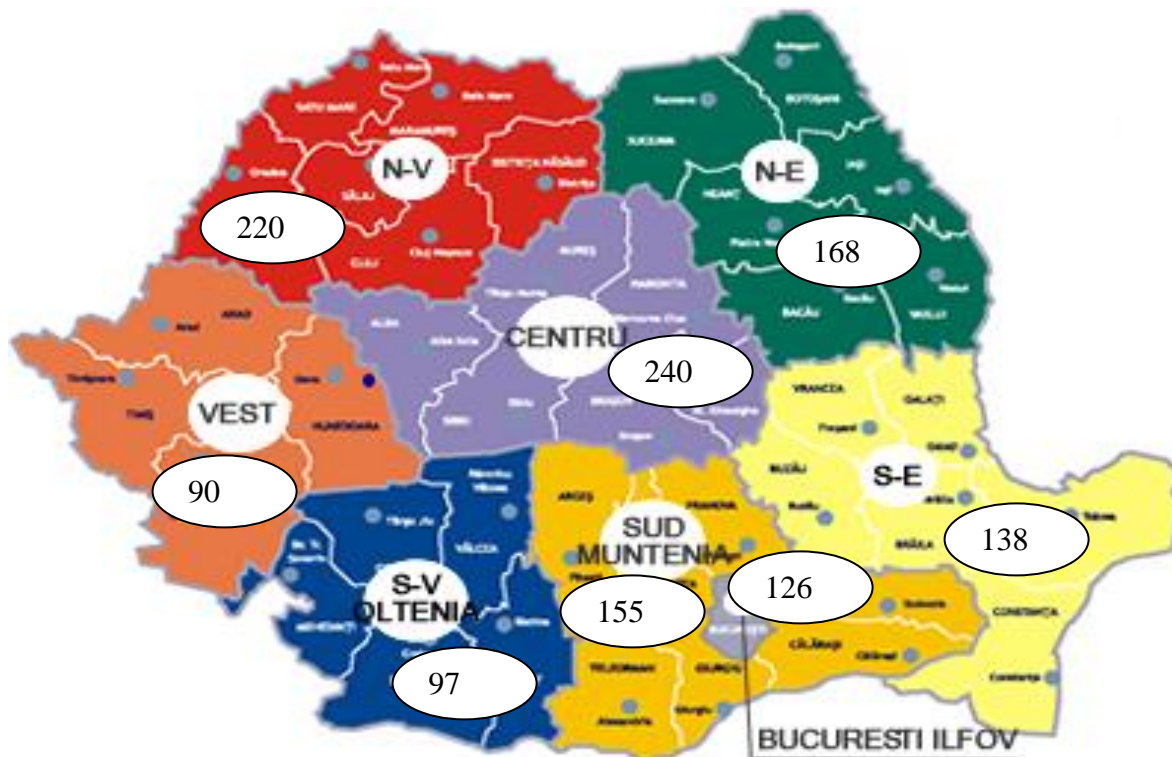
Până la data de 31.12.2011 se pot evidenția rezultate semnificative în procesul de depunere a aplicațiilor. Astfel :valoarea contribuției din FEDR solicitată prin proiectele depuse la nivelul OI IMM, depășește de 3,21 ori valoarea contribuției din FEDR alocată. Se remarcă faptul că, în cadrul Domeniului Major de Intervenție 1.1 - Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM, la marea majoritate a operațiunilor de sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderile mici și mijlocii, ajutorul solicitat a depășit cu mult valoarea bugetului alocat, excepție făcând operațiunea 1.1.3 Sprijin pentru accesul pe noi piețe și internaționalizare (apelul 3).

În ceea ce privește ciclul de procesare al proiectelor, se constată următoarele:

- Datorită numărului mare de proiecte depuse în cadrul apelurilor lansate de către OI IMM în perioada 2009 – 2010, procesul de evaluare al acestora a fost de lungă durată, prelungindu-se până în anul 2011, influențând decisiv inclusiv procesul de evaluare a apelurilor active din anul 2011. Totuși este de remarcat faptul că, în condițiile în care numărul proiectelor depuse la 31.12.2011 era mai mare cu 20% față de numărul proiectelor depuse la 31.12.2010, numărul proiectelor aflate în diverse stadii de evaluare la 31.12.2011 reprezenta doar o treime din numărul proiectelor ramase în evaluare la 31.12.2010, ceea ce denotă că măsurile întreprinse pentru accelerarea proceselor implicate de faza de evaluare, au avut efect..
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, numărul proiectelor aprobate înregistrat la finele anului 2011 a crescut cu peste 33% și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu peste 27%.Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele aprobate reprezintă 57% raportat la alocarea 2007-2013.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, numărul proiectelor contractate înregistrat la finele anului 2011 a crescut cu cca.50% și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu peste 56 %.Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele aprobate reprezintă 43% raportat la alocarea 2007-2013.

Calculând o rată de succes, raportând numărul contractelor semnate la numărul proiectelor depuse, constatăm că aceasta se ridică la 24,7%, fapt determinat de experiență mai redusă a solicitanților în redactarea proiectelor pentru accesarea fondurilor structurale și în respectarea cerințelor impuse de acest tip de proiecte, dar și de bugetul insuficient raportat la cererea mare de proiecte de investiții.

Repartizarea celor 1234 proiecte contractate, pe regiuni de dezvoltare

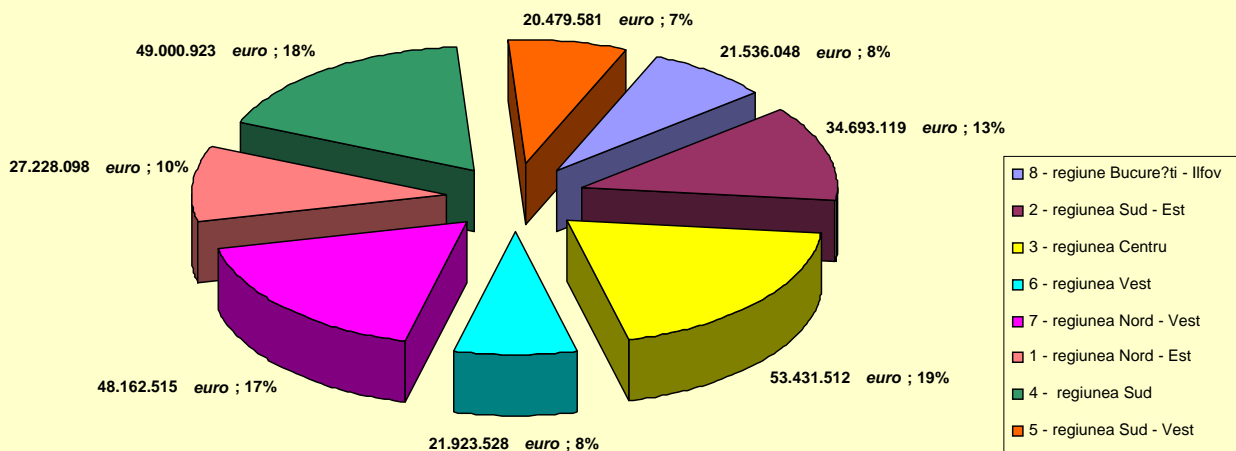

Analizând distribuția regională a contractelor, constatăm că numărul proiectelor contractate este relativ echilibrat, la cele două extreme situându-se, pe de o parte, regiunile Vest și S-V și, pe de altă parte, regiunile Centru și regiunii N-V. Poziția fruntașă a regiunilor Centru și N-V este explicabilă și prin existența pe plan local a unor puternice medii de afaceri, care resimt nevoia aportului investițional și percep corect oportunitatea oferită de fondurile nerambursabile.

Din punctul de vedere al fondurilor nerambursabile contractate, distribuția regională are același caracter echilibrat, regăsind de această dată, regiunile N-E și Vest pe ultimele poziții, iar pe primele poziții, regiunile Centru și Sud.

Alocarea valorilor nerambursabile a celor 1234 contracte în vigoare, precum și ponderea acestora pe cele opt regiuni în cadrul apelurilor de proiecte lansate în perioada 2008 - 2011 până la data de 31.12.2011

* curs inforeuro 1 euro= 4,3518 lei

OI IMM a primit de la beneficiari un număr de 501 de cereri de rambursare a căror valoare eligibilă a fost de 381.403.202,27 lei (cca. 87.642.631,16 euro) din care contribuția publică (FEDR+BS) a fost de 266.982.241,59 lei (cca. 61.349.841,81 euro).

Urmare a rapoartelor de neconformitate a verificărilor administrative ale OI IMM, constatate de AM și a recomandărilor Autorității de Audit, începând cu data de 11.11.2010 Autoritatea de Management pentru POS CCE a retras Organismului Intermediar pentru IMM atribuțiile de verificare administrativă a cererilor de rambursare în baza Notei nr. 214629 aprobate de către Ministrul Economiei Comerțului și Mediului de Afaceri. Această măsură a vizat obținerea unui nivel de exigență unitar între AM POS CCE și OI IMM în materie de verificări administrative ale cererilor de rambursare, cât și obținerea ce va permite o scurtare a termenelor de verificare și implicit o accelerare a plăților către beneficiari, pe termen mediu. În data de 08.07.2011 AM POS CCE a propus prin nota 155677/08.07.2011 redarea atribuțiilor OI IMM în condițiile unei evaluări periodice realizate de către AM POS CCE, astfel încât să se asigure că măsurile adoptate permit obținerea unui management financiar riguros la nivelul Programului.

AM POS CCE a organizat o serie de întâlniri de lucru ocazionate de redarea atribuțiilor în vederea stabilirii modalității de lucru în ceea ce privește procesul de verificare administrativă și la fața locului la nivelul Axei prioritare I - IMM. În cadrul acestor întâlniri au fost subliniate următoarele aspecte:

- Uniformizarea conformității rapoartelor de verificare la fața locului;
- Atingerea unui nivel calitativ al acestor rapoarte care să permită asigurarea unui nivel de încredere rezonabil în ceea ce privește realitatea și legalitatea cheltuielilor solicitate spre rambursare;

- Uniformizarea calității listelor de verificare întocmite pentru cererile de rambursare, astfel încât acestea să cuprindă toate clarificările solicitate beneficiarilor și să reflecte întreaga istorie a verificării cererii de rambursare în cauză;
- Actualizarea datelor în SMIS.

În perioada 08.07.2011 – 07.02.2012, AM POS CCE a continuat să realizeze verificări de 100% a cererilor de rambursare autorizate de către OI IMM care au fost incluse în primele trei Centralizatoare ale Cererilor de Rambursare, constatând o îmbunătățire semnificativă a calității verificărilor.

În cadrul procesului de implementare, în anul 2011 au fost întreprinse 124 vizite de monitorizare. Principalele probleme sesizate s-au referit la:

- a) existența unui număr destul de mare de firme în cazul cărora, ca urmare a situației de criză economică și financiară, indicatorii de rezultat nu au înregistrat creșterile anticipate prin proiect (în unele cazuri fiind vorba de scăderi) și pentru care se pune problema remedierii acestei situații în perioada postimplementare / în perioada de durabilitate).
- b) corectarea problemelor legate de publicitatea proiectului:
  - etichete autocolante pentru utilaje care se pot deteriora cu ușurință, mai ales în cazul utilajelor care sunt supuse direct condițiilor meteo nefavorabile (ploi, îngheț, etc.) și care ar trebui realizate din materiale rezistente, plastificate;
  - chiar dacă dimensiunile recomandate pentru etichete au fost respectate, în cazul unor utilaje de mari dimensiuni s-a recomandat înlocuirea acestora cu altele mai mari pentru a fi mai ușor vizibile, fără a impune un efort observatorilor în a se apropia de utilaj, uneori în condiții dificile (noroi, zonă de lucru ce prezintă un anumit grad de periculozitate, etc.);
  - corectarea/completarea datelor pe materialele publicitare.
- c) cazuri în care s-a recomandat urgentarea punerii în funcțiune a utilajelor achiziționate prin proiect, pentru a nu se ajunge în situația de a întârzia plata (rambursarea), aceasta fiind condiționată nu doar de achiziția utilajului ci și de punerea lui în funcțiune (integrarea lui în procesul de producție).
- d) un caz care a prilejuit sesizarea ofițerului de nereguli - privind proiectul cod SMIS 6438 al SC Motoare Electrice SRL din Craiova, jud. Dolj, urmată fiind de control la sesizare și ulterior retragerea sumelor acordate până la momentul respectiv (627.060 lei) și rezilierea contractului.

În perioada de referință, au fost întreprinse 260 vizite la fața locului, în care s-au verificat cheltuielile declarate de beneficiari și s-au aplicat corecții, în situațiile în care se impunea acest lucru.

Cu ocazia verificării celor cca 3.600 rapoarte de progres, s-a observat o tendință a beneficiarilor de a prelunge realizarea activităților ca urmare a lipsei de fonduri.

A fost manifestată o atitudine cooperantă și proactivă în relația cu beneficiarii, pentru a se evita pe cât posibil situațiile de renunțare la finanțare. Cu toate acestea, OI IMM se confruntă cu această situație nedorită, în care unii dintre beneficiari au renunțat fie la contractare, fie au reziliat contractul când au constatat că nu pot susține finanțarea.

În perioada 2009 -2011 situația proiectelor finalizate se prezintă astfel:

Operațiunea	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte finalizate financiar(cu rambursare finală)
1.1.1 a1 + a2	282	280
1.1.2	82	77
1.1.3	30	28
1.3.2	50	48

Dat fiind gradul de alocare de 93,87%, din care jumătate s-a lansat chiar în anul 2011 și întrucât gradul de angajare a fondurilor este deja de 47 %, există premise ca totalitatea fondurilor alocate AP 1 – gestionate de OI IMM - să fie angajate până la sfârșitul perioadei de programare.

În vederea elaborării documentației de lansare a Operațiunii 1.3.3 „Sprijin pentru integrarea întreprinderilor în lanțurile de furnizori sau clustere”, operațiune complexă menită de a stimula inițiativele existente în domeniu din România și de a ajuta la crearea unor noi clustere/parteneriate între IMM-uri, OI IMM a contractat printr-o procedură de achiziție publică finanțată din asistență tehnică, servicii externe de consultanță.

În prima parte a anului 2012 se vor realiza:

- formularea conceptuală și proiectarea operațiunii „Sprijin pentru integrarea întreprinderilor în lanțurile de furnizori sau clustere” ;
- concepție și elaborare - Schemă de sprijin financiar și Ghidul solicitantului;
- pregătirea/lansarea apelului de proiecte și asigurarea serviciului de „helpdesk”

3.1.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Problemele majore semnalate la Cap. 2.3 se regăsesc și în cazul AP1, cu precădere cele referitoare la beneficiarii privați.

Operațiuni implementate de AM POS CCE

Operațiunea de investiții pentru întreprinderi mari

În cadrul AP1, operațiunea de investiții 1.1.1.(b) are o alocare de 1/3 din buget pentru finanțarea proiectelor de investiții pentru întreprinderi mari.

Ajutorul nerambursabil se acordă în baza unei scheme de ajutor de stat de tip regional pentru investiții, similară cu cea pentru IMM-uri. Există însă diferențe în ceea ce privește cheltuielile eligibile, respectiv activitățile eligibile, în sensul că pentru proiectele depuse de întreprinderile mari nu sunt eligibile cheltuielile pentru consultanță și instruire specializată, eligibile pentru IMM-uri. De asemenea, având în vedere valoarea relativ mare a grantului acordat (de maximum 5 mil. euro, contravaloare în lei), grila de evaluare tehnico-financiară a fost

modificată prin creșterea punctajului la criteriul de evaluare în funcție de clasificarea Eurostat din punct de vedere al valorii adăugate a sectorului în care se face investiția, iar coeficientul de regiune a fost diminuat.

Apelul a fost lansat în data de 24.05.2011, iar termenul limită de transmitere a cererilor de finanțare de către solicitanți a fost 16.08.2011.

Bugetul total alocat al apelului a fost de 400 milioane lei, iar valoarea maximă admisă a unei finanțări nerambursabile de 20 milioane de lei.

În cadrul acestui Apel au fost depuse 164 de cereri de finanțare iar valoarea totală a finanțării nerambursabile solicitate a fost de 1.183.750.325 lei fiind de aproximativ 3,4 ori mai mare decât valoarea bugetului alocat pentru acest apel. Valoarea medie a finanțărilor solicitate a fost de aproximativ 8.400.000 lei / proiect, în scădere față de apelurile precedente.

Procesul de evaluare și selecție s-a desfășurat în perioada august 2011 – ianuarie 2012, iar semnarea contractelor se va efectua în anul 2012.

Derularea procesului de evaluare și selecție pe etape:

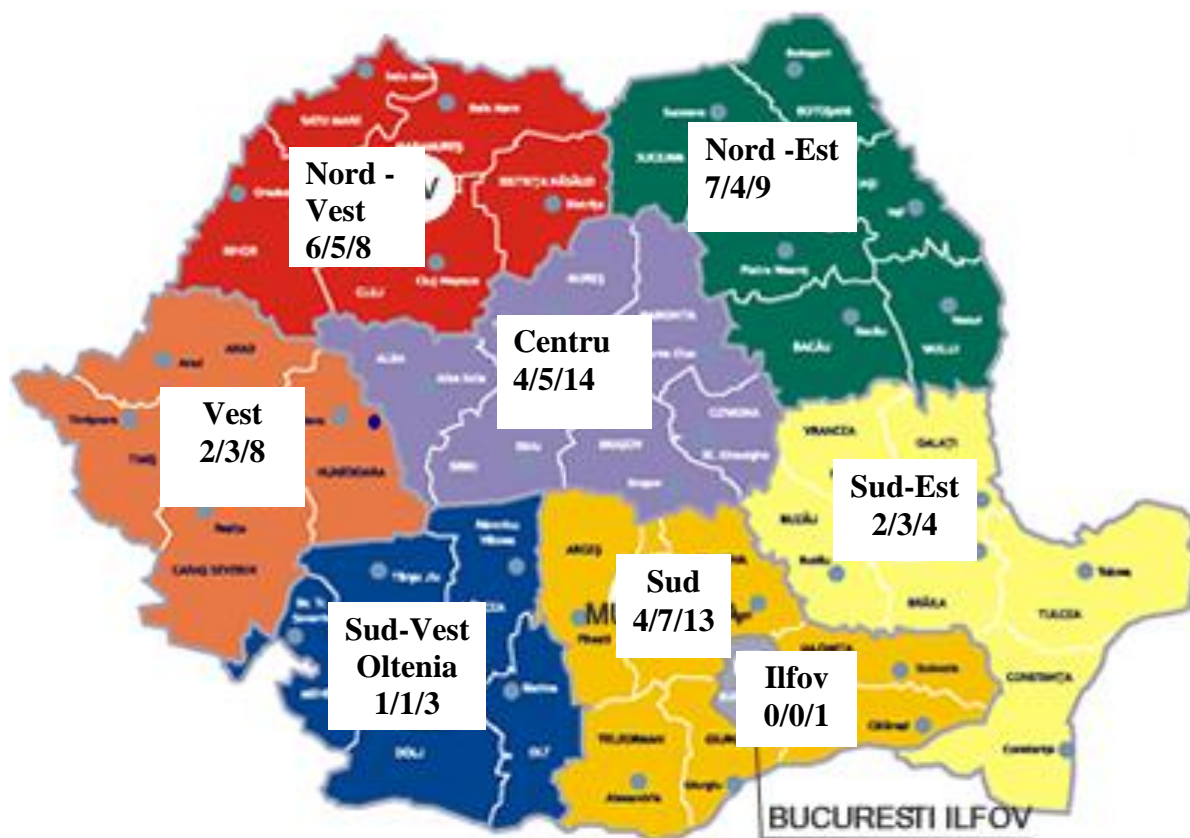
- în etapa de verificare a conformității administrative și a eligibilității, după primirea clarificărilor și analiza acestora, au fost respinse 6 cereri de finanțare.
- s- au depus 3 contestații din care niciuna nu a fost acceptată.

Astfel, din cele 164 de cereri de finanțare depuse, 158 au trecut în etapa de evaluarea tehnică și financiară. Dintre acestea, 10 cereri de finanțare au fost respinse(nu au întrunit 60 de puncte sau au primit 0 puncte la cel puțin un criteriu din grila de evaluare tehnico-financiară)., 2 cereri de finanțare au fost retrase, iar 148 cereri de finanțare au întrunit punctajul minim necesar de 60 de puncte. Au fost depuse 97 contestații. În urma analizării acestora rezultatul evaluării nu s-a schimbat (148 de proiecte au întrunit punctajul minim, 10 proiecte au fost respinse/retrase).

Având în vedere numărul mare de proiecte depuse care întrunesc condițiile de finanțare conducerea AM a decis ca, în cadrul acestui apel de proiecte, în conformitate cu prevederile art. 13 din OUG 64/2009, să se procedeze la supracontractare .De asemenea, adoptarea acestei soluții se justifică și prin numărul foarte mare de proiecte de bună calitate depuse în cadrul acestui apel (126 de proiecte au primit peste 80 de puncte din totalul de 100) precum și pe sumele disponibilizate rezultate din implementarea apelurilor lansate anterior (din cele 76 de contracte încheiate după derularea a două apeluri aproximativ 10% au fost reziliate, iar din datele existente pentru contractele deja încheiate, sumele disponibilizate în urma plăților efectuate pe contractele finalizate ating valoarea de 10.921.315 lei).

Ținând cont de cele menționate mai sus, în conformitate cu prevederile OMFP nr.2548 / 2009, cu modificările ulterioare, s-a propus aprobarea suplimentării bugetului alocat, prin supracontractare, cu suma de 53.4 milioane Euro - sumă ce se încadrează în plafonul de 20% din bugetul total de 267.1 milioane Euro alocat operațiunii pentru investiții productive pentru întreprinderi mari, pentru întregul exercițiu financiar 2007 – 2013, suplimentare ce a fost aprobată și de conducerea ministerului prin Nota nr. 226806/09.03.2012. In consecință, noul buget alocat apelului este de 627.484.000 lei, din care pot fi finanțate 60 de cereri de finanțare cu un buget total de 624.162.893,61 lei, față de 36 cereri de finanțare, câte se puteau finanța din bugetul alocat inițial.

Distribuția regională a proiectelor propuse pentru finanțare, este prezentată în graficul de mai jos, casetele informative conținând inclusiv situația comparativă a celor trei apeluri derulate până în prezent (apel 1 – 2008, apel 2 - 2010 și apel 3 - 2011) :

În cadrul celor 3 apeluri deschise până la 31 12 2011 pentru Op.1.1.1. b) Investiții pentru Întreprinderi Mari, au fost depuse un număr total de 481 proiecte, din care 234 proiecte au fost aprobate. Pentru primele două apeluri de proiecte, a fost deja semnat un număr total de 68 contracte, valoarea contribuției din FEDR solicitată prin contractele semnate fiind de 607,6 milioane lei. Valoarea contribuției din FEDR pentru proiectele contractate reprezintă 61% din valoarea contribuției UE alocată pentru perioada 2007-2013, iar plățile efectuate reprezintă 17, % în raport cu alocarea UE pentru perioada 2007-2013.

Operațiunile Domeniului major de intervenție 1.2 – Accesul IMM la finanțare

În cadrul AP1, Domeniul Major de Intervenție 1.2 „Accesul IMM-urilor la finanțare” are ca obiectiv principal dezvoltarea activității investiționale și antreprenoriale a IMM-urilor prin facilitarea accesului acestora la surse de finanțare.

Prin programul operațional s-au alocat 100 milioane Euro pentru crearea a două produse: Facilitatea de garantare/creditare pentru IMM-uri cu o alocare orientativă de cca 65% și Fondurile de capital de risc, cu o alocare de cca. 35%.

Documentul care stă la baza acestor operațiuni și la baza constituirii Fondului de Participare Jeremie (de 100 mil. Euro din POS CCE) și desemnării Fondului European de Investiții ca administrator al acestuia, este Acordul de finanțare semnat între Guvernul României și Fondul European de Investiții (FEI).

Detaliind activitățile derulate în anul 2011, putem menționa că:

- în ceea ce privește Fondurile de capital de risc – doi intermediari financiari, respectiv „Ascenta” și „Catalyst”, au fost selectați pentru a primi fiecare o contribuție de până la 17,5 milioane euro de la FEI.

„Ascenta” a purtat pe parcursul celui de-al doilea trimestru al anului 2011, negocieri cu potențialul investitor privat, cu care semnase în prealabil o scrisoare de intenție, negocieri care au eșuat datorită cererilor investitorului privat, care veneau în contradicție cu principiile de funcționare ale instrumentului operațional (în special, principiul ca toți investitorii să fie tratați pari-passu). În luna iulie 2011, negocierile între părți au încetat și, în lipsa unui investitor privat - condiție esențială pentru funcționarea intermediarului financiar - echipa „Ascenta” a notificat FEI, că nu mai este în măsură să strângă fondurile necesare într-un interval de timp rezonabil, ceea ce a determinat eliberarea sumei angajate de 17,5 milioane euro, pentru a fi utilizată către alte operații. FEI a adoptat imediat măsuri în vederea utilizării fondurilor astfel rezultate și realocarea acestora către Facilitatea de garantare.

Operațiunea „Catalyst”, aprobată de Comitetul Directorilor al FEI la 31.01.2011 și de Comitetul de Investiții al Jeremie România la 18.02.2011, a fost semnată de FEI în luna decembrie 2011. Investițiile sunt preconizate să înceapă în trimestrul al doilea al anului 2012, sub rezerva îndeplinirii unor cerințe formale prelabile, ce implică investitorii privați

- în ceea ce privește Facilitatea de garantare – inițial doi intermediari financiari au fost selectați, respectiv BCR-Erste Bank și Raiffeisen Bank, pentru operațiunile cărora s-au semnat documentele în luna decembrie 2010. BCR, cu un volum al portofoliului de 212,5 milioane euro, a început implementarea în luna martie 2011, iar Raiffeisen Bank, cu un volum al portofoliului de 102,5 milioane euro, a început implementarea în luna aprilie 2011.

La finele anului 2011, BCR și Raiffeisen Bank incluseră împreună în portofoliul Facilității de garantare, 142 de credite cu o valoare totală de 11,66 milioane euro, de care beneficiaseră un număr de 115 IMM-uri.

Ca o consecință a realocării unei părți din Fondurile de capital de risc către Facilitatea de garantare, din lista de rezervă pentru intermediarii financiari, a fost selectat Unicredit Țiriac Bank, cu care a fost semnat contractul în luna decembrie 2011, contract ce prevede un volum al portofoliului de 87,5 milioane euro și începeră implementării în luna martie 2012.

Raportarea în formatul excel solicitat de Comisia Europeană este prezentat în Anexa 4.

Operațiunile Domeniului major de intervenție 1.3 – Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului

-Operațiunea 1.3.1 - Dezvoltarea structurilor de sprijin al afacerilor de interes național și internațional (poli de competitivitate)

Operațiunea, nelansată până în prezent, este complexă și a necesitat achiziționarea de servicii specializate de consultanță, în vederea conceptualizării modalității de implementare. Contractul de servicii de consultanță a fost atribuit unui consorțiu de firme condus de Archidata, Italia.

În anul 2011 au fost făcuți pași importanți în implementarea operațiunii 1.3.1 din POS CCE, prin pregătirea documentelor necesare lansării apelului de propuneri de proiecte (apel preconizat pentru prima parte a anului 2012). Astfel, cu ajutorul firmei de consultanță selectată

pentru a asista AM POS CCE în formularea și implementarea operațiunii Poli de Competitivitate, au fost parcurse următoarele activități:

- elaborarea schemelor de ajutor de stat de tip umbrelă și de minimis, în luna iulie 2011. Cele două scheme au fost avizate de către Consiliul Concurenței la data de 7 septembrie 2011. Ulterior, Schema de ajutor de minimis a fost aprobată prin Ordinul Ministrului Economiei, Comerțului și Mediului de afaceri nr.3188 din 12 decembrie 2011, publicat în Monitorul Oficial nr.54 din 23 ianuarie 2012. Schema de ajutor de stat de tip umbrelă a urmat traseul procedural de aprobare și publicare în prima parte a anului 2012
- finalizarea și publicarea Ghidului Solicitantului în prima sa formă, supusă etapei de consultare publică la data de 20 septembrie 2011. În perioada de consultare publică (20 septembrie - 3 noiembrie 2011) au fost înregistrați – pe platforma on line de consultare: www.polidecompetitivitate.archidata.it - 1071 de vizitatori, din care 47 persoane au furnizat comentarii. Comentariile primite au fost analizate și, o parte, au fost luate în considerare în elaborarea formei finale a ghidului solicitantului pentru această operațiune.
- elaborarea Ordinului de cheltuieli eligibile, în luna noiembrie 2011, ordin care a urmat traseul procedural de aprobare și publicare.
- instruirea personalului AM și OI, în elaborarea și utilizarea Ghidului Solicitantului
- desfășurarea unei campanii de comunicare la nivel național pentru informarea potențialilor beneficiari ai operațiunii Poli de Competitivitate, prin intermediul forumului online și a prezentărilor directe (în toate cele opt regiuni de dezvoltare)

3.2. AXA PRIORITARA 2 – COMPETITIVITATE PRIN CERCETARE, DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI INOVARE

În luna decembrie 2011 a fost anunțat oficial că cel mai puternic laser din lume, care va fi construit în România, la Măgurele - proiectul ELI-Nuclear Physics (Extreme Light Infrastructure) – va beneficia de o finanțare, din partea actualului program de creștere a competitivității economice, de 180 milioane euro, în cadrul unei finanțări europene totale de cca.300 milioane euro. În prima etapă vor fi realizate clădirea, partea de laser și, parțial, partea de fascicol gamma, urmând ca dezvoltarea ulterioară să fie finanțată de cele 100 milioane euro, ce pot fi puse la dispoziție prin intermediul bugetului pentru perioada de programare 2014-2020.

Proiectul ELI a debutat în anul 2007 și a marcat o schimbare aproape istorică a atenției spre Europa Centrală și de Est, moment reprezentat de decizia UE de a sprijini financiar realizarea a patru lasere, trei dintre ele urmând a fi localizate în Cehia, Ungaria și România, locația celui de-al patrulea fiind încă în analiză.

Potrivit opiniei specialiștilor, proiectul din România este mai mult decât un laser propriu-zis, este o infrastructură de cercetare complexă, care se va înscrie în lista marilor laboratoare ale lumii și va avea impact major atât din punctul de vedere al cercetării generale și a celei aplicative, cât și din punctul de vedere al percepției și recunoașterii internaționale privitor la resursele și capacitățile interne în domeniu ale României.

3.2.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate

- **Informații cu privire la progresul fizic și financiar**

În anul 2011, în cadrul AP 2 – Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare a fost lansat un nou apel de proiecte:

-Operațiunea 2.3.3 (apelul 2) – *Promovarea inovării în cadrul întreprinderilor*, din cadrul DMI 2.3 – Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare

Bugetul alocat acestui apel a fost de 51,7 milioane Euro (echivalent lei: 225 milioane lei). Valoarea asistenței financiare nerambursabile acordate pentru proiectele tehnologice inovative este de max.15 milioane lei, iar în cazul proiectelor pentru întreprinderi nou create inovatoare de max.3,5 milioane lei. Apelul a fost lansat la data de 06.07.2011, competiția fiind cu depunere continuă până la epuizarea bugetului. Până la data de 31.12.2011 au fost depuse 54 proiecte (pentru care valoarea contribuției FEDR este de 100.943.322 lei), dintre care 22 proiecte sunt în faza de evaluare, 14 proiecte sunt aprobate (pentru care valoarea contribuției FEDR este de 33.436.135 lei) și 6 proiecte sunt deja contractate (pentru care valoarea contribuției FEDR este de 18.779.951 lei).

Prin Decizia nr.14/24.11.2011, CM POS CCE a aprobat alocare sumei de 180 milioane euro pentru proiectul ELI-Nuclear Physics (Extreme Light Infrastructure) sursele de finanțare fiind identificate în sumele disponibile din cadrul:

- Operațiunii 2.2.1 (Dezvoltarea infrastructurii C-D existente și crearea de noi infrastructuri C-D laboratoare, centre de cercetare) – 35 milioane euro (realocare în cadrul AP 2)

- Operațiunii 2.2.2 (Dezvoltarea de poli de excelență) – 20 milioane euro (realocare în cadrul AP 2)
- Operațiunii 2.1.1 (Proiecte de cercetare în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi) – 15 milioane euro (realocare în cadrul AP 2)
- Operațiunii 2.3.3 (Promovarea inovării în cadrul întreprinderilor) – 10 milioane euro (realocare în cadrul AP 2)
- Operațiunii 4.1.3 (Investiții în instalații de desulfurare a gazelor de ardere, arzătoare cu NOx redus și filtre pentru IMA din grupuri modernizate/retehnologizate) – 27 milioane euro (realocare între axele prioritare, de la AP 4)
- Operațiunii 4.3.1 (Sprijinirea investițiilor pentru interconectarea rețelelor naționale de transport al energiei electrice și gazelor naturale cu rețelele europene) – 15 milioane euro (realocare între axele prioritare, de la AP 4)
- Operațiunii 4.1.1 (Sprijinirea investițiilor în instalații și echipamente pentru întreprinderi din industrie, care să conducă la economii de energie în scopul îmbunătățirii eficienței energetice) – 7 milioane euro (realocare între axele prioritare, de la AP 4)
- DMI 5.1 (Managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS CCE) – 5 milioane euro (realocare între axele prioritare, de la AP 5)
- DMI 5.2 (Comunicare, Evaluare și Dezvoltare TI) – 15 milioane euro (realocare între axele prioritare, de la AP 5)

Diferența necesară, respectiv 31 milioane euro, până la concurența celor 180 milioane euro, s-a decis a fi asigurată pe baza supracontractării pe AP 2, de cca.5%.

La data de 31.12.2011, situația realizării indicatorilor la nivelul AP 2, se prezintă astfel :

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Proiecte realizate în parteneriat de institutii de C&D si intreprinderi (număr)	Realizat	-	-	0	26	32					32
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte de C&D (număr)	Realizat	0	0	80	271	338					338
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	600	600
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM asistate financiar în proiecte de C&D (număr)	Realizat	-	-	18	100	181					181
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	225	225
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Întreprinderi mari asistate financiar în proiecte de C&D (număr)	Realizat	-	-	3	12	33					33
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	25	25
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Întreprinderi start-up dezvoltate (număr)	Realizat	0	0	5	7	42					42
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Întreprinderi spin-off dezvoltate (număr)	Realizat	-	-	4	20	19					19
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	20	20
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Centre C&D racordate la structuri GRID (număr)	Realizat	-	-	11	11	11					11
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Structuri inovative dezvoltate-poli de excelență (număr)	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de munca nou create: (număr)	Realizat	0	0	5	262	611					611
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	500 (200 +300)	500
	Valoare de	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	bază										
Laboratoare/ centre de cercetare nou create (număr)	Realizat	-	-	10	34	58					58
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
	Valoarea de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laboratoare/ centre de cercetare modernizate (număr)	Realizat	-	-	9	42	80					80
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
	Valoarea de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cereri de brevete rezultate (număr)	Realizat	-	-	0	11	38					38
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50
	Valoarea de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Indicatori suplimentari		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Număr de specialiști din străinătate angajați	Realizat	0	0	0	43	43					43
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30
	Valoarea de Bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Număr de articole în publicații științifice	Realizat	0	0	0	14	172					172
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	250	250
	Valoarea de Bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Număr de rezultate CDI transferate	Realizat	0	0	0	18	36					36
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Valoarea de Bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cheltuieli publice în proiecte de CDI asistate (Meuro)	Realizat	-	-	2,2	131,2	461,38					461,38
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	640	640
	Valoarea de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cheltuieli private în proiecte de CDI asistate (Meuro)	Realizat	-	-	0	15,11	123,72					123,72
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	170	170
	Valoarea de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instituții sprijinite pentru creșterea capacității	Realizat	-	-	20	89	85					85
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	80	80
	Valoarea de	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

administrative (număr)	bază											
---------------------------	------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

¹Ținta este pentru toata perioada de programare; N/A în cazul indicatorilor la nivel de proiect

Pentru majoritatea indicatorilor AP2, probabilitatea de realizare este medie sau ridicată. Dacă încă din anul 2010, țintele stabilite pentru indicatorii „Instituții sprijinite pentru creșterea capacității administrative” și „Centre C&D racordate la structuri GRID” erau deja depășite, în anul 2011, acestora li s-au alăturat indicatorii „Întreprinderi mari asistate financiar” și „Întreprinderi start-up dezvoltate” precum și indicatorul „Locuri de munca nou create”, fapt deosebit de important în conjunctura economico-socială actuală.

Măsurile întreprinse în perioada anterioară, pe linia asigurării unor facilități pentru promotorii proiectelor de CDI, și-au dovedit utilitatea și se preconizează că cele 440 proiecte înregistrate la sfârșitul anului 2011 ca aprobate, la care se adaugă, evident, cele 338 proiecte deja contractate, vor contribui și la atingerea țintei indicatorului „Proiecte CD sprijinite”.

O mențiune specială trebuie făcută în cazul indicatorului legat de Operațiunea 2.1.1, situația economică dificilă impietând serios asupra îndeplinirii indicatorului „Proiecte realizate în parteneriat de instituții de CD și întreprinderi”, fapt ce conduce, ca și într-un scenariu optimist, gradul de realizare al acestui indicator să se apropie doar de 50%. Un scenariu mai pesimist, care pornește de la faptul că la această operațiune avem cea mai mare rată de rezilieri dintre operațiunile Axei 2, iar rata de renunțări pentru proiectele selectate este de cca.40%, coboară gradul de realizare al acestui indicator, sensibil sub 50%.

O situație și mai delicată se înregistrează în ceea ce privește indicatorul „Structuri inovative dezvoltate- poli de excelență”, operațiunea 2.2.2, de care acesta este strâns legat, rămânând fără suport financiar, prin realocarea fondurilor la nivelul axei prioritare către proiectul ELI-Nuclear Physics, ceea ce conduce fie la imposibilitatea atingerii țintei propuse inițial, fie la necesitatea revizuirii tabelului indicatorilor specifici AP 2, respectiv la eliminarea indicatorului în cauză.

- **Analiza calitativă**

Până la sfârșitul trimestrului IV 2011, din bugetul FEDR de 536,4 milioane euro alocat axei prioritare, a fost lansat 90% din buget, restul de 10% urmând a fi lansat în anul 2012.

Față de anul 2010, lansarea a înregistrat în anul 2011 o creștere de 10%. Lansarea masivă demonstrează voința de a pune la dispoziția potențialilor beneficiari importante fonduri alocate și necesitatea acută a sprijinirii sectorului de cercetare – dezvoltare – inovare, pentru a beneficia ulterior de „efectul de pârgie” asupra competitivității.

La data de 31.12.2011 se pot evidenția rezultate semnificative în procesul de depunere a aplicațiilor. Astfel valoarea contribuției din FEDR solicitată prin proiectele depuse la nivelul axei prioritare, depășește de 2,6 ori valoarea contribuției din FEDR alocată

Analizând situația progresului în procesul de depunere a aplicațiilor, analiză în care trebuie ținut cont și de realocările de fonduri destinate finanțării proiectului ELI-Nuclear Physics, putem estima că fondurile alocate AP 2 vor fi utilizate integral.

Rata de succes, pentru **apelurile active** în anul 2011, se prezintă astfel:

Operațiunea	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte selectate	Rata de succes
2.1.1 (apel 2 ⁴)	42	22	52,4%
2.3.3 (apel 2)	54	14	25,9%

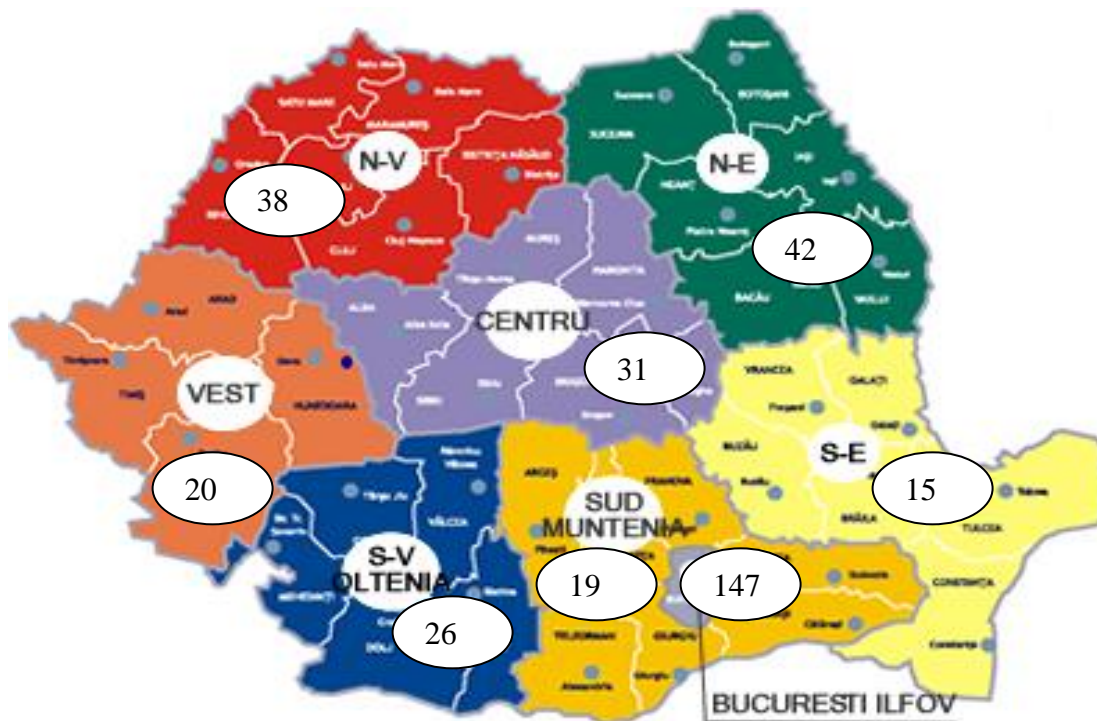
În ceea ce privește ciclul de procesare al proiectelor, se constată următoarele:

- La nivelul procesului de evaluare nu s-au înregistrat elemente de natură să producă întârzieri sau nerespectarea procedurii. În acest sens este relevantă comparația între numărul proiectelor aflate în curs de evaluare la finele lunilor decembrie ale anilor 2010 și 2011, raportat la numărul proiectelor depuse la finele respectivelor ani de referință. La 31.12.2010, 44 proiecte figurau în faza de evaluare, față de cele 820 proiecte depuse, iar la 31.12.2011, 46 proiecte figurau în faza de evaluare, față de cele 1007 proiecte depuse, fapt ce demonstrează că, și în condițiile creșterii numărului de proiecte depuse, se menține ritmul bun de procesare la nivelul acestei faze.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, numărul proiectelor aprobate înregistrat la finele anului 2011 a crescut cu 32% și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu peste 17%. Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele aprobate reprezintă 75,24% raportat la alocarea 2007-2013.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, numărul proiectelor contractate înregistrat la finele anului 2011 a crescut cu 19% și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu 11.8%. Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele contractate reprezintă 68,46% raportat la alocarea 2007-2013.

⁴ Apelul a fost deschis în oct. 2010 și rămâne deschis până la epuizarea bugetului alocat.

Calculând o rată de succes, raportând numărul contractelor semnate la numărul proiectelor depuse, constatăm că aceasta se ridică la 33,6%, fapt determinat de nivelul ridicat de pregătire și experiență a majorității aplicanților.

Repartizarea celor 338 proiecte contractate, pe regiuni de dezvoltare

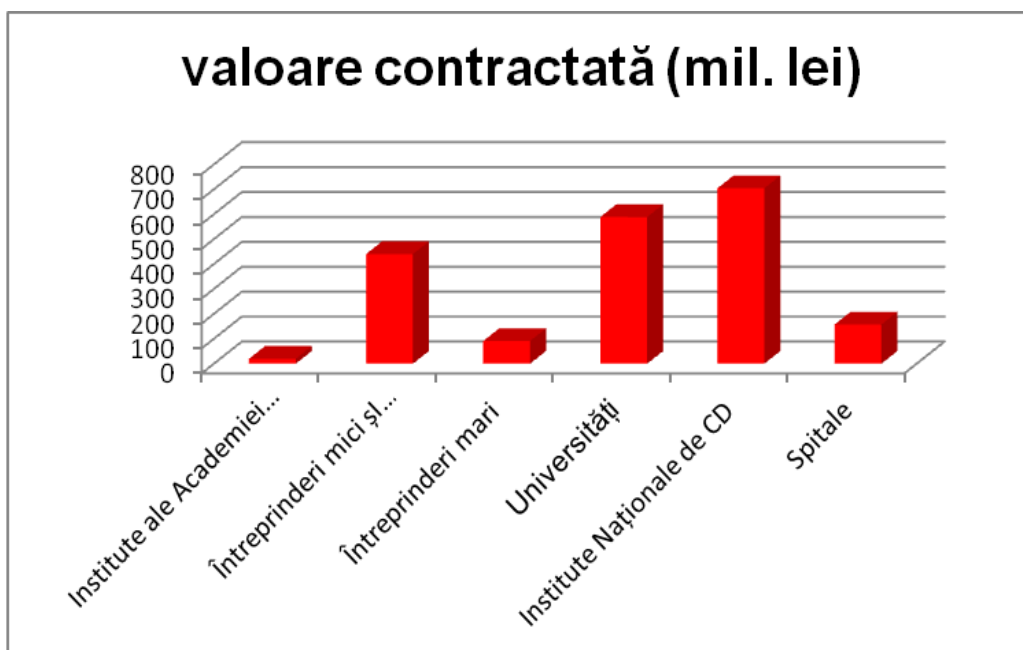

Analizând distribuția regională a contractelor, constatăm că numărul proiectelor contractate urmărește cu oarecare acuratețe nivelul de dezvoltare economică sau de concentrare a capacităților de cercetare ale regiunilor beneficiare ale asistenței financiare. Astfel, făcând abstracție de regiunea București-Ilfov, care devansează de departe celelalte regiuni, grație existenței atât a unui puternic sector industrial, cât și a unor structuri universitare și de cercetare de referință națională, analiza evidențiază faptul că regiunea NV și regiunea NE (care beneficiază de centre universitare cu tradiție, în municipiile Cluj-Napoca, respectiv Iași), alături de regiunea Centru (care beneficiază de o extinsă rețea industrială și un puternic mediu de afaceri privat) se detașează, din punctul de vedere al contractelor de finanțare încheiate, față de regiunile din sudul țării.

Analizând distribuția contractelor pe tipuri de beneficiari constatăm că numărul cel mai mare de proiecte contractate sunt din sfera întreprinderilor mici și mijlocii, respectiv 180 proiecte, următoarele poziții, într-un clasament sui-generis, fiind ocupate de contractele semnate de institutele naționale de CD și de contractele semnate de universități.

Valoarea contractată pe tipuri de beneficiari este redată în graficul de mai jos, cu mențiunea că valoarea contractată pentru proiectele cu beneficiari întreprinderi mici și mijlocii reprezintă 22% din total fonduri.

Numarul beneficiarilor de tip întreprinderi mari care au obtinut finantare în cadrul AP 2 s-a dublat în anul 2011, comparativ cu anul 2010, iar valoarea contractată a reprezentat, la sfârșitul anului 2011, 17,14% din totalul fondurilor contractate cu beneficiari privați.

Trebuie subliniat și faptul că există interes al beneficiarilor în obținerea fondurilor europene puse la dispoziție prin intermediul AP 2. Astfel, sunt multe instituții, publice sau private, care au accesat și au primit finanțare pe două sau mai multe proiecte finanțate din fonduri structurale, în ultima categorie înscriindu-se, între alții, și:

Universitatea Politehnică București	7 proiecte
Universitatea Alexandru Ion Cuza Iași	4 proiecte
Universitatea de Vest Timișoara	4 proiecte
Universitatea din Craiova	3 proiecte
SC SISTEC - SBSOL București	3 proiecte
S.C. MB TELECOM LTD Otopeni	3 proiecte

Din totalul sumelor contractate, 73,4% reprezintă sume cu destinație investiții, 21,3% reprezintă sume destinate activităților de cercetare, iar 5,56% reprezintă sume pentru activități suport/întărirea capacității administrative.

OI CDI a primit de la beneficiari un număr de 458 de cereri de rambursare a căror valoare eligibilă a fost de 304.777.913,89 lei (70.034.908,29 euro), din care contribuția publică (FEDR+BS) a fost de 270.382.074,08 lei (62.131.089,22 euro).

Până la sfârșitul lunii decembrie 2011, AM POS CCE, în calitate de organism responsabil cu plata către beneficiari, a primit de la OICDI un număr de 402 de cereri de rambursare a căror valoare eligibilă a fost de 233.061.658,93 lei (53.555.232,07 euro). Din totalul cererilor primite de AM POS CCE au fost plătite 256 cereri de rambursare în valoare de 114.882.885,24 lei (26.398.934,97 euro).

Dat fiind gradul de angajare a fondurilor alocate de peste 68%, există premise ca totalitatea fondurilor alocate axei prioritare să fie angajate.

În cadrul procesului de implementare, în anul 2011 au fost întreprinse 75 vizite de monitorizare, care au prilejuit atât analiza calității managementului beneficiarilor, realității investițiilor executate, calității activităților desfășurate cât și acordarea suportului pentru activitatea viitoare.

În perioada de referință, au fost întreprinse 74 vizite la fața locului, în care s-au verificat cheltuielile declarate de beneficiari și s-au aplicat corecții, în stuațiile în care se impunea acest lucru.

Cu ocazia verificării celor cca 1100 rapoarte de progres, s-a observat o tendință a beneficiarilor de a prelungi realizarea activităților ca urmare a lipsei de fonduri, dar și din cauza contestațiilor/anulărilor procedurilor de achiziție publică.

A fost manifestată o atitudine cooperantă și proactivă în relația cu beneficiarii, pentru a se evita pe cât posibil situațiile de renunțare la finanțare. Cu toate acestea, Ap 2 se confruntă cu această situație nedorită, mulți dintre beneficiari au renunțat fie la contractare, fie au reziliat contractul în primele luni de proiect sau ceva mai târziu, când au constat că nu pot susține finanțarea.

Situația proiectelor finalizate se prezintă astfel:

Operațiunea	Număr Proiecte Finalizate	Număr Proiecte Finalizate care au primit Rambursare Finală
2.2.1	7	4
2.2.3	11	3
2.2.4	71	44
2.3.1	16	5
2.3.2	6	4
2.3.3	1	-

3.2.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Problemă

În etapa de verificare a eligibilității, s-a constatat că cererile de finanțare nu conțin suficiente informații pentru a putea decide raspunsul la toate criteriile din grila de verificare a eligibilității

Măsură

Pentru a veni în sprijinul aplicanților, a fost revizuit ghidul solicitantului pentru operațiunile 2.3.1 și 2.3.3, în sensul completării lui cu informații și precizări de detaliu referitoare, atât la tipul documentelor și cerințele ce trebuie îndeplinite privitor la documentele însoțitoare depuse, cât și la modul în care trebuie completată cererea de finanțare, în scopul de a oferi toate datele necesare pentru evaluarea propunerilor de proiecte.

Revizuirea ghidurilor solicitantului a vizat și completarea elementelor și aspectelor relevante ce trebuie evaluate în cadrul fiecărui criteriu /subcriteriu. Fiecare criteriu este punctat individual și fiecare criteriu este prezentat în detaliu cu referiri concrete la capitolele în care se regăseac informațiile necesare. Pentru fiecare competiție a fost elaborat un ghid al evaluatorului care se transmite fiecărui evaluator.

Problemă

Demersuri în vederea depunerii proiectului major, ELI-Nuclear Physics, ca urmare a aprobării de către Guvernul României a Memorandum-ului cu tema „Finanțarea proiectului ELI-Nuclear Physics (*Extreme Light Infrastructure*) în cadrul Programului Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” (POS CCE)”.

Măsură

- bugetul estimativ al ELI-Nuclear Physics pentru actuala perioadă de programare a fost estimat la cca. 180 mil. euro,
- realocarea de fonduri între operațiunile Axei 2, precum și suplimentarea de fonduri de la alte axe ale POS-CCE, a fost aprobată prin Decizia nr. 14 a Comitetului de Monitorizare din 24 noiembrie 2011
- complexitatea implementării proiectului impune creșterea capacității administrative a OIC, fapt pentru care a fost demarată inclusiv procedura necesară în vederea obținerii de asistență tehnică din AP 5.

3.3. AXA PRIORITARĂ 3: TEHNOLOGIA INFORMAȚIILOR ȘI COMUNICAȚIILOR PENTRU SECTORUL PUBLIC ȘI PRIVAT

Studiul publicat în luna septembrie 2011 de Business Software Alliance (BSA), principala organizație la nivel mondial în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, relevă faptul că statele aflate în fruntea clasamentului competitivității în domeniul TIC își păstrează această poziție datorită „fundamentelor solide” create prin investițiile realizate de-a lungul anilor în domeniul inovării, dar și faptul că tot mai multe state, în special economii în dezvoltare, mizează pe inovație și se străduiesc să atingă standardele din țările lider.

Deși 6 țări din UE se regăsesc printre primele zece din lume în amintitul clasament al competitivității, totuși „ambitiile” europene în domeniul TIC nu se opresc aici, ele manifestându-se pe direcții multiple de acțiune, între care:

- elaborarea unui plan pentru investirea a aprox. 9,2 miliarde euro pentru dezvoltarea infrastructurii și serviciilor broadband din cadrul UE. Planul are în vedere stimularea investițiilor, mai ales în zonele rurale, precum și crearea unei piețe unice pentru serviciile digitale publice. Banii ar putea proveni dintr-un fond denumit Facilitatea pentru Conectarea Europei. Cel puțin 7 miliarde euro vor fi investiți în rețele broadband, acest lucru urmând a încuraja guvernele naționale și regionale să investească, la rândul lor, alte 50 miliarde euro. Obiectivul constituirii unei rețele care să implice participarea tuturor țărilor membre UE, cu ramificații capilare în teritoriu, presupune stabilirea unor nuclee la nivelul metropolelor europene, ca puncte de plecare pentru canalele menite să ajungă până la localitățile mici din zonele rurale.
- adoptarea unor noi reguli în domeniul telefoniei mobile și internetului, care să asigure creșterea concurenței în sectorul telecomunicațiilor și îmbunătățirea serviciilor.

Evoluțiile în domeniul tehnologiei informațiilor și comunicațiilor confirmă necesitatea acordării sprijinului investițional și includerii acestui sector printre prioritățile POS CCE, cu atât mai mult cu cât România se confruntă cu o serie de paradoxuri :

- pe de o parte, este – conform Eurostat – pe primul loc în UE în privința numărului de persoane care nu au avut niciodată contact cu Internet-ul, iar, pe de altă parte, este pe locul doi în topul mondial al țărilor cu cea mai mare viteză de descărcare de pe Internet – conform unui studiu realizat de Pando Networks (pe baza a 27 de milioane de descărcări, de pe 20 de milioane de calculatoare din 224 de țări, în perioada ianuarie-iunie 2011) ;
- pe de o parte, deține – potrivit Strategiei Naționale de Broadband – cca. 3600 de „zone albe”, neconectate la mediul on-line, iar, pe de altă parte, este clasată pe locul 3 în Europa, în anul 2011, la creșterea vânzărilor de electronice și IT.

Infuzia de finanțare asigurată prin program, va contribui cu siguranță, atât la dezvoltarea industriei tehnologiei informației, cât și la creșterea competitivității altor sectoare economico-sociale.

3.3.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate

- **Informații privind evoluția fizică și financiară**

În anul 2011, în cadrul AP 3 – Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public, au fost lansate 3 noi apeluri de proiecte:

Operațiunea 3.2.4 (local-apelul 2) – *Susținerea implementării de soluții de e-sanatate și asigurarea conexiunii la broadband, acolo unde este necesar, - din cadrul DMI 3.2. – Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne.*

Bugetul alocat acestui apel a fost de 39,45 milioane Euro (echivalent lei: 171,7 milioane lei). Valoarea maximă a finanțării acordate pentru parteneriate a fost de 6.000.000 lei, iar valoarea maximă a finanțării acordate pentru restul solicitanților eligibili a fost de 1.600.000 lei. Valoarea minimă a finanțării acordate a fost de 500.000 lei.

Această operațiune a fost demarată la data de 12.05.2011, competiția fiind cu depunere continuă și înregistrare on-line până la data de 08.07.2011. La data de 31.12.2011 figurau ca depuse 172 proiecte (pentru care valoarea contribuției FEDR este de 467.543.976 lei), dintre care 170 sunt în faza de evaluare. În cadrul acestui apel au fost aprobate și contractate 2 proiecte (beneficiarul fiind Casa Națională de Asigurări de Sănătate) a căror contribuție FEDR este de 139.695.548 lei.

Operațiunea 3.1.4 (apelul 2) – *Susținerea conectării unităților școlare la Internet prin conexiuni la broadband - din cadrul DMI 3.1 – Susținerea utilizării TIC*

Bugetul alocat acestui apel a fost de 32,17 milioane Euro (echivalent lei: 140 milioane lei).

Această operațiune a fost demarată la data de 21.09.2011, competiția fiind cu depunere continuă până la data de 15.11.2011, dată la care se înregistra ca depus un singur proiect cu beneficiar Ministerul Educației (valoarea contribuției FEDR este de 114.027.005 lei)

Operațiunea 3.3.1 (apelul 2) - *Sprijin pentru sisteme TIC integrate și alte aplicații electronice pentru afaceri - din cadrul DMI 3.3. – Dezvoltarea e-economiei*

Bugetul alocat acestui apel a fost de 64,34 milioane Euro (echivalent lei: 280 milioane lei).

Această operațiune a fost demarată la data de 05.10.2011, competiția fiind cu depunere continuă și înregistrare on-line până la data de 30.03.2012. La data de 31.12.2011 erau depuse 671 proiecte valoarea contribuției FEDR este de 233.281.805 lei) care sunt în evaluare.

Cu titlu informativ, precizăm că în luna decembrie 2011, OIPSI a finalizat toate demersurile și pentru lansarea apelului de proiecte pentru **operațiunea 3.3.2** „*Sprijin pentru dezvoltarea sistemelor de comerț electronic și a altor soluții on-line pentru afaceri*”, perioada de înscrierile on-line fiind cuprinsă între data de 05.01.2012 și 29.06.2012.

La data de 31.12.2011, situația realizării indicatorilor (informații extrase din contractele semnate) la nivelul AP 3, se prezintă astfel :

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Număr de proiecte TIC	Realizat	-	-	167*	248	481					481
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	1.400	1.400
	Valoarea de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rețele	Realizat	-	-	0	0	0					0

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
broadband realizate- infrastructura comunicații electronice (număr)	at										
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sisteme informatice implementate / extinse (număr)	Realizat	-	-	0	1	52					52
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000	1.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sisteme pentru care se asigură interoperarea în cadrul operațiunii interoperabilitatea (număr)	Realizat	-	-	7	54	54					54
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM conectate la internet broadband - infrastructura de comunicații electronice (număr)	Realizat	0	0	127	127	187					187
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	5.000	5.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instituții publice conectate la rețele broadband- infrastructura de comunicații electronice (număr)	Realizat	-	-	0	10	10					10
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Unități/ inspectorate școlare conectate la internet broadband - infrastructura de comunicații electronice (număr)	Realizat	-	-	2302 **	0	0					0
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	500	500
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ONG conectate la internet broadband- infrastructura	Realizat	-	-	0	32	32					32
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
	Valoare de	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
de comunicații electronice (număr)	bază										
Populație adițională care are acces la rețele broadband - infrastructura comunicații electronice (număr)	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	300.000	300.000
	Valoarea de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utilizatori de mijloace electronice înregistrați E-guvernare E-learning E-sănătate Interoperabilitate (număr)	Realizat	-	-	0	0	412256					412256
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	300.000	300.000
										200.000	200.000
										400.000	400.000
Valoarea de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
IMM care utilizează sisteme informatice de management integrat (număr)	Realizat	-	-	0	66	71					71
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	800	800
	Valoarea de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM care utilizează sisteme informatice de comerț electronic (număr)	Realizat	-	-	0	14	15					15
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	4.200	4200
	Valoarea de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Notă : *Din 167 de proiecte TIC contractate și raportate în anul 2009, pe parcursul implementării realizate în anul 2010 au fost reziliate 20 contracte specifice.

** Cele 2302 contracte de finanțare, raportate în 2009, care aveau ca scop conectarea unităților școlare la internet broadband, au fost reziliate, urmând a fi lansat un nou apel de proiecte specific.

Deși la momentul de raportare, pentru majoritatea indicatorilor AP 3, probabilitatea de realizare pare incertă, eforturile de accelerare a activităților de evaluare și contractare în perioada următoare, vor conduce la realizarea indicatorilor la valori sensibil mai ridicate, dar în numeroase cazuri, sub cele asumate.

O situație specifică se înregistrează la indicatorul legat de operațiunea de infrastructură de broadband unde întârzierile legate de implementarea operațiunii specifice fac ca indicatorul respectiv să nu înregistreze vreun progres.

În ceea ce privește DMI 3.1.-Susținerea utilizării tehnologiei informație, se poate observa faptul că valorile specifice indicatorului referitor la conectarea IMM și ONG la broadband au înregistrat o creștere prin depunerea în 2011 a peste 2000 de proiecte, fapt ce crează premisele atingerii țintei propuse.

Indicatorii specifici DMI 3.3.- Susținerea eEconomiei, înregistrează o creștere, lansarea în anul 2011 de noi apeluri, precum și interesul manifestat de către potențialii beneficiari, conturând convingerea atingerii țintelor stabilite.

Deși indicatorul referitor la conectarea unităților școlare la internet broadband a înregistrat inițial un regres prin rezilierea contractelor semnate în anul 2009, premisele atingerii țintei propuse au fost revitalizate prin aprobarea și semnarea contractului de finanțare specific cu Ministerul Educației, la începutul anului 2012, contract prin care s-a stabilit conectarea la internet broadband a peste 2.400 de unități școlare

- **Analiză calitativă**

Până la sfârșitul trimestrului IV 2011, din bugetul FEDR de 383,17 milioane euro alocat axei prioritare, a fost lansat cca.85% din buget, restul urmând a fi mobilizat, în principal, prin intermediul lansării operațiunii de broadband.

Până la momentul raportării, în ceea ce privește apelurile, deschiderea acestora arată un progres rezonabil, singura operațiune nelansată încă fiind operațiunea.3.1.2 - *Srijin pentru pentru realizarea rețelelor de broadband în zonele de eșec al pieței (zone rurale și zone mici urbane defavorizate din punct de vedere al accesului).*

La data de 31.12.2011 se pot evidenția rezultate semnificative în procesul de depunere a aplicațiilor. Astfel :

- valoarea contribuției din FEDR solicitată prin proiectele depuse la nivelul axei prioritare, depășește de 2 ori valoarea contribuției din FEDR alocată
- nevoia de finanțare pentru susținerea implementării de soluții de e-sănătate, a făcut în cazul apelului 2 al operațiunii 3.2.4 (local), apel lansat în anul 2011, valoarea contribuției din FEDR solicitată prin proiectele depuse, să depășească de cca. 7 ori valoarea contribuției din FEDR alocată apelului.
- din totalul celor 849 proiecte depuse la data de 31.12.2011 la nivelul DMI 3.3, 671 proiecte reprezintă proiectele depuse în cadrul apelului 2 al operațiunii 3.3.1 , apel lansat în luna octombrie 2011.

Analizând situația progresului în procesul de depunere a aplicațiilor, analiză în care trebuie ținut cont și de iminenta lansare a operațiunii operațiunea 3.1.2, putem estima că fondurile alocate AP 3 vor fi utilizate integral, cu condiția să se recupereze rapid întârzierile majore în implementarea operațiunii de broadband.

Rata de succes, pentru **apelurile active** în anul 2011, se prezintă astfel:

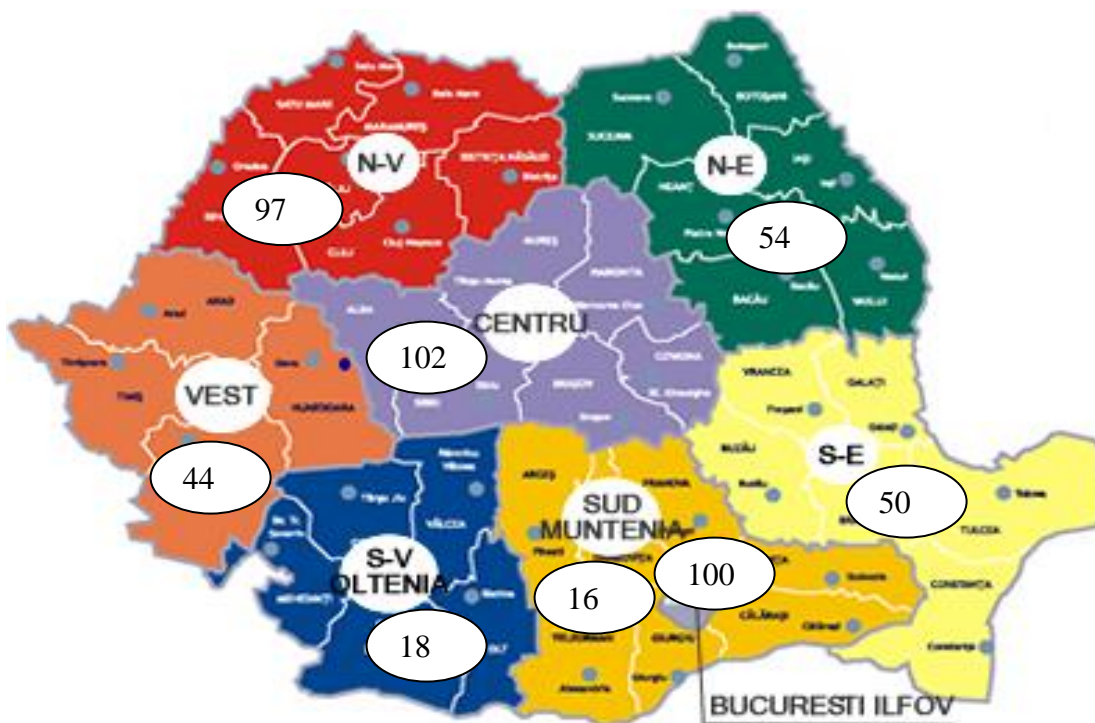
Operațiunea	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte selectate	Rata de succes
3.1.1 (apel 2)	2091	307	14,7%
3.1.4 (apel 2)	1	-	-
3.2.4 (apel 2)	172	2	1,2%
3.3.1 (apel 2)	671	-	-

În ceea ce privește ciclul de procesare al proiectelor, se constată următoarele:

- Cu privire la procesul de evaluare este relevantă comparația între numărul proiectelor aflate în curs de evaluare la finele lunilor decembrie ale anilor 2010 și 2011, raportat la numărul proiectelor depuse la finele respectivelor ani de referință. La 31.12.2010, 144 proiecte figurau în faza de evaluare, față de cele 1816 proiecte depuse, iar la 31.12.2011, 189 proiecte figurau în faza de evaluare, față de cele 4035 proiecte depuse, fapt ce demonstrează că, și în condițiile dublării numărului de proiecte depuse, se menține ritmul bun de procesare la nivelul acestei faze.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, numărul proiectelor aprobate înregistrat la finele anului 2011 s-a dublat și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut de 1,8 ori. Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele aprobate reprezintă cca. 50% raportat la alocarea 2007-2013.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, numărul proiectelor contractate înregistrat la finele anului 2011 a crescut de 1,9 ori și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu 210%. Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele contractate reprezintă cca. 36% raportat la alocarea 2007-2013.

Raportând numărul contractelor semnate la numărul proiectelor depuse, constatăm că procentul este de numai 11,9%, ceea ce indică atât nivelul scăzut de absorbție precum și cel de realizare al indicatorilor asumați.

Repartizarea celor 481 proiecte contractate, pe regiuni de dezvoltare

Analizând distribuția regională a contractelor, constatăm că numărul proiectelor contractate în regiunile din „jumătatea nordică” a țării este substanțial mai mare decât numărul proiectelor contractate în regiunile din „jumătatea sudică” a țării. Astfel, făcând abstracție de regiunea București-Ilfov, care reprezintă - la nivel național – și un puternic centru TIC, regiunile din „jumătatea de sud” a țării cumulează doar 28% din proiectele contractate, raportat la numărul proiectelor contractate în regiunile din „jumătatea de nord” a țării. Faptul poate fi explicat și prin nivelul de pregătire, precum și prin „apetența” tradițională a locuitorilor zonei transilvane pentru „conexiunile” cu spațiile central și vest-europene. Decalajul semnalat are, pe lângă explicația de ordin social și o justificare de ordin economic, regiunile din centrul și vestul țării, beneficiind de puternice concentrări industriale care au determinat apelarea la tehnologia informațiilor și comunicațiilor, iar regiunea NE resimțea o nevoie acută de conectare la informații și comunicații, fapt ce a impulsionat apelul la finanțarea prin AP 3.

Referindu-ne strict la anul 2011, cele mai multe contracte au fost încheiate la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Vest, urmată de regiunea București-Ilfov și regiunea Centru, la polul opus, cu o pondere scăzută situându-se regiunea Sud – Muntenia.

Analizând distribuția contractelor pe tipuri de beneficiari constatăm că numărul cel mai mare de proiecte contractate sunt din sfera întreprinderilor mici și mijlocii, respectiv 339 proiecte, următoarele poziții fiind ocupate, la mare distanță, de contractele semnate de ONG-uri (53 proiecte) și de contractele semnate de autoritățile publice locale (31 proiecte).

Deși numărul contractelor semnate cu IMM-urile este mare în raport cu numărul total al contractelor semnate, totuși valoarea contribuției din FEDR pentru proiectele contractate cu beneficiari întreprinderi mici și mijlocii reprezintă doar puțin peste 6% din contribuția FEDR la contractele semnate până la finele anului 2011. Prin prisma valorii contribuției din FEDR

pentru proiectele contractate, se detașează contractele semnate cu instituțiile publice centrale care reprezintă 54% din contribuția FEDR la contractele semnate până la finele anului 2011.

OI PSI a primit de la beneficiari un număr de 327 de cereri de rambursare a căror contribuție publică (FEDR+BS) a fost de 144.590.029,00 lei (33.225.338,71 euro).

AM POS CCE, în calitate de organism responsabil cu plata către beneficiari, a primit un număr de 280 de cereri de rambursare a căror valoare eligibilă a fost de 129.278.211 lei (29.706.836,48 euro).

În cadrul procesului de implementare, în anul 2011 au fost întreprinse 24 vizite de monitorizare, care au prilejuit atât analiza calității managementului beneficiarilor, realității investițiilor executate, calității activităților desfășurate cât și acordarea suportului pentru activitatea viitoare. În general, concluzia vizitelor de monitorizare a fost că proiectele au fost implementate corespunzător, cu îndeplinirea obiectivelor asumate.

În cursul **anului 2011** s-au efectuat un număr de 33 de misiuni de verificare la fața locului, în care s-au verificat cheltuielile declarate de beneficiari însumând **32.886.053,27 lei**, din care:

- 20 misiuni vizând cereri de rambursare depuse în cadrul DMI 3.2, având ca obiect verificarea de cheltuieli însumând 30.089.018,52 lei;
- 8 misiuni vizând cereri de rambursare depuse în cadrul Op. 3.3.1, având ca obiect verificarea de cheltuieli însumând 1.723.858,03 lei;
- 5 misiuni vizând cereri de rambursare depuse în cadrul Op. 3.3.2, având ca obiect verificarea de cheltuieli însumând 1.073.176,72 lei.

De asemenea, urmare a misiunilor de control, în cadrul DMI 3.2 s-au aplicat corecții financiare în sumă de 1.403.076,25 lei pentru nerespectarea procedurii de achiziție (criterii de calificare și selecție restrictive) conform OUG nr.66/2011 și pentru echipamente achiziționate și rambursate necuprinse în bugetul aprobat anexat contractului de finanțare.

Situația proiectelor finalizate se prezintă astfel:

Operațiunea	Număr Proiecte Finalizate	Număr Proiecte Finalizate care au primit Rambursare Finală
Op.3.1.1	155	112
Op.3.2.1	14	6
Op.3.2.2	9	1
Op.3.2.3	9	1
Op.3.2.4 (local)	3	-
Op.3.3.1	52	10
Op.3.3.2	12	5

3.3.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Problema

Cea mai mare întârziere în lansare și, ca urmare cea mai mare problemă, o reprezintă operațiunea *Sprijin pentru realizarea rețelelor de broadband în zonele de eșec al pieței (zone rurale și zone mici urbane defavorizate din punct de vedere al accesului)*.

Măsura

În contextul modelului de proiect cu beneficiar public, beneficiarul a demarat pregătirea documentelor necesare unui proiect de tip proiect major.

În data de 28 decembrie 2010 a fost aprobată de Guvernul României Nota privind constituirea unei echipe de proiect pentru implementarea proiectului de dezvoltare a unei infrastructuri de internet de banda largă în zonele defavorizate. Echipa de proiect a fost constituită din reprezentanți ai MCSI, ACIS, ANCOM, AM și OIPSI. Ulterior au fost cooptați și reprezentanți ai Consiliului Concurenței și ai Serviciului de Transmisiuni Speciale, precum și reprezentantul Jaspers în România.

Echipa a avut mai multe întâlniri în 2011, ocazii cu care s-au analizat atât aspecte privind tipul de beneficiar (beneficiar public - MCSI sau beneficiari privați -operatorii), variantele de implementare (proiect major sau mai multe proiecte ce pot fi considerate independente), definirea clară a zonelor albe, respectiv estimarea valorii proiectului/proiectelor, cât și detalii privind dezvoltarea soluției tehnice, cu scopul de a contura condițiile pentru elaborarea unui model de implementare, cu activități, termene și responsabilități concrete

În perioada ianuarie-februarie 2011, echipa de proiect a analizat variantele adecvate ce pot fi adoptate în vederea realizării unei infrastructuri de comunicații în bandă largă în zonele defavorizate, în deplină conformitate cu legislația națională și comunitară în domeniul comunicațiilor electronice, fondurilor structurale, ajutorului de stat și a concurenței.

Având în vedere observațiile realizate de furnizorii de rețele sau servicii de comunicații electronice în cadrul consultărilor publice organizate în datele de 20 ianuarie 2011 și 8 februarie 2011, observațiile reprezentanților Comisiei Europene (DG Regio) (în urma prezentării de către Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale a ideilor principale ale modelului propus, în cadrul întâlnirii organizate în data de 22 februarie 2011) și ținând seamă, în cel mai înalt grad, și de prevederile Comunicării Comisiei Europene 2009/C 235/04 („Orientări comunitare pentru aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor în bandă largă”), modelul de implementare, pe care echipa de proiect l-a propus, necesită, în vederea pre-notificării, adoptarea unor măsuri și luarea unor decizii referitoare la următoarele aspecte:

- a) Realizarea unui studiu care să analizeze în detaliu, atât din punct de vedere al caracteristicilor tehnice, cât și al celor comerciale, încadrarea serviciilor de internet mobil în categoria serviciilor de broadband definite conform exigențelor Strategiei Naționale de Broadband, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 444/2009. Studiul este necesar și pentru stabilirea cu acuratețe a zonelor albe din punct de vedere al comunicațiilor în bandă largă.
- b) Efectuarea unui studiu referitor la estimarea costurilor medii de investiție necesare pentru asigurarea serviciilor de broadband pentru o localitate, în funcție de caracteristicile geografice și tehnologia utilizată. Studiul va permite estimarea numărului de localități situate în zone albe care vor beneficia de acoperire cu servicii de broadband la momentul terminării proiectului.
- c) Pentru asigurarea monitorizării tuturor obligațiilor care ar fi impuse prin contractul de finanțare, în special condițiile de acces și tarifare, s-a menționat și eventualitatea de a se modifica cadrul legislativ în domeniu.

În urma analizei modelului de implementare, în luna iunie 2011, a fost adoptată la nivel ministerial decizia de implementare a proiectului privind infrastructura de broadband (OPERATORI/MCSI).

Prenotificarea pe ajutor de stat pentru Proiectul de dezvoltare a unei infrastructuri de comunicații în banda largă în zonele albe a fost transmisă, cu caracter informal, către Comisia Europeană în data de 14 Iulie 2011.

Au fost realizate întâlniri cu reprezentanții PNDR (din cadrul Ministerului Agriculturii) pentru a stabili modalitatea de colaborare, în vederea obținerii sprijinului pentru utilizarea fondurilor alocate prin Planul European de Redresare Economică pentru dezvoltarea infrastructurii de internet în bandă largă în zonele rurale.

În perioada iulie – septembrie 2011 au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- transmiterea prenotificării schemei de ajutor de stat către CE (luna iulie 2011).
- elaborarea planului de management (septembrie 2011).
- inițierea Memorandumului pentru aprobarea modelului de implementare și crearea cadrului instituțional (septembrie 2011).
- demararea consultărilor cu JASPERS în vederea acordării asistenței pentru elaborarea documentației de proiect -SF, ACB, EIA- (septembrie 2011).
- declanșarea procedurii de achiziții publice pentru elaborarea unui studiu de fezabilitate și a unei consultanțe pentru stabilirea modelului operațional management (septembrie 2011).

Pe această bază, au fost realizate două studii de fezabilitate, în acest moment fiind în faza de elaborare documentația specifică pentru achiziționarea serviciilor de realizare a studiului de fezabilitate ce trebuie depus în cadrul proiectelor majore.

În prezent termenele asumate pentru activitățile planificate menționate mai sus sunt mult depășite, riscul ca acest proiect să nu poată fi realizat/implementat fiind deja un risc major.

Alte probleme:

- Implementarea lentă a proiectelor DMI 3.2, datorită problemelor semnalate și la Cap. 2.3 specifice beneficiarilor publici: capacitatea și expertiza destul de limitată a beneficiarilor din administrația centrală și locală de a pregăti și implementa corespunzător proiecte este dublată de deficiențe care vizează în principal: inexistența unui personal specializat suficient, cu experiență și motivat salarial, lipsa unei planificări strategice și a unei bugetări riguroase a proiectelor, competențe scăzute în domeniul cheie precum managementul de proiecte, achizițiile publice sau managementul financiar-bugetar. Datorită restricțiilor bugetare, în situația actualei crize economice, întârzierile în implementarea proiectelor cu beneficiari publici se amplifică și datorită imposibilității asigurării cash-flowului.
- Număr foarte mare de cereri de finanțare în cadrul operațiunii 3.1.1 (peste 2.000), care evidențiază și mai mult subdimensionarea și migrația de personal care sunt cele mai critice din sistemul de gestionare a POS CCE.
- La cele de mai sus se adaugă lipsa oricărei asistențe oferite de consultanță externă care să contrabalanseze personalul subdimensionat, datorită problemelor mari în utilizarea fondurilor de AT, situație ce trenează de cca 2 ani.

3.4. AXA PRIORITARĂ 4: CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI A SECURITĂȚII FURNIZĂRII ÎN CONTEXTUL COMBATERII SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Așa după cum arată și titlul axei prioritare, investițiile specifice AP 4 sunt vitale atât pentru mediul economic, cât și pentru mediul înconjurător.

În contextul în care UE s-a angajat ca până în 2020 să reducă emisiile de dioxid de carbon și alte gaze cu efect de seră cu 20%, în raport cu nivelurile din 1990 și să aducă la 20% ponderea energiei regenerabile în consumul total (Directiva CE 2009/28), România face eforturi deosebite pentru atragerea de investiții în business-ul cu energie regenerabilă.

În consonanță cu aprecierile raportului CE (2011) - care avea ca obiect modalitățile prin care UE și-ar putea atinge țintele de energie verde - aprecieri care indicau faptul că toate scenariile se îndreaptă către soluția reprezentată de energia eoliană, ca principală formă alternativă de energie, România este pe cale să devină un adevărat „paradis” pentru instalarea turbinelor eoliene.

Sectorul de energie eoliană din România a cunoscut un adevărat „boom” în ultimii doi ani, puterea instalată cumulată dublându-se la finele anului 2011 față de anul 2010 și preconizându-se a depăși în 2012 puterea instalată a centralei nucleare de la Cernavodă.

România găzduiește, în prezent, în zona Dobrogea, cel mai mare parc eolian terestru din Europa, deținut de firma CEZ (Cehia) și tot în aceeași zonă, firma Iberdrola (Spania) urmează să construiască cel mai mare parc eolian terestru din lume.

Potrivit Asociației Române pentru Energie Eoliană (RWEA), sectorul de energie eoliană din țara noastră poate atrage investiții de peste 5 miliarde de euro până în anul 2013.

Conform ultimului raport Country Attractiveness Indices, lansat în nov.2011 de Ernst & Young, România a urcat pe locul 13 între cele mai atractive țări din lume privind investițiile în energie regenerabilă. Această poziționare este justificată atât de potențialul eolian, cât și de potențialul hidro, o altă alternativă durabilă de dezvoltare a sectorului energetic românesc.

Cele mai recente estimări arată că potențialul hidroenergetic tehnic amenajabil al României este de aproximativ 32000 GWh/an.

Sprijinul acordat prin AP 4 apare cu atât mai important pentru investițiile în energie verde și în protejarea mediului înconjurător, cu cât Agenția Internațională de Energie (AIE) sublinia că pentru 1 dolar SUA de investit în tehnologiile „curate”, care va rămâne necheltuit până în 2020, costurile suplimentare pentru a compensa creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră se vor ridica la 4,3 dolari SUA.

3.4.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate

- **Informații cu privire la progresul fizic și financiar**

În anul 2011, în cadrul AP 4 – Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice, au fost lansate 2 noi apeluri de proiecte:

Operațiunea 4.1.1 (apelul 3) – *Sprijinirea investițiilor în instalații și echipamente pentru întreprinderi din industrie, care să conducă la economii de energie în scopul îmbunătățirii*

eficienței energetice din cadrul DMI 4.1. – Energie eficientă și durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic din punct de vedere al mediului)

Bugetul alocat acestui apel a fost de 56 milioane Euro (echivalent lei: 243,6 milioane lei). Valoarea maximă a finanțării acordate în cadrul cererii de propuneri de proiecte este de 80 milioane lei. Această operațiune, cu depunere continuă, a fost demarată la data de 16.05.2011, iar termenul limită de depunere a proiectelor a fost 15.12.2011, dată până la care au fost depuse 18 proiecte (pentru care valoarea contribuției FEDR este de 184.481.894 lei). La data de 31.12.2011, cele 18 proiecte erau în curs de evaluare.

Operațiunea 4.1.2 (apel 1) – (sub-operațiunea „a”- partea de transport),– *Sprijinirea investițiilor în extinderea și modernizarea rețelelor de transport al energiei electrice, gazelor naturale și petrolului, precum și ale rețelelor de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale, în scopul reducerii pierderilor în rețea și realizării în condiții de siguranță și continuitate a serviciilor de transport (sub-operațiunea a) și distribuție (sub-operațiunea b)* din cadrul DMI 4.1. – Energie eficientă și durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic din punct de vedere al mediului)

Bugetul FEDR alocat acestui apel a fost de 51,36 milioane Euro (echivalent lei: 223,58 milioane lei).

Această operațiune a fost demarată la data de 14.06.2011, iar termenul limită de depunere a proiectelor a fost 15.07.2011, dată până la care au fost depuse 5 proiecte. Valoarea proiectelor depuse depășește de patru ori valoarea bugetului alocat operațiunii pentru perioada 2007-2013. La data de 31.12.2011, toate cele 5 proiecte depuse erau selectate pentru finanțare (pentru care valoarea contribuției FEDR este 239.350.641 lei).

Prin Decizia nr.13/28.06.2011, CM POS CCE a aprobat suplimentarea bugetului apelului 2 pentru Op. 4.2 „Sprijinirea investițiilor în modernizarea și realizarea de noi capacități de producere a energiei electrice și termice. prin valorificarea resurselor energetice regenerabile: a biomasei, a resurselor hidroenergetice (în unități cu putere instalată mai mică sau egală cu 10MW), solare, eoliene, a biocombustibilului, a resurselor geotermale și a altor resurse regenerabile de energie” din cadrul AP 4, cu suma de 100 milioane Euro,realocată acestei operațiuni prin Decizia nr.9/22.10.2010 a CM POS CCE.

Prin Decizia nr.14/24.11.2011, CM POS CCE a aprobat realocarea în cadrul AP 4 a sumei de 100 milioane Euro de la Op. 4.1.3 „Investiții în instalații de desulfurare a gazelor de ardere, arzătoare cu NOx redus și filtre pentru IM A din grupuri modernizate/retehnologizate” către Op. 4.2 „Sprijinirea investițiilor în modernizarea și realizarea de noi capacități de producere a energiei electrice și termice. prin valorificarea resurselor energetice regenerabile: a biomasei, a resurselor hidroenergetice (în unități cu putere instalată mai mică sau egală cu 10MW), solare, eoliene, a biocombustibilului, a resurselor geotermale și a altor resurse regenerabile de energie”.

Totodată, prin aceeași decizie, CM POS CCE a aprobat realocarea către AP 2, pentru proiectul Extreme Light Infrastructure (ELI), a următoarelor sume din cadrul unor operațiuni ale AP 4 :

- 27 milioane Euro de la Op. 4.1.3 „Investiții în instalații de desulfurare a gazelor de ardere, arzătoare cu NOx redus și filtre pentru IM A din grupuri modernizate/retehnologizate”
- 15 milioane Euro de la Op. 4.3.1 „Sprijinirea investițiilor pentru interconectarea rețelelor naționale de transport al energiei electrice și gazelor naturale cu rețelele europene”

- 7 milioane Euro de la Op. 4.1.1 „Sprijinirea investițiilor în instalații și echipamente pentru întreprinderi din industrie, care să conducă la economii de energie în scopul îmbunătățirii eficienței energetice”.

La data de 31.12.2011, situația realizării indicatorilor la nivelul AP 4 , se prezintă astfel:

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Tota I
Proiecte pentru îmbunătățirea eficienței energetice (număr)	Realizat	0	0	0	0	2					2
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	150	150
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie (număr)	Realizat	-	-	12	14	14					14
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte pentru îmbunătățirea calității aerului – proiecte IMA (număr)	Realizat	-	-	0	0	1					1
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Interconectări rețele de transport sector energie electrică sector gaze naturale (număr)	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM asistate financiar eficient a energetică sector RRE (număr)	Realizat	-	-	-0 -6	-0 -6	-0 -5					-0 -5
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-125 -25	-125 -25
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Întreprinderi mari asistate eficient a energetică sector RRE (număr)	Realizat	-	-	-0 -4	-0 -2	-2 -6					-2 -6
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-25 -5	-25 -5
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungime de rețea de distribuție extinsă/modernizată - sector energie electrică (km)	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungime de rețea de transport	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
extinsă/ modernizată - sector energie electrică (km)	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungime de rețea de distribuție extinsă/ modernizată - sector gaze naturale (km)	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	150	150
Lungime de rețea de transport extinsă/ modernizată - sector gaze naturale (km)	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Realizat	-	-	0	0	0					0
Lungime de rețea de transport extinsă/ modernizată - sector gaze naturale (km)	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungime de rețea de transport extinsă/ modernizată - sector petrol (km)	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50
Reducerea puterii electrice absorbite din sistem MW	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Realizat	-	-	0	0	0					0
Reducerea cantității de gaze naturale absorbite din rețea MWh	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	90	90
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reducerea cantității de abur sau/ și apă fierbinte, exclusiv pentru scopuri industriale MWh	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	90	90
Reducerea pierderilor tehnologice în rețeaua de distribuție sector energie electrică sector gaze naturale (%)	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Realizat	-	-	0	0	0					0
Capacitatea	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	2-3	2-3
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Capacitatea	Realizat	-	-	0	85,2	99,2					99,2

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
energetică suplimentară instalată – sector RRE -Electric -Termic (MW)						din care: -electric 54,13 -termic 45,07					
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Creșterea capacității de reținere a emisiilor de bioxid de sulf (Instalații mari de ardere) t _{SO2}	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	100.000	100.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Creșterea capacității de reținere a emisiilor de oxizi de azot (Instalații mari de ardere) t _{NOX}	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	10.000	10.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Creșterea capacității de reținere a particulelor poluante (Instalații mari de ardere) t _{pulberi/kwh}	Realizat	-	-	0	0	0					0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,3
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de muncă nou create: - femei - bărbați	Realizat	-	-	0	112	129					129
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	200-400	200-400
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Devine din ce în ce mai evident că realizarea obiectivelor și indicatorilor, așa după cum erau ele stabilite în forma inițială, ridică o serie de probleme.

Dacă realizarea țintelor legate de operațiunea 4.2 (RES) par a nu ridica probleme, nici din punctul de vedere al numărului de proiecte, nici din punctul de vedere al tipului beneficiarilor și nici din punctul de vedere al capacității suplimentare instalate, realizarea majorității celorlalți indicatori este, în actualul context, improbabilă : țintele legate de proiectele de securizare a transportului și distribuției de resursă suferă atât ca dinamică, cât și ca sferă de aplicare (singurul proiect preconizat vizând energia electrică), iar țintele legate de reținerea emisiilor nocive și a particulelor poluante, în proiectele privind IMA, sunt practic anulate prin decizia de schimbare a ajutorului de stat regional în ajutor de stat de mediu, ceea ce va determina eliminarea operațiunii privind IMA din programul de competitivitate economică.

Având în vedere propunerea de suplimentare de fonduri pentru operațiunea de resurse regenerabile și de scădere corelativă de fonduri pentru operațiunile de eficiență energetică, instalații mari de ardere, respectiv interconectări, se preconizează eliminarea unor indicatori, introducerea unor indicatori noi, precum și modificarea țintelor unor indicatori ca urmare a creșterii/scăderii sumelor alocate.

- **Analiză calitativă**

Până la sfârșitul trimestrului IV 2011, a fost lansat 95% din bugetul alocat axei, respectiv, din 638 milioane euro – buget FEDR alocat, au mai rămas de lansat în anul 2012 cca.30 milioane euro.

Până la momentul raportării, în ceea ce privește apelurile, deschiderea acestora arată un progres rezonabil.

Singura operațiune nelansată încă este Op.4.3.1, care, din fericire, are drept particularitate faptul că se adresează doar către 2 potențiali beneficiari, operatorii unici ai rețelelor naționale de transport de profil (energie electrică, respectiv gaze naturale). Lansarea în perioada imediat următoare a acestei ultime operațiuni, precum și succesul preconizat, dat fiind stadiul avansat de pregătire al proiectului Transelectrica de conectare Reșița – Pancevo, contribuie atât la realizarea țintelor programului, dar vine și în întâmpinarea deciziei Consiliului European, din februarie 2011, ca fiecare stat membru să dispună de cel puțin două surse de gaze naturale și energie electrică până în 2014.

Dacă RAI pentru anul 2010 menționa numai progresele înregistrate la nivelul operațiunii 4.2 (RES), la 31.12.2011 se pot evidenția progrese în procesele de depunere și evaluare a aplicațiilor și în cadrul celorlalte operațiuni. Astfel :

- apelurile 2 și 3 pentru operațiunea 4.1.1. probează o creștere a interesului potențialilor beneficiari de finanțare pentru proiectele de investiții ce vizează eficiența energetică, numărul cumulativ de proiecte depuse în aceste apeluri depășind de 15 ori numărul proiectelor depuse în cadrul apelului 1, iar valoarea contribuției din FEDR solicitate crescând de peste 13 ori, față de același element de referință.
- pentru apelul la operațiunea 4.1.2.-partea de transport – cele 5 aplicații depuse au fost deja evaluate și aprobate , contribuția din FEDR solicitată prin proiecte acoperind fondurile UE alocate operațiunii
- pentru apelul la operațiunea 4.1.2 – partea de distribuție – din cele 52 proiecte depuse, cu o contribuție solicitată din FEDR ce depășește de 2 ori fondurile UE alocate operațiunii, 24 proiecte au fost deja aprobate.

Coroborând situația prezentată cu cea regăsită la operațiunea 4.2 (RES), în care prin cele 472 proiecte a fost solicitată o contribuție din FEDR ce depășește de 6 ori fondurile UE alocate operațiunii și ținând cont de propunerile de realocare a unor fonduri, atât în interiorul AP 4, cât și către alte axe prioritare ale programului operațional, putem estima că fondurile alocate AP 4 vor fi utilizate integral.

Rata de succes, pentru **apelurile active** în anul 2011, se prezintă astfel:

Operațiunea	Nr. proiecte	Nr. proiecte	Rata de
-------------	--------------	--------------	---------

	depuse	selectate	succes
4.1.1 apel 3	18	18	100%
4.1.2 (a)	5	5	100%
4.1.3	9	2	22%

În ceea ce privește ciclul de procesare al proiectelor, problemele cele mai serioase, au fost întâmpinate în faza de evaluare.

Întârzierile apărute în etapa de evaluare tehnico-financiară a proiectelor au fost determinate de desfășurarea procesului de achiziție publică a evaluatorilor externi. Într-un final, problemele procedurale legate de achiziția evaluatorilor exteni, au fost depășite astfel că, la finele anului 2011 nu mai existau întârzieri în ceea ce privește etapele de evaluare a proiectelor depuse în cadrul apelurilor de proiecte organizate de OIE. În plus, în luna ianuarie 2012, la nivelul AP 4 nu mai figurau în faza de evaluare, nici 10% din numărul proiectelor aflate în această fază la data de 31.12.2011.

În urma procesului de verificare a eligibilității solicitantului și a proiectului și a procesului de evaluare tehnico-financiară au fost identificate următoarele cauze ce au dus la respingerea a cca. o treime din proiecte:

- studiile de fezabilitate a proiectelor analizate, deși au respectat, în parte, conținutul cadru al studiului de fezabilitate din Ghidul Solicitantului și prevederile HG nr. 28/2008, au fost în proporție de circa 80% fără descrieri suficiente, cu date nefundamentate, fără obiective precise, analiza cost-beneficiu nu a respectat metodologia și indicațiile recomandate în Ghidul Solicitantului, etc.
- activitățile și obiectivele proiectului, graficul de implementare și bugetul alocat nu au fost corelate (ex. termene nerealiste supra/sub estimate, fără a lua în considerare posibile întârzieri în realizarea proiectului, evaluarea nerealistă a potențialului resurselor, imposibilitatea demonstrării dreptului de folosință asupra terenului, modificări substanțiale în timpul derulării procesului de evaluare);
- solicitantul nu a putut demonstra capacitatea susținerii proiectului, fluxul de numerar cumulat a fost negativ;

Comparativ cu situația la 31 decembrie 2010, numărul proiectelor aprobate în anul 2011 a crescut de cca.4 ori și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut de peste 2 ori. Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele aprobate reprezintă 55,3 % raportat la alocarea 2007-2013.

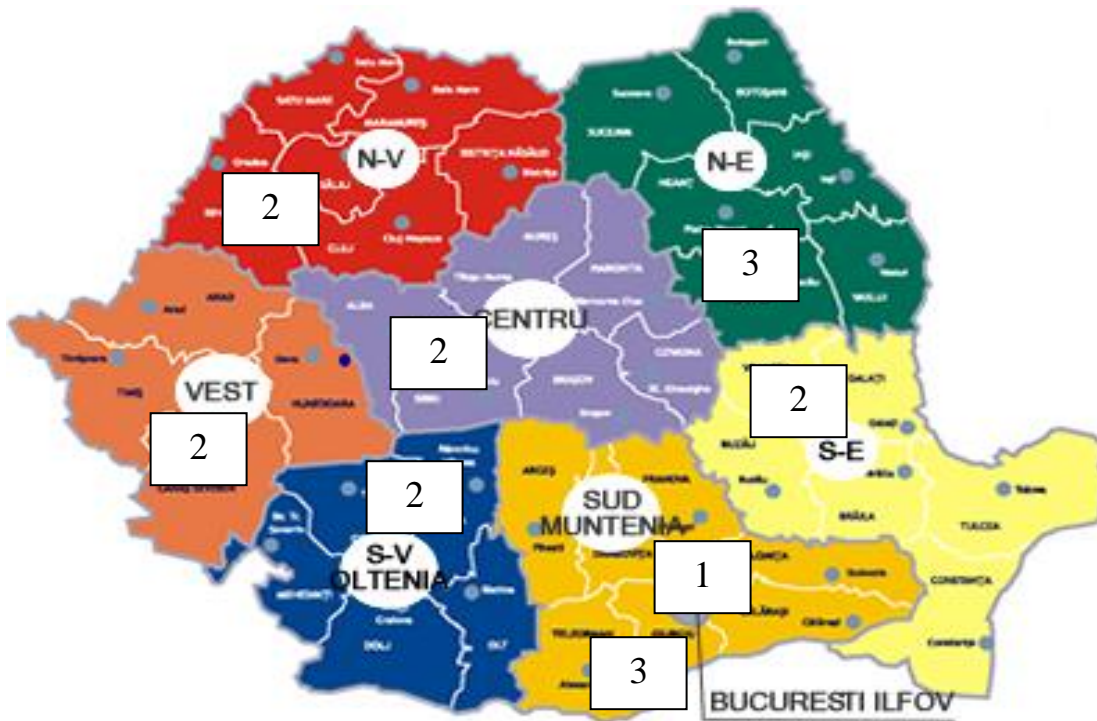
Cu privire la faza de contractare, trebuie subliniat că numărul contractelor semnate este mult sub nivelul cerințelor, dar că, urmare realocării fondurilor către Op.4.2 (RES) situația se va schimba radical, multe dintre proiectele evaluate cu peste 60 puncte, aflate în prezent pe lista de rezervă datorită bugetului limitat, fiind susceptibile de a fi contractate.

Menționăm totodată că toate proiectele aprobate se regăsesc în faza de contractare cei mai mulți solicitanți cerând însă prelungirea termenelor de depunere a documentației aferente fazei de contractare.

Și în anul 2011 au fost semnate numeroase acte adiționale aferente contractelor de finanțare deja semnate. Prin actele adiționale semnate s-au modificat la cererea beneficiarilor graficele de prefinanțare, graficele de rambursare, graficele de activități.

Calculând o rată de succes, raportând numărul contractelor semnate la numărul proiectelor depuse, constatăm că aceasta se ridică la doar cca.3%, ceea ce explică și nivelul foarte scăzut al absorbției fondurilor alocate AP 4.

Repartizarea celor 17 proiecte contractate, pe regiuni de dezvoltare

Proiectele contractate pe surse de energie regenerabilă (care dețin o pondere importantă în totalul proiectelor contractate) au o distribuție regională armonioasă și echilibrată, în sensul în care aproape toate regiunile de dezvoltare au cel puțin un proiect finanțat.

Repartizarea celor 14 proiecte contractate de la operațiunea 4.2 (RES) pe tipuri de resurse regenerabile este următoarea :

- hidro - 7
- eolian - 3
- solar - 2
- geotermal - 1
- biomasă - 1

Centralele hidro, inclusiv microhidrocentralele sunt considerate în prezent cele mai convenabile surse regenerabile și tehnologii de producere a energiei electrice, fiind urmate de turbinele eoliene și de centralele care utilizează biomasa, în acest ultim domeniu resimțindu-se încă nevoia de inovații în vederea valorificării cu mai mare eficiență a biomasei pentru producția de energie. După ultimele modificări legislative, interesul investitorilor poate deveni mai crescut pe segmentul energiei solare, unde numărul de certificate verzi acordate este destul de mare.

Din punctul de vedere al beneficiarilor contractelor, se constată că beneficiarii finanțărilor pentru proiectele de eficiență energetică sunt întreprinderi mari, iar beneficiarii finanțărilor

pentru proiectele RES sunt în 6 cazuri întreprinderi mari, în 5 cazuri IMM-uri și în 3 cazuri autorități publice locale.

O explicație a numărului mai redus de IMM-uri implicate în investițiile specifice AP 4 poate rezida și în faptul că, pe piața de profil, există alternative de creditare și obținere a unor granturi. Un exemplu îl constituie fondurile puse la dispoziție de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), prin intermediarii financiari locali, care finanțează investițiile IMM-urilor în îmbunătățirea operațiunilor industriale, înlocuirea echipamentelor și modernizarea generală care vizează îmbunătățirea eficienței energetice, reducerea consumului final de energie sau producerea de energie regenerabilă la scară redusă.

OIE a primit de la beneficiari un număr de 28 de cereri de rambursare a căror valoare eligibilă a fost de 363.176.311,00 lei (83.454.274,35 euro) din care contribuția publică (FEDR+BS) a fost de 196.115.208,00 lei (45.065.308,15 euro).

AM POS CCE, în calitate de organism responsabil cu plata către beneficiari, a primit un număr de 27 de cereri de rambursare a căror valoare eligibilă a fost de 193.516.870 lei (44.468.236,13 euro) Din totalul cererilor primite de AM POS CCE au fost plătite 19 cereri de rambursare în valoare de 141.370.927,48 lei (32.485.621,46 euro).

Numărul mic al contractelor încheiate a influențat și activitatea de monitorizare a implementării. Astfel, din cele 23 misiuni planificate a se efectua în anul 2011, s-au putut realiza doar 13 vizite de monitorizare. Cauzele pentru neefectuarea restului de 10 misiuni planificate, sunt următoarele :

- 3 cazuri în care beneficiarii contractelor de finanțare nu au realizat activități
- 1 caz privind un contract supus procedurii de nereguli
- 1 caz privind un contract la care, urmare solicitării și acceptării prelungirii perioadei de executare, s-a decalat implicit și data vizitei de monitorizare
- 2 cazuri pentru un contract reziliat la cererea beneficiarului
- 3 cazuri în care, întrucât nu se justifica datorită situației faptice din teren, s-a realizat doar câte o vizită de monitorizare din cele două planificate.

Urmare și diminuării numărului de misiuni planificate, s-au putut realiza 2 vizite de monitorizare suplimentare, neincluse în programul inițial.

Întârzierile apărute în implementarea proiectelor au fost determinate cu precădere de:

- dificultatea asigurării cofinanțării proiectului
- fenomene meteo dificile
- complexitatea tehnică ridicată a proiectelor din domeniul energetic
- procedura complexă de achiziții publice și contestațiile apărute
- cererile de rambursare depuse de beneficiari nu respectă formatul standard și au trebuit refăcute

3.4.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Problemă

Lipsa de interes a agenților economici din sectorul industrial pentru investițiile în proiecte de eficiență energetică

Măsură

Pentru apelul lansat în cursul anului 2011 au fost propuse simplificări ale ghidului de eficiență energetică, respectiv modificări ale condițiilor de eligibilitate, simplificări ale criteriilor de evaluare tehnico-financiară în vederea facilitării accesului beneficiarilor la cofinanțarea din sursele publice aferente acestei operațiuni, între care:

- introducerea necesității prezentării o dată cu cererea de finanțare a scrisorii de confort care să ateste cel puțin capacitatea solicitantului de a asigura contribuția proprie la valoarea cheltuielilor eligibile ale proiectului.
- introducerea necesității ca proiectul să realizeze o economie de energie, de cel puțin 5%, determinată în conformitate cu bilanțul energetic (numai pentru proiecte de eficiență energetică care nu vizează cogenerarea de înaltă eficiență)

Problemă

Întârzieri în procesul de evaluare a proiectelor

Măsură

Analiza factorilor reali ce au condus la durata îndelungată a evaluării a impus apelul - prin achiziție publică din fondurile de Asistență Tehnică ale Axei Prioritare 5 - la evaluatori externi, prin a căror contribuție s-a reușit recuperarea întârzierilor la finele anului 2011.

Problemă

În cursul trim. III 2011 a fost semnat contractul nr. 1 IMA /05.07.2011 aferent proiectului „Instalație comună de desulfurare gaze de ardere de la blocurile 1 și 2 – Sucursala Electrocentrale Craiova II” cod SMIS 2519, beneficiar S.C. COMPLEXUL ENERGETIC CRAIOVA S.A.

În data de 22.12.2011 a fost transmisă adresa DG Regio nr. ARES (2011) 404122 referitoare la eventuala modificare a Deciziei Comisiei Europene privind aprobarea finanțării acestui proiect major, întrucât, în opinia CE, această investiție nu reprezintă „investiție inițială” (conform Liniilor directoare privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013 (2006/C 54/08), în condițiile în care ajutorul de stat se acordă doar ca ajutor pentru investiții inițiale. Prin aceeași adresă se precizează că pentru acest tip de investiții ar trebui utilizate Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului (2008/C 82/01). Ajutorul de stat privind protecția mediului se acordă doar în ceea ce privește depășirea standardelor comunitare în domeniu și nu pentru atingerea acestora. În acest caz cheltuielile eligibile ar reprezenta doar costurile care au implicat depășirea standardelor comunitare, iar fondurile care ar putea fi obținute ar fi extrem de mici (circa 800.000 euro/ proiect sumă mică în raport cu valoarea finanțării actuale de peste 20 milioane euro/proiect în condițiile aplicării schemei de ajutor de stat regional aprobată prin HG nr. 718/02.07.2008).

Măsură

- prin Decizia nr. 14 a CM POS CCE din data de 24 noiembrie 2011, s-a hotărât realocarea unor sume importante de la operațiunea de IMA către alte operațiuni ale programului
- s-au făcut intervenții scrise la autoritățile cu competențe în domeniu, întrucât ne aflăm încă în prezența unui contract de finanțare semnat și se așteaptă inclusiv decizia finală a CE privitoare la viabilitatea operațiunii.

Problemă

Griparea investițiilor în proiectele privitoare la producerea energiei din resurse regenerabile, datorită nesiguranței legislative a investitorilor în domeniu

Măsură

Situația a fost deblocată prin adoptarea OUG nr. 88 din 12 octombrie 2011 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie

3.5. AXA PRIORITARĂ 5: Asistența tehnică

3.5.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate

- Informații cu privire la progresul fizic și financiar al priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Reuniuni ale comitetelor și grupurilor de lucru relevante (număr)	Realizat	1	3	8	15	17					17
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zile participant la instruire (număr)	Realizat	-	-	0	255	1251					1251
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	7000	7000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Evenimente de comunicare și promovare (număr)	Realizat	105	229	287	321	344					344
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	500-550	500-550
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Campanii mass-media (număr)	Realizat	-	1	3	3	4					4
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	20	20
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Accesări pagina de web (număr)	Realizat	70.000	429.000	840.000	1.264.000	1736.900					1.736.900
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	200000	200.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Solicitări de informații primite la Centrul de Informare (număr)	Realizat	1100	5600	17.600	41600	106587					106.587
	Țintă	-	-	-						7000	7000
	Valoare de bază										

- **Analiză calitativă**

Alocarea financiară FEDR pentru această axă prioritară este de aproximativ 67,5 mil euro, reprezentând 2,64% din totalul fondurilor alocate POS CCE.

Distribuția orientativă între cele două domenii majore de intervenție este:

- DMI 5.1 - Sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS CCE - 65%
- DMI 5.2 - Sprijin pentru comunicare, evaluare și TI - 35% (respectiv cca 19% pentru activități de informare și publicitate, 4% pentru activități de evaluare și 12% pentru activități TI).

Prin Decizia nr.14/24.11.2011, CM POS CCE a aprobat realocarea următoarelor sume totale către AP 2 pentru proiectul ELI-Nuclear Physics (Extreme Light Infrastructure):

- DMI 5.1 (Managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS CCE) – 5 milioane euro
- DMI 5.2 (Comunicare, Evaluare și Dezvoltare TI) – 15 milioane euro

Majoritatea Țintelor stabilite pentru indicatorii listați, sunt fie deja depășite, la data de referință, fie par a fi lesne de atins până la finele perioadei de programare.

Activitățile specifice AP5 în perioada de raportare sunt detaliate la Cap. 6.

3.5.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Problema principală cu impact specific atât la nivelul AM cât și al OI-urilor, semnalată și în RAI 2010 este reprezentată de aplicarea legii achizițiilor publice pentru proiectele de AT, care determină perioade mari de timp pentru derularea licitațiilor și încheierea contractelor. De multe ori, ofertele primite în cadrul licitațiilor se dovedesc neconforme, ceea ce atrage reluarea licitațiilor. De asemenea, procesul de contractare este îngreunat și datorită contestațiilor primite din partea ofertanților, ceea ce determină semnarea contractului peste termenul previzionat.

4. PROGRAME FSE: COERENȚĂ ȘI CONCENTRARE

Nu este cazul.

5. PROGRAME FEDR/FOND DE COEZIUNE: PROIECTE MAJORE

În contextul măsurilor pentru accelerarea implementării programelor operaționale finanțate din Instrumentele Structurale, autoritățile române au identificat un număr de proiecte prioritare, cu impact semnificativ pentru economia românească, a căror implementare în actuala perioadă de programare 2007-2013 a fost asumată printr-un memorandum adoptat de Guvern în luna noiembrie 2011.

Această listă cuprinde informații privind stadiul implementării, termenele de finalizare și responsabilitățile instituționale aferente, pentru un număr de 100 de proiecte, în valoare totală de 8,10 miliarde euro, din care 0,4 miliarde euro proiecte finanțate în cadrul POS CCE.

În contextul revizuirii în luna ianuarie 2012 a *Planului de Măsuri Prioritare pentru consolidarea capacității de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune (PMP)*, Comisia Europeană a solicitat autorităților române completarea listei cu alte proiecte de importanță strategică, aflate în diverse stadii de pregătire, având impact deosebit atât pentru economie, cât și pentru absorbția fondurilor europene, care să fie implementate de asemenea în actuala perioadă de programare.

Lista proiectelor prioritare a fost publicată pe site-ul Ministerului Afacerilor Europene, care asigură monitorizarea stadiului implementării proiectelor și raportarea către Guvern cu privire la progres, blocajele identificate și măsurile ce se impun pentru realizarea lor la termenele asumate.

În forma inițială a programului, proiecte majore urmau a fi finanțate doar în cadrul AP 4, *Operațiunea 4.1.3 Investiții în instalații de desulfurare a gazelor de ardere, arzătoare cu NOx redus și filtre pentru Instalațiile Mari de Ardere (IMA) din grupuri modernizate/retehnologizate*. Prin Decizia nr.14/24.11.2011, CM POS CCE a aprobat nu numai alocarea sumei de 180 milioane euro pentru proiectul ELI-Nuclear Physics (Extreme Light Infrastructure), ci a consemnat implicit și faptul că și AP 2 va fi beneficiara unui proiect major.

De asemenea, în varianta operațiunii de infrastructură de broadband realizată cu beneficiar MCSI și în cadrul AP3 se va introduce proiectul major Ro-NET în valoare de 84 milioane euro.

Proiectele majore din cadrul operațiunii 4.1.3

Ținând seama de complexitatea proiectelor de desulfurare, precum și de perioadele de tranziție prevăzute în Tratatul de aderare a României la UE pentru Instalațiile Mari de Ardere

(IMA), proiectele beneficiază de asistență JASPERS, fiind incluse în planurile anuale de acțiune ale acestui program.

Lista orientativă inițială a proiectelor majore finanțabile în cadrul AP 4, conținea 3 proiecte, documentul constituind Anexa nr.12 la POS CCE. Planul de Acțiune JASPERS (PAJ) pe anul 2011 preia unul dintre acele proiecte, la care se adaugă un număr de alte 3 proiecte majore.

Lista pe anul 2011 a proiectelor majore incluse în PAJ):

- S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. – „*Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la blocul energetic nr. 4 la CTE Rovinari*”(inclus și în lista orientativă inițială a proiectelor majore din POS CCE);
- S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. – „*Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la blocul energetic nr. 5 la CTE Rovinari*”;
- S.C. Electrocentrale Deva S.A. „*Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la blocul energetic nr. 3*”;
- S.C. Electrocentrale Deva S.A. „*Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la blocul energetic nr. 4*”;

Pentru primele două dintre aceste proiecte, cele ale Complexului Energetic Rovinari SA, aprobate, la nivelul Organismului Intermediar pentru Energie (OIE), încă din data de 15 decembrie 2010, s-au elaborat documentațiile cererilor de finanțare pentru transmiterea la Comisia Europeană. De asemenea, JASPERS a furnizat pentru acestea Completion Note-uri favorabile în data de 17.10.2011, respectiv 15.12.2011. Valoarea celor două proiecte și a cofinanțării solicitate este de 61.663.600 Euro/ 20.192.350 Euro, respectiv 66.157.200 Euro / 22.001.950 Euro. Cu toate că documentațiile proiectelor au fost finalizate, transmiterea acestora către Comisie a fost suspendată din cauza deciziei Comisiei de a respinge a două proiecte similare din cadrul operațiunii, depuse anterior (a se vedea mai jos).

Dintre proiectele S.C. Electrocentrale Deva S.A. proiectul „*Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la blocul energetic nr. 3*” a fost depus de solicitant la OIE, în data de 23 iunie 2011, iar proiectul „*Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la blocul energetic nr. 4*” a fost depus la 3 noiembrie 2011. Proiectul „*Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la blocul energetic nr. 3*” a primit confirmarea eligibilității din partea OIE prin adresa nr. 81516/09.09.2011, însă evaluarea tehnico-economică a acestuia a fost suspendată, iar proiectul „*Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la blocul energetic nr. 4*” nu a mai intrat în procesul de evaluare tehnică și financiară din cauza deciziei Comisiei de a respinge două proiecte similare din cadrul operațiunii, depuse anterior (a se vedea mai jos).

În ceea ce privește proiectul major „*Instalație comună de desulfurare gaze de ardere de la blocurile 1 și 2 – Sucursala Electrocentrale Craiova IP*” al CEN Craiova, aprobat de către Comisia Europeană (CE) în 2009, prin decizia C(2009) 10483 / 17.12.2009, menționăm următoarele:

După închiderea investigației OLAF și a anulării procedurii de punere în întârziere de către Comisia Europeană - DG Markt din cauza procedurii de achiziție publică derulată de către CEN Craiova, în iulie 2011 OIE a încheiat contractul de finanțare cu CEN Craiova, în

conformitate cu decizia Comisiei de aprobare a proiectului. Până în prezent nu au fost făcute plăți.

Între timp, în data de 3 noiembrie 2011 Comisia Europeană, DG Regio a respins cele două proiecte majore depuse la CE în anul 2010: *Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la grupul nr. 7 - Termocentrala Ișalnița și Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la grupul nr. 8 - Termocentrala Ișalnița* (adresa Comisiei Ares(2011)1172158 din data de 03/11/2011). Motivul deciziei de respingere a constat în faptul că, în opinia Comisiei, tipul de ajutor de stat pe care se bazează acordarea finanțării în cadrul operațiunii, și anume ajutorul de stat regional nu ar fi adecvat pentru investiții de acest gen, respectiv aceste proiecte nu reprezintă “investiție inițială”.

6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Beneficiari ai axei de asistență tehnică sunt:

- Organismele intermediare
- AM POS CCE

Activități finalizate în 2011

Alocarea procentuală orientativă, între Organismele Intermediare și Autoritatea de Management a rămas, conform înțelegerii anterioare, de maximum 15% din fondurile anuale pentru fiecare din cele patru OI-uri (15% x 4=60%), respectiv 40% pentru AM.

Procedura de accesare a fondurilor alocate AP 5 a fost concepută de așa natură, încât să permită o accesare simplă și rapidă, preponderent pe baza unor fișe consolidate (care au în componență proiecte ce concură la realizarea obiectivului specific al fișei).

Deși, la recomandarea Autorității de Audit, procedura de AT a fost modificată, pentru fluidizarea procesului de depunere, evaluare și aprobare a fișelor de proiect, se constată încă dificultăți în atragerea fondurilor de asistență tehnică puse la dispoziția programului, organismele intermediare depunând atât fișe de proiect consolidate, cât și fișe de proiect individuale, schimbând adesea conținutul acestora sau nefundamentând corespunzător bugetele proiectelor.

Procedura de Asistență Tehnică pentru care AM este beneficiar, a fost revizuită în conformitate cu recomandările Autorității de Audit și, ulterior, aprobată la data de 03.05.2011.

În cursul anului 2011 au fost modificate și procedurile corespunzătoare aplicabile OI IMM și OI Cercetare.

În anul 2011, principalele tipuri de proiecte de asistență tehnică utilizate de AM și OI-uri, au fost următoarele:

- Achiziționare de servicii diverse (consultanță juridică, curierat, consultanță în domeniul achizițiilor publice, traducere)

- Servicii de management financiar si control (verificare la fata locului si verificare cereri de rambursare)
- Sprijinirea activitaților de comunicare/publicitate prin organizarea de evenimente/seminarii/conferințe
- Sprijin pentru achiziția de echipamente TIC și periferice, soft specializat
- Sprijin pentru beneficiari: Help desk, seminarii focusate pe implementare
- Training pentru personal (achiziții publice, training specializat pe domenii de activitate)
- Servicii de arhivare
- Achiziționare de servicii de reverificare achiziții publice
- Achiziționare de articole de birotică
- Asistență tehnică pentru susținerea activității de monitorizare a proiectelor
- Achiziționare semnătură digitală
- Sprijin pentru evaluarea propunerilor de proiecte
- Udatarea sectiunii web OI IMM, OI CD
- Inchiriere sediu pentru AM, OIE si OI IMM
- Elaborare și tiparire de materiale informative, achiziția de produse promoționale

Pe baza necesarului de proiecte de AT prioritizate la nivelul AM POS CCE si OI-uri , unitatea de AT din cadrul Serviciului Gestionare Program al AM și departamentele relevante din OI-uri au întocmit planurile anuale de achiziții publice 2011.

Programul anual al achizițiilor publice pe anul 2011 al AM POS CCE a cuprins 13 proiecte, din care au fost contractate 10 . Proiectele pentru care nu au fost demarate procedurile de achiziție publică, sau pentru care nu s-au semnat contracte au fost incluse în programul anual al achizițiilor publice pentru anul 2012.

Astfel, până la data de 31 decembrie 2011, au fost depuse pentru finanțare din AP 5 de către AM și OI-uri un număr de 57 de fișe de proiect consolidate sau individuale, din care au fost aprobate 46 de fișe (25 fișe de proiect aferente DMI 1 si 21 fișe de proiect aferente DMI 2).

Sintetic, situația este următoarea:

Număr fișe de proiect depuse (AM+OI)	Număr fișe de proiect aprobate (AM+OI)	Număr fișe de proiect în analiză (AM+OI)	Valoarea totală a fișelor de proiect aprobate, inclusiv TVA (AM+OI) (Lei)	Valoarea totală a contractelor/deciziilor semnate (AM+OI) (Lei)
57	46	11	223.800.139	152.117.236

Până la data de referință, au fost semnate 22 Decizii/Contracte de finanțare din asistență tehnică, în valoare totală de 152.117.236 lei, din care 9 Decizii/Contracte de finanțare pe DMI 1, cu o valoare de 132.144.309 lei (82.439.748 lei reprezentând contribuție UE) și 13 Decizii/Contracte de finanțare pe DMI 2, cu o valoare de 19.972.927 lei (12.284.958 lei reprezentând contribuție UE).

Comparativ cu situația înregistrată la la finele anului 2010, la data de 31.12.2011 valoarea totală a contractelor/deciziilor semnate (AM+OI) aproape s-a dublat.

La finele anului 2011, contribuția din FEDR pentru proiectele contractate reprezintă 24,18% față de contribuția FEDR alocată pentru perioada de programare 2007-2013 (32,33% dacă se

are în vedere operaționalizarea modificării de program în sensul realocării sumei de 20 milioane euro la AP2 pentru proiectul ELI NP).

Distribuția pe beneficiari a Deciziilor/Contractelor de finanțare din asistență tehnică este următoarea :

-Lei-

Decizii/Contracte de finanțare	Total Decizii/Contracte de finanțare aprobate	Contribuție UE (valoarea eligibila din FEDR)
AM POS CCE	33.767.565,56	21.668.003,64
OI IMM	22.812.512,60	13.921.951,39
OI Energie	8.481.785,00	5.318.642,75
OI Cercetare	61.546.473,82	38.536.568,00
OI PSI	25.508.899,16	15.279.540,02
TOTAL	152.117.236,14	94.724.705,80

În ceea ce privește valoarea contractelor de achiziție publică aceasta se ridică la peste 43.878.000 lei (cca 10,3 mil euro) din care AM POS CCE a contractat 11.076.000 lei , OIE a contractat 4.686.000 lei, OI Cercetare a contractat 16.188.000 lei, OIPSI a contractat 1.704.000 lei, si OI IMM a contractat 10.224.000 lei. Se remarcă încă odată subutilizarea AT la nivelul OI PSI, semnalată și la Cap. 3.3.2.

În cursul anului 2011, compartimentul de resort al AM POS CCE a primit un număr de 13 cereri de rambursare pentru proiectele finanțate din AP 5, în valoare de 4.510.373 lei. Pana la 31 decembrie 2011, la nivelul AP 5, s-au efectuat plăți în valoare totală de 4.483.463 lei, din care pe DMI 1 s-au efectuat plăți în valoare de 2.546.219 lei, iar pe DMI 2 s-au efectuat plăți în valoare de 1.937.244 lei.

Sprrijinul acordat prin intermediul AP 5 pentru îmbunătățirea managementului și implementării, POS CCE, a avut efecte favorabile asupra proceselor implicate de derularea programului. O serie de exemple sunt edificatoare în acest sens :

- Numărul mare de contracte semnate și aflate în curs de implementare la nivelul OI IMM, a impus promovarea proiectului vizând obținerea de suport extern pentru monitorizarea și controlul la fața locului a modului de implementare a proiectelor. S-a reușit astfel ca în anul 2011 să fie realizate 124 misiuni de monitorizare în echipe mixte și 170 misiuni de control la fața locului în echipe mixte
- În vederea creșterii capacității administrative necesare realizării unei informări și comunicări eficiente cu beneficiarii, care să asigure conformitatea și calitatea proiectelor acestora, OI Cercetare a promovat un proiect vizând asistarea potențialilor beneficiari până la momentul înregistrării electronice a cererii de finanțare. Pe baza sprijinului acordat, au fost organizate 16 seminarii de instruire, în cadrul cărora au fost instruiți cca.800 de beneficiari.
- În vederea obținerii sprijinului pentru managementul, implementarea, monitorizarea si controlul proiectelor din cadrul AP 3 POS CCE, OI PSI a promovat un proiect, care pe lângă realizarea activităților principale înscrise în obiectul său, a vizat și decontarea cheltuielilor generate de deplasările personalului OIPSI cu prilejul vizitelor de control și

monitorizare a proiectelor gestionate, precum și decontarea cheltuielilor generate de instruirea și perfecționarea corespunzătoare a personalului OIPSI.

- Deși, la începutul anului 2011, OI Energie figura cu un număr impresionant de proiecte aflate în faza de evaluare, pe baza proiectului vizând obținerea sprijinului pentru evaluarea propunerilor de proiecte aferente Axei Prioritare 4 din cadrul POS CCE, OI Energie a reușit să finalizeze evaluarea respectivelor proiecte, astfel că în luna ianuarie 2012 toate proiectele depășiseră această fază.
- Având responsabilitatea gestionării corecte și eficiente a fondurilor alocate și confruntată și cu problemele generate, la un moment dat, pe această linie de OI IMM, AM POS CCE a inițiat proiectul vizând achiziția de servicii externe de management financiar și control, care să se concretizeze în verificarea administrativă a 500 cereri de rambursare și în întocmirea a cca. 100 de rapoarte de expertiza /puncte de vedere de specialitate. În anul 2011, experții externi efectuaseră verificarea administrativă a 343 cereri de rambursare, emisese 39 puncte de vedere și participaseră la 10 misiuni de control, aducându-și o contribuție efectivă la accelerarea proceselor implicate de managementul financiar al programului.

Asistența tehnică finanțată din Axa prioritară 5 a POS CCE se coordonează cu asistența tehnică finanțată la nivel orizontal din POAT în cadrul Comitetului de Coordonare a Asistenței Tehnice, organizat de AM POAT. Pe parcursul anului 2011, au avut loc 4 reuniuni ale acestui comitet, la care au participat responsabili de AT din partea tuturor Programelor Operaționale din cadrul Obiectivelor de Convergență și Cooperare Teritorială, observatori din partea Autorității de Audit și ACP, precum și câte un reprezentant din partea Grupurilor de Lucru.

Pentru a răspunde necesității de coordonare pentru diverse probleme specifice/tematice de asistență tehnică, au fost create Grupuri de Lucru, pentru a soluționa aspectele ce impun o coordonare inter-instituțională, cu participarea reprezentanților din partea tuturor Programelor Operaționale.

În data de 27 septembrie 2011, a avut loc o reuniune extinsă a Comitetului de Coordonare AT, cu participarea reprezentanților de AT din partea Organismelor Intermediare. În cadrul acestei întâlniri s-a concluzionat că este necesară îmbunătățirea coordonării asistenței tehnice la nivelul tuturor Programelor Operaționale, nivelul scăzut de utilizare a asistenței tehnice având un impact negativ asupra ratei de absorbție pentru toate Programele Operaționale. În acest context, s-a decis că este necesară identificarea unor soluții care să furnizeze un sprijin real pentru întregul sistem de coordonare, management și control al IS.

Principalele probleme orizontale identificate în ceea ce privește utilizarea AT în anii anteriori s-au menținut în anul 2011, respectiv probleme cu nivelul scăzut de personal în cadrul Autorităților de Management și Organismelor Intermediare, dificultăți în procesul de achiziții publice etc. În consecință, deciziile adoptate în cadrul reuniunii din septembrie 2011 au inclus:

- ✓ Identificarea măsurilor din Planul de Măsuri Prioritare care se pot soluționa cu AT
- ✓ Prioritizarea proiectelor de AT cuprinse în Planurile indicative AT 2011-2015 (cu estimarea sumelor estimate a fi cheltuite pe Axele de AT și analiza privind posibile realocări).
- ✓ Identificarea ariilor unde expertiza instituțiilor financiare internaționale poate fi utilizată (Banca Mondială, Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Europeană

- de Investiții), atât pentru proiecte implementate în perioada curentă de programare, cât și pentru pregătirea viitoarei perioade de programare.
- ✓ Identificarea necesităților de AT care pot fi rezolvate cu sprijin din Facilitatea de Asistență Tehnică (FAT) operațională în cadrul POAT și transmiterea acestora către AM POAT (Lot 1 –Studii analize și cercetări, Lot 2 - AT pentru îmbunătățirea cadrului de implementare a proiectelor finanțate din IS; Lot 3 - Transfer de expertiză).

Totodată, CC AT a decis diminuarea numărului de raportări privind utilizarea AT (de la trimestru, la semestru), precum și organizarea anuală a unei reuniuni a CC AT în format extins (cu participarea OI), în vederea îmbunătățirii eficacității și eficienței întâlnirilor CCAT.

Pentru a identifica ariile unde **expertiza instituțiilor financiare internaționale** poate fi utilizată, Ministerul Afacerilor Europene a solicitat ministerelor cu rol de autorități de management ca, până la data de 30 septembrie 2011, să transmită propuneri concrete pentru utilizarea expertizei internaționale. Pe baza solicitărilor sectoriale primite de la autoritățile de management și a celor orizontale propuse de ACIS, Ministerul Afacerilor Europene a avut discuții cu autoritățile de management, în vederea agreării expertizei necesare pentru înlăturarea blocajelor care intervin în implementarea acestor fonduri.

În urma acestui dialog, Ministerul Afacerilor Europene a promovat un Memorandum care cuprinde propuneri de utilizare a expertizei tehnice internaționale și care a fost adoptat de Guvernul României în ședința din data de 26 octombrie 2011.

Propunerile cuprinse în Memorandum acoperă toate cele șapte programe operaționale finanțate din Fonduri Structurale și de Coeziune, iar costurile aferente urmează să fie finanțate din fondurile de asistență tehnică aflate la dispoziția autorităților române, în cadrul acestor fonduri.

La începutul lunii noiembrie 2011, Ministerul Afacerilor Europene a transmis oficial aceste propuneri către Comisia Europeană care a luat legătura cu instituțiile financiare pentru o primă analiză privind domeniile de expertiză care pot fi acoperite de fiecare instituție în parte. Colaborarea cu Banca Mondială și Banca Europeană de Investiții s-a concretizat prin încheierea unor Memorandumuri de Înțelegere semnate în luna ianuarie 2012, modalitatea de colaborare cu BERD urmând a se stabili pe parcursul anului 2012.

7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE

Pentru anul 2011, implementarea măsurilor de informare și publicitate prevăzute în Planul de Comunicare al POS CCE s-a realizat de către Autoritatea de Management și Organismele Intermediare, atât prin implementarea unor proiecte finanțate din asistență tehnică cât și prin realizarea de parteneriate cu alte instituții implicate în activități de comunicare și prin participări la evenimente organizate de terți, ce au avut printre subiectele abordate și informări despre POS CCE. Prin organizarea și participarea la aceste evenimente s-a urmărit respectarea prevederilor articolului 69 al Regulamentului CE 1083/2006, Regulamentului CE nr. 1828/2006 din 8 decembrie 2006 și Strategiei Naționale de Comunicare a Instrumentelor Structurale din România.

Pentru organizarea de evenimente, AM POS CCE a demarat proiectul „*Sprijin pentru organizarea de evenimente POS CCE*”, finanțat în cadrul Axei Prioritare 5 a POS CCE – Asistență Tehnică. Perioada de derulare acestui proiect este de 12 luni, începând de la data de 2 iunie 2011.

Principalele evenimente de comunicare

❖ În cadrul proiectului *Sprijin pentru organizarea de evenimente POS CCE* s-au desfășurat următoarele evenimente:

- două Infoday-uri (București – 12 iulie 2011) dedicate beneficiarilor Operațiunii de Investiții productive adresate întreprinderilor mari, axate pe aspecte legate de implementarea proiectelor. La aceste evenimente, au participat 59 de reprezentanți ai beneficiarilor întreprinderi mari.

- 5 conferințe regionale în următoarele locații:

- Iași – 27 iulie_2011
- Constanța – 4 octombrie_2011
- Cluj – 27 octombrie_2011
- Timișoara – 15 noiembrie_2011
- Otopeni – 29 noiembrie_2011

Conferințele regionale au fost dedicate promovării oportunităților de finanțare din POS CCE și aspectelor legate de implementarea proiectelor cofinanțate prin POS CCE, înregistrându-se un număr total de 762 de participanți, depășind obiectivul inițial de 150 de participanți/eveniment. Toate aceste evenimente au beneficiat de participarea activă a instituțiilor care asigură implementarea POS CCE, a potențialilor beneficiari / beneficiarilor POS CCE, partenerilor socio-economici, reprezentanților autorităților locale, firmelor de consultanță, instituțiilor bancare și ai mass-media, evenimentele fiind mediatizate în publicații locale și regionale.

- Conferința națională a POS CCE, evenimentul major al anului, care s-a desfășurat la data de 12 decembrie 2011.

În cadrul Conferinței Naționale au fost invitați să participe conducătorii sau reprezentanții desemnați ai: ACIS, Autorităților de Management, ADR București Ilfov, Autorității de Audit, sistemului bancar, Camerei de Comerț, Patronatelor, Asociațiilor Profesionale, ACRAFE, AMCOR și Asociația Română a Consultanților. De asemenea, au fost invitați jurnaliști și potențiali beneficiari și beneficiari ai POS CCE, numărul total de participanți fiind de 305 persoane, cu mult peste numărul de 250 de participanți prevăzuți în proiect.

Participanții la evenimentele organizate în cadrul acestui proiect au beneficiat de materiale de informare și promovare.

▪ Pe parcursul anului 2011, reprezentanții AM POS CCE au susținut prezentări, în vederea diseminării informațiilor referitoare la POS CCE, în cadrul a 21 evenimente, organizate de către camere de comerț, asociații patronale, asociații profesionale, ONG-uri, ADR-uri, mass-media și reprezentanți ai sectorului bancar.

Dintre cele mai reprezentative din punct de vedere al potențialului impact asupra grupurilor țintă identificate în Planul de comunicare al POS CCE, enumerăm:

- 3 participări în cadrul unor târguri de profil
- 4 evenimente organizate de către mass-media
- evenimente tematice:
  - „*Subvenții din partea UE în anul 2011*”, organizat de către Secția Comercială a Ambasadei Austriei la București;
  - „*Propuneri de măsuri urgente pentru creșterea absorbției fondurilor europene în România*”, organizat de către AmCham Romania în parteneriat cu ACRAFE;
  - „*Surse de finanțare nerambursabile*” din cadrul workshop-ului intitulat „*Gândește profitabil! Noi provocări și oportunități pentru mediul de afaceri actual*”, eveniment organizat de către AOAR în parteneriat cu Euroaptitudini SA, WIFI RO SA și Institute for Economic Promotion of the Austrian Federal Economic Chamber
  - „*Accesarea fondurilor europene*”, organizat de către CCIR în parteneriat cu Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie Bilaterale din România și Camera de Comerț Bilaterală România-Portugalia
  - „*Oportunități pentru dezvoltarea structurilor de sprijin al afacerilor în România*”, organizat de Programul Națiunilor Unite pentru dezvoltare
  - „*EU funds: new opportunities and case studies of successful EU projects*”, „*Programe de garantare a creditelor pentru beneficiarii de finanțare din instrumente structurale*”, organizat de ADRBI în colaborare cu Departamentul pentru Afaceri Europene-Guvernul României și Centrul InfoEuropa.

Reprezentanții AM POS CCE au răspuns unui număr de patru invitații la evenimentele dedicate promovării finanțărilor prin POR, în scopul de a sublinia complementaritatea POS CCE cu acest program, atât pentru operațiunile dedicate operatorilor din sectorul economic, cât și pentru cele adresate potențialilor beneficiari publici.

Vizibilitatea POS CCE

• Relația cu mass-media

În cursul anului 2011, în cadrul proiectului *Sprijin pentru organizarea de evenimente POS CCE*, AM POS CCE a organizat 3 seminarii adresate reprezentanților mass-media (Poiana Brașov: 9-12 august, Mamaia: 30 august-2 septembrie și Sibiu: 28-30 septembrie) la care au participat 79 de jurnaliști reprezentând publicații naționale și locale. Aceste evenimente au facilitat dialogul dintre reprezentanții AM POS CCE și reprezentanții mass-media, oferind cadrul propice pentru expunerea mecanismelor de funcționare a POS CCE, de accesare a fondurilor disponibile prin intermediul acestui program și pentru clarificarea aspectelor vizând absorbția fondurilor alocate prin POS CCE. La fiecare seminar au fost invitați beneficiari ai POS CCE pentru a-și prezenta proiectele implementate / în curs de implementare și au fost organizate vizite la locațiile unor proiecte de succes cofinanțate din POS CCE din regiunea respectivă.

De asemenea, reprezentanții AM POS CCE au participat în cadrul a 4 evenimente organizate de către mass-media:

- 12 mai, București, simpozionul cu tema „*Soluții pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene*”, eveniment organizat de revista Economistul în parteneriat cu EximBank și Fondul Român de Contragarantare;
- 24 mai, București, conferința intitulată „*Finanțarea europeană – oportunități de relansare economică*”, eveniment organizat de grupul de presă BURSA;
- 27 iunie, București, masa rotundă „*Fonduri Europene*”, eveniment organizat de Mediafax în parteneriat cu BCR;
- 13 octombrie, București, seminarul intitulat „*Mediafax Talks about European Funds*”, eveniment organizat de Mediafax.

Pe baza monitorizării publicațiilor centrale și locale realizată în cadrul proiectului de Asistență Tehnică menționat, a rezultat pentru anul 2011 o evidență de cca. 40 articole de presă publicate ca urmare a implementării acestui proiect. Alte subiecte abordate în presă pe parcursul anului 2011, care privesc POS CCE, au vizat: problemele întâmpinate de instituțiile care gestionează fondurile structurale (cu referire la capitalul diminuat de resurse umane), beneficiarii de fonduri nerambursabile prin intermediul POS CCE sau proiectele acestora, stadiul absorbției, dificultăți întâmpinate de beneficiari în asigurarea cofinanțării ș.a.m.d.

- **Materiale informative și promoționale**

În cadrul proiectului *Sprijin pentru organizarea de evenimente POS CCE* s-au realizat și distribuit, după caz, în cadrul evenimentelor organizate, o serie de materiale de informare și promovare, cum ar fi: pliante (cca 1000 buc), broșuri (cca. 1000), mape de prezentare conținând prezentări (cca 900 buc), stick-uri inscripționate (cca 900 buc), roll up-uri (6 buc), bannere (3 buc), pixuri personalizate (cca. 1000 buc).

- **Website**

Pagina web www.minind.ro, Secțiunea *Fonduri Structurale*, subsecțiunea Autoritatea de Management pentru POS CCE (<http://amposcce.minind.ro/>), reprezintă principala sursă de informații pentru toate grupurile țintă identificate, fiind actualizată permanent.

Pagina web dedicată Autorității de Management conținea, la sfârșitul anului 2011, un număr de 20 secțiuni, printre care:

- *Instrucțiuni pentru beneficiari*
- *Listă beneficiari POS CCE (actualizată trimestrial)*
- *Calendar lansări apeluri (actualizat lunar)*
- *Evenimente de informare*

Pe parcursul anului 2011, au fost publicate pe website-ul AM POS CCE 152 de materiale față de 128 publicate în 2010, înregistrându-se o frecvență medie de 12,66 actualizări/lună. Totodată, a fost înregistrată o medie lunară de 5200 vizitatori față de 4367 vizitatori în 2010 și peste 15505 pagini vizualizate lunar față de 13000 de pagini vizualizate lunar în 2010⁵.

Activitatea Help desk

Activitatea de informare prin Helpdesk, realizată atât la nivelul Biroului Comunicare al AM POS CCE, cât și la nivelul Organismelor Intermediare, are rolul de a furniza tuturor celor

⁵ <http://stat.trafic.ro/stat/minindrofondurihtml/referinte/luna>

interesați informații privind modul de accesare a fondurilor și implementare a proiectelor derulate prin POS CCE prin intermediul apelurilor telefonice, scrisorilor, fax, mail, cât și al întâlnirilor directe. Astfel, pe parcursul anului 2011, în cadrul activității helpdesk a AM POS CCE au fost soluționate peste 2500 cereri de informații adresate de către potențiali beneficiari, beneficiari, firme de consultanță, instituții bancare, mass-media, etc, volumul solicitărilor de informații dublându-se în cursul ultimului an. Numărul acestor solicitări a fost în creștere, în special în perioadele ce au precedat lansarea apelurilor și pe parcursul depunerii cererilor de finanțare, dar și ca urmare a creșterii semnificative a numărului de beneficiari ai programului și, în consecință, a numărului cererilor de rambursare depuse.

Începând cu data de 26 octombrie 2011, AM POS CCE a activat un nou serviciu Helpdesk dedicat implementării proiectelor din cadrul Axei Prioritare 1 a POS CCE, acest serviciu având rolul de a asista beneficiarii din cadrul Axei Prioritare 1 în completarea și transmiterea dosarelor cererilor de rambursare, inclusiv a documentelor ce trebuie atașate cererilor de rambursare. Activitatea de asistență tehnică oferită prin acest serviciu se concretizează în informații specifice, referitoare exclusiv la implementarea proiectelor, informații furnizate telefonic și prin intermediul postei electronice, utilizându-se numere de telefon și adrese de e-mail dedicate. Scopul acestei activități este îmbunătățirea calității documentației transmise de către beneficiari, în vederea reducerii perioadei de procesare a cererilor de rambursare, cu implicații directe în îmbunătățirea absorbției fondurilor alocate. Răspunsurile furnizate prin intermediul acestui serviciu sunt acordate pentru solicitările punctuale ale beneficiarilor, fiind înregistrate pe parcursul lunilor noiembrie – decembrie 2011 un număr de peste 300 de solicitări de informații.

Aspecte calitative și concluzii

În ceea ce privește *relevanța* materialelor și activităților de informare și publicitate, aceasta poate fi considerată satisfăcătoare, în condițiile în care comunicarea cu beneficiarii a devenit predominantă în comparație cu cea adresată potențialilor beneficiari.

Mediul online este cel mai utilizat instrument și cel mai relevant pentru toate grupurile țintă.

Contactul direct (evenimente de informare și helpdesk) este, de asemenea, foarte apreciat de public, numărul participanților la evenimente și al solicitărilor de informații prin intermediul suportului de tip helpdesk fiind argumente în acest sens. De altfel, contactul direct are avantajul de a permite interactivitatea și rezolvarea rapidă (întrebări cu răspunsuri pe loc), ducând implicit la creșterea încrederii în activitatea de comunicare.

Activitatea AM POS CCE în ceea ce privește măsurile de informare și publicitate orientate către beneficiarii/potențialii beneficiari POS CCE poate fi considerată eficientă în condițiile în care reacțiile participanților la evenimentele de informare derulate pe parcursul anului 2011 (exprimate în chestionarele de evaluare) au confirmat utilitatea și satisfacția acestora.

AM POS CCE va orienta activitățile viitoare de comunicare în concordanță cu elementele evidențiate în două documente specifice, și anume:

- Raportul de Evaluare a Planului de Comunicare, realizat în august 2011
- Sondajul de opinie ce se va realiza în cadrul proiectului „*Sprijin pentru organizarea de evenimente POS CCE*” și ale cărui rezultate vor fi disponibile în prima jumătate a anului 2012.

ANEXE

Anexa 1

SITUAȚIA PROIECTELOR PENTRU COMPONENTELE LANSATE - POS CCE 31 12 2011

(Anexa 1 A)

SITUAȚIA PROIECTELOR CONTRACTATE – POS CCE 31 12 2011

(Anexa 1 B)

**Recomandările Raportului de audit (decembrie 2011) și stadiul măsurilor/îndeplinirii
recomandărilor**

Lista privind creanțele bugetare recuperate

În cursul anului 2011, la nivelul POS CCE, în contul “RO47TREZ70054010502XXXXX” au fost recuperate o serie de creanțe bugetare rezultate ca urmare a constatării unor nereguli sau ca urmare a unor erori apărute în procesul de verificare și autorizare a cererilor de rambursare la nivelul OI/AM. Astfel:

- Beneficiarul SC AMIVET SRL – Pitești s-a recuperat suma de 94 970,83 lei, prin deducere din cerere de rambursare în data de 20.01.2011
- Beneficiarul SC REM SERV SRL – Cluj Napoca a restituit în mod voluntar debitul datorat, în cuantum de 3 700 lei, în datele de 31.03.2011 și 12.04.2011 (întrucât debitul a fost recuperat integral, prin plată voluntară, după depășirea termenului scadent, acestui beneficiar i s-a aplicat o dobândă aferentă debitului în sumă totală de 429,20 lei, dobândă achitată prin plată voluntară în data de 16.05.2011)
- Beneficiarul Universitatea Pitești – Pitești a restituit în mod voluntar suma de 16 413,27 lei, în data de 03.06.2011
- Beneficiarul Institutul National de Cercetare - Dezvoltare pentru metale si resurse radioactive – București a restituit în mod voluntar suma de 4 092,25 lei, în data de 07.06.2011
- Beneficiarul SC MOTOARE ELECTRICE SRL – Craiova a restituit în mod voluntar suma de 627 060 de lei, în datele de 05.07.2011 și 20.07.2011
- Beneficiarul I.N.C.D. Turbomotoare COMOTI – București a restituit în mod voluntar suma de 355,68 lei, în data de 06.07.2011
- Beneficiarul SC BUILDER SRL – Târgu Mureș a restituit în mod voluntar suma de 5 661,60 lei, în data de 29.07.2011
- Beneficiarul Institutul National pentru Cercetari Aerospatiale Elie Carafoli - INCAS – București a restituit în mod voluntar suma de 40 345 lei, în data de 02.08.2011
- Beneficiarul INCD Textile si Pielarie – București a restituit în mod voluntar suma de 32 373,71 lei, în data de 17.08.2011
- Beneficiarul Spitalul Clinic Colentina – București a restituit în mod voluntar suma de 377,47 lei, în data de 18.08.2011
- Beneficiarul SC Natural Research SRL – Craiova a restituit în mod voluntar suma de 16 999,59 lei, în data de 25.08.2011
- Beneficiarul Institutul de Biologie si Patologie Celulara Nicolae Simionescu – București a restituit în mod voluntar suma de 7 112,61 lei, în data de 05.09.2011
- Beneficiarul USAMV Cluj Napoca – Cluj Napoca a restituit în mod voluntar suma de 622,74 lei, în data de 20.09.2011
- Beneficiarul INCD Fizica Materialelor 1 – Oraș Măgurele, Ilfov a restituit în mod voluntar suma de 8 302,17 lei, în data de 28.09.2011
- Beneficiarul INCD Fizica Materialelor 2 – Oraș Măgurele, Ilfov a restituit în mod voluntar suma de 24 254,39 lei, în data de 28.09.2011
- Beneficiarul Institutul de Biochimie – București a restituit în mod voluntar suma de 17 149,48 lei, în data de 07.10.2011

- Beneficiarul SC Darcons SRL – Comuna Horia, Neamț a restituit în mod voluntar suma de 7 590,59 lei, în data de 28.10.2011
- Beneficiarul Statiunea pentru Cercetare-Dezvoltare pentru Viticultura si Vinificatie Murfatlar – Murfatlar, Constanța a restituit în mod voluntar suma de 3 100 lei, în data de 02.11.2011
- Beneficiarul SC MATRITA SA – Odorheiu Secuiesc s-a recuperat suma de 50 361,35 lei, prin deducere din cerere de rambursare în data de 16.11.2011
- Beneficiarul SC TARO INDUSTRY SA – Jilava. Ilfov a restituit în mod voluntar suma de 268 170,80 lei, în data de 21.11.2011
- Beneficiarul Spitalul Clinic Municipal de Urgenta Timisoara (fost Spital Clinic de Ginecologie) – Timișoara a restituit în mod voluntar suma de 2 759,24 lei, în data de 30.11.2011
- Beneficiarul SC UZUC SA 1 – Ploiești a restituit în mod voluntar suma de 44 642,21 lei, în data de 06.12.2011
- Beneficiarul SC UZUC SA 2 – Ploiești a restituit în mod voluntar suma de 10 755,80 lei, în data de 06.12.2011

Raportare Jeremie 2011

Evaluarea Implementării Planului de Comunicare

- Concluzii și recomandări -